

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Myslivost a její organizace na venkově po roce 1989
(případová studie Kutnohorsko)**

Bc. František Čejka

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. František Čejka

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Myslivost a její místní organizace na venkově po roce 1989 (případová studie Kutnohorsko)

Název anglicky

Hunting and its rural local organisations after 1989 (case study Kutnohorsko)

Cíle práce

Zjistit problémy v důležitých vztazích spolků myslivců s jinými aktéry venkovského rozvoje za účelem případného institucionálního řešení ve prospěch rozvoje venkova

Metodika

Teoretickým rámcem a východiskem práce je tematika neoendogenního rurálního rozvoje, resp. těch konceptů, které zdůrazňují sociální potenciál (kapitál) venkovských lokalit, to je s akcentem na vztahy spolupráce mezi aktéry rozvoje. Práce se poté omezuje na problematiku jednoho z tradičních venkovských spolků, a to spolky myslivců a zkoumá jejich vztahy s dalšími důležitými aktéry v rozvoji konkrétních lokalit. Teoretická část práce je výsledkem literární rešerše odborné literatury na sledované téma. Sekundární výzkum navazující na rešerši, a také na autorskou bakalářskou práci, zprvu postihuje objekty řešení – myslivecké organizace ve vybraných obcích na Kutnohorsku a jimi pocítované důležité vztahy s ohledem na plnění jim svěřených činností a poslání ve venkovském rozvoji. Primární výzkum bude veden dotazovacími technikami v sociologickém empirickém výzkumu, jejichž variantní použití bude upřesněno v rámci probíhajících konzultací. Závěry práce budou směřovat k možnostem institucionálního řešení pro zlepšení kooperativních vztahů myslivců s dalšími aktéry ve prospěch rurálního rozvoje.

Doporučený rozsah práce

80-100 stran

Klíčová slova

rurální rozvoj, aktéři rozvoje, myslivost, myslivecké spolky, venkovské obce, sociologický empirický výzkum

Doporučené zdroje informací

- ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA, – BOUKALOVÁ, K. – LOŠŤÁK, M. *Spolupráce v rozvoji venkova: vize nebo realita (případ místních akčních skupin) = Cooperation in rural development: vision or reality (the case of local action groups) : disertační práce.* Disertační práce. Praha: 2017.
- Kolektiv. Penzum – Myslivost pro teorii a praxi. 2018.
- LENDEROVÁ, M. – MACKOVÁ, M. – UNIVERZITA KARLOVA, – JIRÁNEK, T. *Z dějin české každodennosti : život v 19. století.* Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1683-4.
- Materiály ministerstva zemědělství
- RAY,C. Neo-endogenous rural development in the EU. In: Cloke,M.,Marsden,T.,Mooney,R: *Handbook of Rural Studies.* London 2006: Sage, pp.278 – 265.
- Řehák,L., Staněk,J.,Kříž,P. 2002. Zákon o myslivosti s komentářem. Praha
- SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV (AKADEMIE VĚD ČR), – UNIVERZITA KARLOVA. *Velký sociologický slovník. II, P-Ž.* Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-310-5.
- UHLÍŘ, D. – BLAŽEK, J. – UNIVERZITA KARLOVA. *Teorie regionálního rozvoje : nástin, kritika, implikace.* Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.
- UNIVERZITA KARLOVA, – PETRUSEK, M. *Velký sociologický slovník. 1, A-O.* Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-164-1.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Mgr. Helena Hudečková, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 6. 11. 2018

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 18. 11. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Myslivost a její organizace na venkově po roce 1989 (případová studie Kutnohorsko)" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucí své diplomové práce doc. Mgr. Heleně Hudečkové, CSc., za odbornou pomoc, podporu, vstřícnost, trpělivost a za cenné rady a připomínky. Děkuji i své rodině za podporu a pomoc během studia.

Myslivost a její organizace na venkově po roce 1989 (případová studie Kutnohorsko)

Abstrakt

Práce se věnuje spolkovému životu na venkově. Řeší vztahy mysliveckých organizací s dalšími aktéry rurálního rozvoje, identifikuje kooperativní a konfliktní vztahy a institucionální řešení této problematiky. Cílem je podpořit lokální rozvoj lokální rozvoj institucionálními zásahy do této oblasti. Po literární rešerši následuje sociologický empirický výzkum. Teoretická část práce sleduje historii a současnost mysliveckých spolků se zřetelem k jejich pozici v lokálním rozvoji. Empirický výzkum obsahuje výsledky strukturovaných rozhovorů s respondenty, kteří reprezentují pět vytipovaných referenčních skupin pro sledování výše uvedených vztahů. Za kooperativní lze považovat vztahy myslivců s majiteli honebních pozemků a obecní samosprávou. Problematické jsou vztahy s veřejností, která je výrazně ovlivňována negativním mediálním obrazem myslivců. Převážně konfliktní jsou vztahy s uživateli honebních pozemků. Jsou ovlivněné hlavně škodami působenými zvěří na plodinách. Přípravovanou novelou zákona o myslivosti se tyto vztahy nezlepší. Možnost pozitivní změny ve prospěch dalšího působení mysliveckých spolků na venkově je spatřována ve snížení náročnosti kladené na agendu těchto spolků (jsou dobrovolnické) včetně finančních záležitostí. Obecnou tendencí, která byla zjištěná, je jednak skepse v otázkách možnosti zlepšení sledovaných vztahů institucionálními zásahy, a jednak obava s pokračující komercializace myslivosti.

Klíčová slova: rurální rozvoj, aktéři rozvoje, myslivost, myslivecké spolky, venkovské obce, sociologický empirický výzkum

Hunting and its rural local organisations after 1989

(case study Kutnohorsko)

Abstract

The work takes on federal life in the countryside. It solves relations between hunting organizations and other actors of, identifies cooperative and conflicting relations and institutional solutions of this issue. Its aim is to try to support local institutional interventions in this area. Literary research are followed by sociological empirical research. The theoretical part of the thesis follows the history and present of hunting associations with regard to their position in the local development. Empirical research contains the results of semi-structured interviews with respondents who represent five selected reference groups for monitoring relationships mentioned above. For cooperative can be considered hunters' relations with owners of hunting grounds and municipal authorities. Relations with the public, which has a negative impact on the media image of hunters, are problematic. Predominantly conflicting are relations with the users of hunting grounds. They are affected by wild animals acting on the land. The prepared amendment to the Hunting Act does not solve these problems. Possibility of positive changes in favor of another operation of hunting associations in the countryside is wieved in reducing the difficulty which is put in these agendas (which are voluntary), including financial matters. The general tendency that has been identified, is skepticism in the question of the possibility of increasing the observed relationships by institutional intervention, and second because of concerns about the continued commercialization of hunting.

Keywords: rural development, actors of development, hunting, hunting associations, rural vilages, sociological and empirical research

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika.....	12
3 Stručný popis vzniku a rozvoje myslivosti	15
3.1 Historie lovu a myslivosti v českých zemích.....	15
3.2 Stručný popis soudobé činnosti mysliveckého spolku v lokalitách.....	17
4 Vývoj institucionálního rámce pro myslivost po roce 1989	19
5 Českomoravské myslivecké jednota - hlavní reprezentant myslivosti v ČR.....	22
5.1 Myslivecká organizovanost a činnost v historickém pohledu.....	22
5.2 Myslivost v novém Československu.....	23
5.3 Myslivost po 2. světové válce	24
5.4 Myslivost po roce 1989.....	27
6 Společenské postavení myslivců	29
7 Venkovský prostor a principy jeho rozvoje - rámec sledované problematiky....	36
8 Vztahy a spolupráce mysliveckých sdružení s vybranými aktéry venkovského rozvoje.....	40
8.1 Spolupráce s místní samosprávou	40
8.2 Spolupráce s majiteli honiteb	41
8.2.1 Honební pozemky.....	41
8.2.2 Honební společenstvo.....	42
8.2.3 Využití honiteb	43
8.2.4 Smlouva o nájmu honiteb	43
8.2.5 Evidence využití honiteb	44
8.2.6 Plán mysliveckého hospodaření.....	44
8.2.7 Vztahy a spolupráce s majiteli honiteb	45
8.3 Shrnutí.....	48
9 Popis mysliveckých organizací působících ve sledované oblasti a jejich činnost	49
9.1 Souhrnné informace.....	49
9.2 Okresní myslivecký spolek (OMS) Kutná Hora	51
9.2.1 Oblast působení Okresního mysliveckého spolku Kutná Hora	51
9.2.2 Poslání a činnost Okresního mysliveckého spolku Kutná Hora	54
9.3 Honitby ve sledované oblasti.....	57
9.4 Myslivecký spolek (sdružení).....	58

9.4.1	Financování mysliveckých spolků.....	60
9.4.2	Činnosti myslivců v mysliveckých spolcích (sdruženích).....	61
9.5	Chov a lov zvěře ve sledované oblasti	64
10	Empirická část – Vztahy mysliveckých sdružení s vybranými aktéry rozvoje venkova	66
10.1	Postup při získávání informací, jejich obsahové zaměření (konceptualizace výzkumného problému)	66
10.2	Výběr respondentů, účastníků výzkumu	72
10.3	Identifikace účastníků výzkumu	73
10.4	Výzkum a jeho provedení.....	74
10.5	Výsledky - analýza a interpretace.....	78
10.5.1	Skupina myslivců, členů mysliveckých sdružení	78
10.5.2	Skupina majitelů pozemků	80
10.5.3	Skupina uživatelů honebních pozemků	81
10.5.4	Skupina nemyslivecké veřejnosti	82
10.5.5	Skupina osob zastupitelů	83
10.5.6	Shrnutí výsledků šetření podle vytyčených výzkumných otázek.....	84
11	Institucionální řešení spolkového života v obcích.....	88
12	Závěr	92
13	Seznam literatury a zdrojů.....	96
14	Přílohy	99

Seznam tabulek

Tabulka 1	Organizační struktura ČMMJ	28
Tabulka 2	Honební plochy.....	50
Tabulka 3	Evidence a využití myslivecky upotřebitelných psů - podle druhu a způsobu využití	50
Tabulka 4	Obhospodařování honiteb.....	51
Tabulka 5	Seznam honiteb obvodu působnosti MÚ K. Hora	53
Tabulka 6	Údaje o vybraných mysliveckých spolcích ve sledované oblasti.....	63

1 Úvod

Myslivost je pro většinu populace ČR mylně považována pouze za zájmovou volnočasovou aktivitu. Tento pohled, vzhledem k využívání a přetváření volné krajiny, přináší často střet zájmů mezi myslivci a veřejností. Podstatu myslivosti přesně vystihuje definice uvedená v ust. § 2 písm. a) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti. „*Myslivostí se rozumí soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součástí ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součástí českého národního kulturního dědictví*“¹.

Jedním z předpokladů rozvoje venkova je i aktivita místních zájmových spolků, které v jednotlivých venkovských obcích působí. V občanském zákoníku je od 1. ledna 2014 spolek označován jako zvláštní forma, určená pro samosprávné a dobrovolné sdružení osob vedených společným zájmem. Účelem založení mysliveckého spolku jsou společné aktivity zaměřené na členy spolku nebo plnění veřejně prospěšného cíle. Spolek může vlastním jménem podnikat, ale podnikání nesmí být jeho hlavní činností a zisk musí být použit na další rozvoj spolku.

Se spolkovou činností souvisí i místní společenské a kulturní tradice, které bývají s venkovským prostředím historicky spojeny. Tradice k venkovu neodmyslitelně patří, protože posilují sounáležitost místních obyvatel k prostředí, v němž žijí. Spolky a kluby se často stávají sjednocujícím prvkem původních a nových obyvatel. Noví obyvatelé se buďto začleňují do tradičních spolků nebo mohou vytvářet vlastní, do nichž se zapojují i někteří starousedlíci. Kulturní a společenský život na venkově, respektive spolkový život, podporuje stabilitu komunit a jejich rozvoj.

Autor se v diplomové práci zabývá zkoumáním důležitých vztahů mysliveckých organizací s jinými aktéry venkovského života. Jako lokalitu pro výzkum si vybral oblast Kutnohorska. Část této problematiky okolí Kutnohorska popsal již v bakalářské práci „Současnost a budoucnost venkovských spolků (případová studie –Střední Posázaví)“. Střední Posázaví znamená blízké okolí městeček Zruč nad Sázavou, Uhlířské Janovice, Kácov a Rataje nad Sázavou. Pro diplomovou práci svůj výzkum rozšířil o další lokality v blízkosti Kutné Hory. Oblast výzkumu zahrnuje prakticky celý okres Kutná Hora. Jedná se

1 Řehák, L., Staněk, J., Kříž, P. 2002. Zákon o myslivosti s komentářem. str.5

většinou o lokalitu s tradiční a zachovalou venkovskou strukturou, především mimo urbanizované území.

Výběr posuzované lokality vyplývá z osobního zájmu autora, kterým je zmapovat a navrhnout možné institucionální řešení pro zlepšení kooperativních vztahů myslivců s dalšími aktéry venkova ve prospěch rurálního rozvoje. Další odlišností od bakalářské práce je, že v ní autor sledoval spolkovou činnost neomezující se na myslivce (zkoumal také minulost, současnost a budoucnost spolků včelařů sportovců a hasičů) a to z úhlu pohledu jejich působení v místním společenském životě , respektive společnosti.

V roce 1991 autor složil „Zkoušku z myslivosti“ a od té doby aktivně působí v mysliveckém spolku „Buda Onomyšl z.s.“, kde je členem výboru spolku. V roce 1997 složil i „Vyšší zkoušku z myslivosti“. Vzhledem k tomuto svému celoživotnímu zájmu zpracoval i diplomovou práci v této oblasti. Sleduje myslivecké spolky s ohledem na to, co může být prospěšné pro to, aby tyto spolky hrály důležitou roli v místním společenství a přispívali tak k jeho rozvoji. Takto pojatá práce odpovídá studovanému oboru „Veřejná správa a regionální rozvoj“.

2 Cíl práce a metodika

Mezi hlavní problémy, zjištěné v bakalářské práci, které ovlivňují myslivecké spolky obecně, patří stárnutí členské základny spolků (v našem mysliveckém spolku je věkový průměr 64 let), nízká ochota mladších lidí vstupovat do spolků a ochota aktivně se podílet na jejich chodu a rozvoji.

Tato práce se zamýšlí nad vztahy jednotlivých aktérů venkovského života. Jakým způsobem dochází k rozporům nebo ke sladění zájmů a dohodě mezi zainteresovanými skupinami občanů (majitelů pozemků, uživatelů pozemků, myslivců, obecních úřadů a i ostatních spoluobčanů). Nastiňuje různé postoje aktérů venkovského života a hledá odpovědi na otázky týkající se společenského a kulturního významu myslivosti.

Téma lokální identity a faktorů ovlivňujících (mimo jiné) chod mysliveckých spolků rozpracoval autor ve své bakalářské práci „Současnost a budoucnost venkovských spolků (případová studie –Střední Posázaví)“.

Touto diplomovou prací navazuje na závěry bakalářské práce, které odhalily, že pro budoucnost spolků by bylo dobré zapojit do vedení spolku mladou generaci občanů do 35 let a podpořit vznik zájmových kroužků již při základních školách. Výzkum také odhalil důležitost ochoty státu finančně podporovat činnosti jednotlivých spolků a v neposlední řadě se jeví jako důležité doporučení pro dobře fungující činnost spolku udržovat dobré vztahy s místní samosprávou, majiteli pozemků a občany obcí.

Výzkumem vzájemných interakcí mezi zainteresovanými skupinami občanů venkova je sledována myslivost jako nástroj pro udržování lokální sociální a kulturní tradice. Na počátku výzkumu jsou stanoveny dílčí cíle práce, které umožňují zjištění současných interakcí mysliveckých organizací na venkově, zmapování potenciálu myslivosti v rámci vzdělávání a informovanosti mladé generace, prozkoumání faktorů ovlivňujících vzájemnou spolupráci s ostatními aktéry rurálního rozvoje. V neposlední řadě se autor v práci zabývá i společenským vnímáním současné myslivosti.

Pro výsledné závěry výzkumu jsou nejdůležitější informace získané při terénním šetření s respondenty. Protože jde o neprozkoumanou problematiku, je použit kvalitativní výzkum s určenými okruhy otázek:

1. Jaké faktory ovlivňují dnešní vnímání myslivosti a jaké jsou její dopady na živoucí ekosystém obce?

2. Jakou roli zastávají veřejné informace v procesu rozhodování nových členů o vstupu do mysliveckého spolku?

3. Jakým způsobem se formují vzájemné interakce mezi jednotlivými aktéry venkova (majitelé pozemků, myslivci, obecní úřady atd.) a jaká je jejich vazba na dosažení prospěchu rurálního rozvoje?

Teoretickým rámcem a východiskem práce je tematika neoendogenního rurálního rozvoje, resp. těch konceptů, které zdůrazňují sociální potenciál venkovských lokalit, to je s ohledem na vztahy spolupráce mezi aktéry rozvoje. Teoretická část práce je výsledkem literární rešerše odborné literatury na sledované téma, což znamená důkladné prostudování doporučené literatury, kde se budu zaměřovat na odborné pohledy na všechny zkoumané skutečnosti. Jsou použity metody studia literatury a pramenů, zejména obsahová analýza a syntéza, indukce, dedukce a komparace odborné literatury. Téma zprvu postihuje objekty řešení, a to se zvláštním zřetelem ke sledované problematice, tedy vývoji a stavu vybraných mysliveckých organizací.

Pro sekundární výzkum je použita technika studia dokumentů (statistických a místních pramenů), tedy dokumentů poskytnutých spolky a orgány veřejné správy (občanský zákoník, příslušné zákony, stanovy a provozní řády vybraných spolků, přehledy jejich hospodaření), které mají vypovídací hodnotu nejen o organizaci činnosti, podmínkách činnosti, hospodaření, ale i o vztazích mezi spolky a veřejnou správou, mezi spolky navzájem a v neposlední řadě i o vztazích mezi spolky a místními občany, kteří se nezapojují do některé zmiňované spolkové činnosti nebo se o ni ani nezajímají. Pro určení vývojových trendů venkovských spolků (zejména členské základny a hospodářské situace) bude sledované období ohraničeno lety 2000-2017. V těchto ohledech navazuje práce na autorskou bakalářskou práci, kde byla vymezena spolková činnost (nejen myslivců) v oblasti středního Posázaví.

Práce pokračuje empirickým výzkumem, který je zaměřen na získání informací o názorech a postojích vybraných aktérů k myslivosti. K získání potřebných informací bude použit kvalitativní přístup. Autor zvolil tuto metodu převážně proto, že téma současného vnímání myslivosti je sociální záležitost, která je těžko uchopitelná měřitelně. V přirozeném prostředí respondentů byla získána data, díky nimž lze formulovat závěry vedoucí ke konečným výsledkům výzkumného šetření.

Pro potřeby této výzkumné části práce je vypracován záznamový arch pro polostrukturovaný rozhovor tak, aby jeho struktura a obsah zaručovaly co nejefektivnější a nejspolehlivější výsledek. Vybrané respondenty autor navštíví v jejich přirozeném prostředí a provede s nimi polostrukturované rozhovory. Jedná se o respondenty, kteří s myslivostí přicházejí do kontaktu. Jsou to členové mysliveckých organizací, zástupci honebních společenstev (majitelé honebních pozemků), uživatelé zemědělských a lesních pozemků, zástupci obecních úřadů a řadoví občané žijící ve sledovaném území. Výzkum se vztahuje na problematiku jednoho z tradičních venkovských spolků, a to spolku myslivců, a také jiných mysliveckých organizací na území bývalého okresu Kutná Hora a zkoumá jejich vztahy s dalšími důležitými aktéry v rozvoji konkrétní lokality. Práce se zaměřuje převážně na sociální vazby, vzájemnou kooperaci, využití potenciálu komerčního využití myslivosti "budoucnosti", informovanost veřejnosti a na narůstající zodpovědnost za environmentální dopady na ekosystémy, se kterými jsme jako žijící organismy v neustálé interakci. Protože autor práce je aktivním členem mysliveckého spolku, používá též techniku přímého zúčastněného pozorování.

Závěry práce směřují po vyhodnocení výzkumného šetření k pojmenování hlavních faktorů, které ovlivňují činnost myslivců a jejich organizací. Vedou ke stanovení možných trendů vývoje mysliveckých organizací a zvážení možností institucionálního řešení, které by podpořilo zlepšení kooperativních vztahů myslivců s dalšími aktéry venkovského života ve prospěch rurálního rozvoje. V tomto posledním jmenovaném bodě lze spatřovat praktický přínos této diplomové práce.

3 Stručný popis vzniku a rozvoje myslivosti

3.1 Historie lovu a myslivosti v českých zemích

Lovec jako pojem se objevuje již v dávné minulosti. Panovníky obklopovala vždy početná lovecká skupina. Pro konání loveckých výprav se v lesích na celém území české země budovaly lovecké hrádky a zámky. Již ve 12. století jsou známy lovecké roboty poddaných. První známá legislativní úprava lovu a loveckých aktivit se datuje do roku 1573, která uvádí, že právo lovu přímo souvisí s vlastnictvím vhodných pozemků. Etabluje tak oprávněnost jednotlivých majitelů lesů a jiných pozemků k lovu, přičemž toto usnesení Českého sněmu obsahuje i nařízení na ochranu zvěře. Toto lze de facto vnímat jako počátek myslivosti v českých zemích. V době pobělohorské v 17. století se v důsledku přílivu cizí šlechty stává pořádání lovů a s ním spojených aktivit (oslavy, hostiny apod.) záležitostí společenské reprezentace. Současně s tím se rozvíjí výroba palných zbraní a koncem 17. století se objevila první lovecká ručnice.

Císař Ferdinand III. (1637-1657) vydává roku 1641 ustanovení o lovu pro Čechy, ve kterém se uvádí, že myslivost je kratochvílí šlechtickou", poddaní jsou při lovech povinni robotami. Znamená to utužení robotných povinností poddaných, znamená to však také rozmach pytláctví (ze msty, pro obživu, z lovecké vášně). Vydávají se různé patenty proti pytláctví.

Císaře Karel VI. (1711-1740) vydává patent z roku 1732 o vzdělávání potřebného personálu (myslivců) - zpravidla tříletou výuční dobou u zkušeného myslivce (učebního pána), zakončenou slavnostním "přijetím v počet myslivců" a předáním výučního listu, tesáku a lovecké trubky.

Císař Josef II. (1780-1790) vydává v roce 1786 řád o myslivosti neboli všeobecný honební patent, který uvolňuje poddaným v robotách, upravuje ochranu polních plodin, ukládá hradit škody působené lovem a zvěří, nařizuje černou zvěř uzavřít do obor atd.

V revolučním roce 1848 bylo zrušeno poddanství. Císař František Josef I. (1848-1916) vydává v Olomouci dne 7. března 1849 říšský zákon o myslivosti č. 154; bylo zrušeno dominikální výsadní lovecké právo a právo myslivosti bylo spojeno s vlastnictvím půdy. Odborným spolkem, který sdružoval jak lesníky či myslivce z povolání tak i myslivce ze záliby, byla v roce 1869 založena "Pražská lesnická jednota Hubertus".

V roce 1883 vznikl "Spolek honební a ochrany zvěře. Po vzniku Československa v roce 1918 byl v roce 1919 ustaven "Československý lovecký a kynologický říšský svaz". V roce 1923 je založena jednotná myslivecká organizace - Československá myslivecká jednota (ČSMJ). Mezinárodní spolupráce v myslivosti byla již za první republiky. ČSR patřila k zakládajícím členům Mezinárodní lovecké rady - C.I.C., která byla založena v roce 1928 a oficiálně zahájila svou činnost v roce 1930.

Po osvobození v roce 1945 vychází zákon o myslivosti č. 225/1947 Sb. (s platností od 1. 1. 1948). Pro celé území republiky je právo myslivosti sjednoceno. Zákon prosazuje nejen aspekt hospodářský, ale i kulturní. Právo myslivosti je nadále vázáno na vlastnictví honebního pozemku. V důsledku politických událostí z roku 1948 byli od roku 1951 vyloučeni z pronájmu honiteb jednotlivci, uzavírat nájemní smlouvy mohly jenom tzv. lidové myslivecké společnosti. V roce 1962 byl vydán (pro celé území tehdejší republiky) nový zákon o myslivosti č. 23/1962 Sb., který odloučil výkon práva myslivosti od vlastnictví honebních pozemků. Právo myslivosti příslušelo organizacím - státním lesům, státním statkům, jednotným zemědělským družstvům, které ho mohly či musely za úplaty postoupit uživatelům, a sice pouze mysliveckým sdružením. Nejmenší výměra honitby byla stanovena na 500 ha. V roce 1961 se ČSMJ sloučila se slovenským Svazem poľovných ochranných združení, název centrální organizace byl změněn na Československý myslivecký svaz (ČSMS). V důsledku federalizace státu v roce 1969 byla ukončena činnost ČSMS a ustaven Český myslivecký svaz (ČMS). V roce 1970 byl ustaven Federální výbor mysliveckých svazů v ČSSR (FV MS), jako společný koordinační a poradní orgán Českého mysliveckého svazu a slovenského poľovníckého zväzu.

Podle nového zákona o myslivosti č. 270/92 Sb. se ČMS stal organizací s členstvím myslivců zcela dobrovolným a byl zbaven spoluúčasti na řízení myslivosti. Myslivecká sdružení se podle zákona o sdružování občanů č. 83/1990 Sb. stala samostatnými právními subjekty. V roce 1992 byl název Český myslivecký svaz změněn na Českomoravská myslivecká jednota (ČMMJ). Předsedou byl zvolen Prof. ing. Josef Hromas, Csc. Česká republika je členem Mezinárodní rady pro myslivost a ochranu zvěře CIC.

Zastoupením ČR je pověřena ČMMJ. Od roku 1995 je ČMMJ také členem Federace mysliveckých organizací Evropské unie - F.A.C.E..²

3.2 Stručný popis soudobé činnosti mysliveckého spolku v lokalitách

Českomoravská myslivecká jednota (ČMMJ) má více jak 80 tisíc členů, z čehož 90% je mužů a pouze 10% členské základny tvoří ženy. Myslivecká činnost je celoroční záležitost, nicméně v rámci společenského života jsou myslivecké spolky a jejich členové nejvíce aktivní od září do konce roku. Obvykle v tuto dobu pořádají lovecká setkání, na něž jsou přizváni členové mysliveckých spolků z okolí, stejně jako obyvatelé místně příslušných obcí. Jako připomínka historického původu myslivosti se konají slavnosti Svatého Huberta, stejně jako svatohubertské mše, většinou za velké účasti obyvatel z místa působení mysliveckého spolku.

Členové mysliveckého spolku vykonávají v lokalitách řadu činností na úseku chovu a ochrany lesní zvěře, přičemž nejzákladnější je aktuálně regulace početních stavů jednotlivých druhů volně žijící lesní zvěře, tak aby případný živelný nárůst počtu jednoho či více druhů lesní volně žijící zvěře nebyl ohrožujícím faktorem pro ostatní živočišné či rostlinné druhy. Tato činnost a vše s ní spojené je společensky vnímána jako významná aktivita člověka v přírodě.

Cílem práce mysliveckých spolků je zachování přírody, krajiny a ochrana volně žijící zvěře, přičemž tento aspekt vychází z historického pojetí myslivosti, kdy v průběhu historického vývoje myslivosti si lidé uvědomili, že mimo lovu zvěře je o ni nutno také pečovat a této péči se v rámci přiděleného či vyčleněného území věnovat,

Postupně myslivci tedy počali vykonávat dnes už běžné činnosti – odchyt zvěře, zakládání obor a jejich správu, zakládání bažantnic, mysliveckou kynologii, osvětu a k tomu samozřejmě patří dodržování mysliveckých tradic a obyčejů. Posledně jmenované činnosti přecházejí z oblasti aktivit pro zachování přírody, krajiny a ochrany zvěře (činnosti vztahované k přírodnímu prostředí a potenciálu) do oblasti sociokulturní. Tyto aktivity mají dodnes ve venkovském prostředí a jeho sociokulturním životě významný podíl.

² Českomoravská myslivecká jednota: historie [online]. [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/>

Oba typy činností jsou však ohroženy z důvodů, které jsou popsány v úvodní pasáži 2. kapitoly (Cíl práce a metodika).

4 Vývoj institucionálního rámce pro myslivost po roce 1989

Oddíl 3.1 uzavírá informace o tom, že v roce 1992 vstoupil v platnost nový zákon o myslivosti (zákon č.270/1992 Sb.). Reagoval na hlavní společenské změny po roce 1989.

Po roce 1989 nastává ve společnosti mnoho jak politických, tak společenských změn, které samozřejmě dopadají i do oblasti myslivosti. Nastává doba restitučních řízení, na základě kterých se mění vlastníci pozemků a na toto je potřeba adekvátně reagovat. Státní správa nachází velice těžce přijatelný konsenzus mezi zájmy zúčastněných stran, kterými jsou zejména zemědělci, vlastníci honebních pozemků, ochránci přírody a v neposlední řadě příslušníci mysliveckých spolků. Jako odezva na tuto situaci vzniká na ministerstvu zemědělství několik koncepcí, které řeší budoucnost myslivosti.

První koncepce byla vytvořena v roce 1991, kdy nastává změna působnosti orgánů státní správy. Ruší se krajské národní výbory a jejich kompetence přecházejí na ministerstvo zemědělství, a to dle zákona č.425/1990 Sb., Zákon České národní rady o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících. Nově vzniká dohoda mezi ministerstvem zemědělství a ministerstvem životního prostředí, která upravuje vzájemně rozsah kompetencí v myslivecké problematice.

Další významná koncepce myslivosti vzniká v roce 2002 pod názvem „Zásady myslivecké politiky“ a vychází z potřeb vývoje celé společnosti před plánovaným vstupem České republiky do Evropské unie.

Myslivecký zákon (nahrazující v roce 2001 zákon z roku 1992) se de facto začal v poslanecké sněmovně projednávat deset let před jeho účinností, někdy v roce 1992. Na jeho vzniku se společně podílejí všechny výše jmenované orgány s tím, že právě výše uvedené skupiny byly ty, které formulovaly základní a zásadní části zákona. Po cca dvou letech, a to v roce 1994, vzniká na Ministerstvu zemědělství ČR odbor rybářství, myslivosti a včelařství. Posléze se podařilo vytvořit 5740 honiteb, a to jak vlastních, tak společenstevních.³

3 PONDĚLÍČEK, PH.D., Ing. Jiří. *Myslivost: Legislativa a státní správa myslivosti*. [online]. 2009. [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2009/Zari---2009/Legislativa-a-statni-sprava-myslivosti>

„Novela zákona z roku 1992 v podstatě navrátila právo myslivosti opět vlastníkům honebních pozemků, kteří na nich mohli vykonávat právo myslivosti buď sami anebo je mohli pronajímat mysliveckým sdružením. Tato novela sice ponechala minimální výměru honiteb na 500 ha, ale byla z ní odstraněna povinnost tvorby oblastí chovů zvěře. Zrušily se zkoušky pro myslivecké hospodáře a byly nahrazeny vyššími odbornými zkouškami. Zrušilo se ale také povinné členství v ČMS anebo jiné myslivecké organizaci, což bylo zřejmě na škodu, neboť povinné členství v jakékoli myslivecké organizaci s celostátní působností (mezitím byl znovuobnoven Řád sv. Huberta, byla založena Asociace profesionálních myslivců a česká pobočka Safari clubu) včetně navazujícího vydání či nevydání loveckého lístku je předpokladem dodržování a utužování nezbytné myslivecké morálky“.⁴

V roce 2001 je tedy vydán Zákon o myslivosti č.449/2001 Sb., kterým se stanovila jasná pravidla pro veškerou činnost v této části společenského života.

Velkým zásahem do života mysliveckých spolků byl nový Občanský zákoník z roku 2012. Dle nového zákoníku, který platí od roku 2014, dochází k zániku občanských sdružení. Občanská sdružení se transformují na tzv. Zapsané spolky a dochází k zápisu do rejstříku spolků. Tyto změny vyžadují další administrativní kroky, (změnu stanov a provozních řádů mysliveckých sdružení, aby nebyly v rozporu s novým občanským zákoníkem). Mezi myslivci se ale nadále používá název Myslivecké sdružení a označení spolek je vnímáno pouze jako zákonná forma označující jejich občanské sdružení.

Můžeme shrnout, že vývoj po roce 1989 jednoznačně ukazuje na stále stoupající společenskou prestiž myslivecké činnosti. Myslivecká veřejnost publikuje v tiskovinách s mysliveckou tématikou, cílem této snahy je informovat nejen odbornou veřejnost, které se problematika myslivosti týká, ale i informovat co možná nejširší veřejnost. Členové Českomoravské myslivecké jednoty (ČMMJ) počínají pracovat s mládeží. Mládež může již od 15ti let věku absolvovat kurzy myslivosti, ve kterých získávají obsažné informace o tom, co myslivci dělají a co chtějí. Mnoho mysliveckých spolků zakládá a vede kroužky pro mladé přátele myslivosti, které jsou spojeny s pořádáním každoročních soutěží. Z řad členů těchto kroužků se rekrutují zájemci o vyšší myslivecké vzdělání, které je zakončeno

4 HROMAS, CSC, Prof. Ing. et Ing. Josef. *Myslivost: 85 let jednotné myslivecké organizace*[online]. 2008 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2008/Duben---2008/85-let-jednotne-myslivecke-organizace>

odbornými mysliveckými zkouškami – na mysliveckého hospodáře, či vyšší myslivecké zkoušky. V rámci tohoto studia získávají absolventi i znalosti z mysliveckých výzkumů.⁵

Celá osvěta a školení mládeže, kynologické a sokolnické zkoušky jsou významnou částí činností ČMMJ. Zakládá se Ústřední hodnotitelská komise trofejí. Členové této komise působí na celém území České republiky, a již několikrát se zúčastnili hodnocení trofejí na mezinárodní myslivecké výstavě Natura Viva na výstavišti v Lysé nad Labem.

Jednoznačně lze konstatovat a z výše uvedených institucionálních zásahů i vyplývá, že společenská prestiž členů myslivecké jednoty od roku 1989 významně stoupá. Jsou nedílnou součástí společenského, ale i veřejného života na všech úrovních, jak na úrovni místní, v místě svého působení či bydliště, tak i na úrovni celostátní. Jejich činnost se stává důležitou a společensky uznávanou, což dokazuje i vliv myslivců na vznik nových zákonných norem v daném období, či na účast při jednáních o koncepci vývoje krajiny. Přesto znovu upozorňujeme na problémy zjištěné v bakalářské práci - stárnutí členské základny mysliveckých spolků, nízká ochota mladších lidí do nich vstupovat a podílet se na jejich chodu a rozvoji.

Znamená to, že v případě myslivosti lze vývoj institucionálního rámce po roce 1989 hodnotit jako příznivý, avšak tento vývoj nemá odezvu v praktické rovině v tom smyslu, že by měl příznivý dopad na „renesanci“ mysliveckých spolků v lokálním prostředí.

5 HROMAS, CSC, Prof. Ing. et Ing. Josef. *Myslivost: 85 let jednotné myslivecké organizace*[online]. 2008 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2008/Duben---2008/85-let-jednotne-myslivecke-organizace>

5 Českomoravské myslivecké jednota - hlavní reprezentant myslivosti v ČR

5.1 Myslivecká organizovanost a činnost v historickém pohledu

Veškeré činnosti v celé paletě mysliveckých zájmů odjakživa spojovala myslivce, nicméně sjednocení na principu cechu bylo téměř nemožné. Cechy byly výlučně záležitostí obyvatel městských aglomerací, vznikaly jako zájmové celky jednotlivých skupin řemeslníků či živnostníků. Hlavní překážkou vzniku mysliveckého cechu či podobného seskupení byla pravděpodobně vzdálenost mezi jednotlivými honitbami či myslivci samotnými.

Postupem času si ale i myslivci počali uvědomovat, že nějaká organizace jejich činnosti by byla žádoucí, hlavně z důvodu kolektivního prosazování jejich zájmů, či pořádání společenských akcí, a konečně i z důvodu vzájemného vzdělávání.

Jako první vzniká Myslivecká bratrská pokladna, známá jako Lovecké bratrstvo. Stanovy tohoto spolku byly přijaty 31. prosince v roce 1699 na schwarzenberském panství, nedaleko Hluboké nad Vltavou. Posláním bratrstva mj. bylo i dozírání na provádění a poctivé naučení se lovecké zdatnosti“ a zřízení střelnice, v níž by se myslivci naučili nejen střelbě, ale i řádnému zacházení se zbraní. Členové tohoto Bratrstva byli myslivci z třeboňského a drahoňského panství.

V následujícím století zasahují do myslivosti dekrety Marie Terezie, kterými je zřízena Společnost pro orbu a svobodná umění v Království českém. Tato společnost je nahrazena ke konci 19. století Císařskou a královskou vlasteneckou hospodářskou společností pro Království české, kterou zřizuje Josef II. Další organizací, která vzniká, je Spolek českých myslivců, založený v roce 1848 na Mělníku.

V dalších letech vzniká několik nových organizací a spolků – Ústřední spolek pro ochranu honby a chov loveckých psů v Čechách, Lovecký klub v Plzni. Na počátku 20. století vznikají další nová sdružení, např. první čistě český „Lovecký klub v Litovli, klub pro kynologii a myslivost „Hubertus“ v Praze, Lovecký spolek pro Olomouc a okolí, Spolek pro ochranu myslivosti Markrabství moravského v Brně. Následuje zakládání dalších spolků a dalších klubů, s širší či užší působností, osamocených či rozrůstajících se

o místní pobočky. Nicméně dochází k situaci, kdy různorodost a neorganizovanost těchto spolků zabraňuje jednotnému vystupování myslivců potažmo prosazování jejich zájmů.

5.2 Myslivost v novém Československu

V době vzniku nové československé republiky vzniká potřeba organizovat mysliveckou činnost založením jednotného mysliveckého spolku. Vzniká Československá myslivecká jednota. Zakládajícími organizacemi Československé myslivecké jednoty se v roce 1923 v Brně stávají:

- pražský „Ústřední spolek pro ochranu honby a chov loveckých psů v Čechách“,
- „Lovecko–kynologický spolek pro Moravu a Slezsko v Brně“ se svými šestnácti pobočkami,
- v roce 1920 založený „Poľovnícky ochranný spolok pre Slovensko v Bratislavě“ s dvanácti odbočkami
- „Spolek přátel myslivosti pro Tišnov a okolí v Tišnově“,
- „Ústřední jednota lesních a lovčích zřízenců“,
- „Spolek posluchačů lesního inženýrství v Praze a v Brně“,
- „Lovecký klub v Českých Budějovicích“.

Ustavující schůze ČSMJ schvaluje stanovy, matriku pro zápis loveckých psů pro zkratkou Člp (která je vedena dodnes), stejně jako ustanovuje vydávání měsíčníku Stráž myslivosti. Hlavní myšlenku programu ČSMJ prezentoval předseda Z. Slanina takto:

„Do našeho programu vkládáme vedle šíření myslivecké, myslivecko-kynologické a myslivecko-zvěrolékařské vědy také co největší popularizaci myslivosti, lesa a věd přírodních. Slovem i písmem budeme pracovati k duševnímu povznesení československých myslivců a v nejširších vrstvách lidu probouzeti zájem o myslivost“.

První léta činnosti Československé myslivecké jednoty jsou poznamenána absencí moderní legislativy. Představenstvo ČSMJ ve spolupráci s jednotou čs. lesníků předkládají v roce 1926 návrh nového zákona, nicméně tato předloha nenašla u vládnoucích činitelů pochopení.

V roce 1930 dochází v rámci ČSMJ k reorganizaci, která byla důsledkem velkého nárůstu členské základny. Vedení ČSMJ se decentralizuje a řadu povinností a práv deleguje na zemské odbory. Ve stejné době vzniká Československá kynologická unie, jejímž členem se stala i ČSMJ. Vlivem nových politických poměrů jak v Evropě, tak i na území Československa se v roce 1937 od ČSMJ oddělují německé spolky a zakládají Sudetendeutsche Jägerschaft. V době protektorátu se Československá myslivecká jednota přejmenovává na Českou mysliveckou jednotu, která v roce 1942 čítala 43 674 členů. Myslivecká činnost na území protektorátu je řízena Zemským svazem pro Čechy a Zemským svazem pro Moravu.⁶

5.3 Myslivost po 2. světové válce

Další změny přináší až doba po 2. světové válce. Do roku 1947 je Česká myslivecká jednota dělena do tří svazů – českého sídlícího v Praze, moravskoslezského sídlícího v Brně, a svazu slovenského se sídlem v Bratislavě. V roce 1947 je přijat nový zákon o myslivosti a tím je obnovena celostátní působnost ČSMJ.

V roce 1948 nastává velký převrat v celé oblasti myslivosti. V rámci mysliveckých organizací se zřizují akční výbory národní fronty, které primárně umožňují vstup funkcionářů Komunistické strany do vedení mysliveckých organizací. Následně se ruší zemské svazy a vedení ČSMJ se stěhuje do Prahy.

Celostátní sjezd Československé myslivecké jednoty – 28. - 29. března 1953 stanovuje základní úkoly pro členskou základnu ČSMJ a to:

- *„ošetřování, chránění a zakládání remízků, ochranných pásů a větrolamů,*
- *slučování honiteb ve větší celky,*
- *kontrola dodávek zvěřiny,*
- *kontrola plnění plánu chovu a lovu zvěře,*
- *sběr kožek, hubení škodné a krmení zvěře,*

6 HROMAS, CSC, Prof. Ing. et Ing. Josef. *Myslivost: 85 let jednotné myslivecké organizace*[online]. 2008 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2008/Duben---2008/85-let-jednotne-myslivecke-organizace>

- *sběr vysečených koroptvích a bažantích vajíček a jejich umělé líhnutí“.⁷*

Na II. sjezdu Československé myslivecké jednoty – 7. - 8. července 1956, dochází ke změně stanov, které upevňují v souladu s režimem, kázeň a disciplínu všech členů, je změněn systém voleb a dochází k politizaci celé organizace. Byly stanoveny nové úkoly a to:

- *„zajistit, aby nejpozději do tří let bylo hospodaření každé honitby řízeno kvalifikovaným mysliveckým hospodářem,*
- *plnit dodávky zvěřiny pro veřejné zásobování,*
- *plnit plán zazvěřování a odchytu živé zvěře,*
- *usilovat o udržení a zvýšení stavů pernaté i ostatní drobné zvěře,*
- *zlepšovat úživnost honiteb zakládáním remízů a zelených pásů ve spolupráci s lesními závody,*
- *do roku 1960 dosáhnout normovaných kmenových stavů drobné zvěře ve všech honitbách a zachovat rovnoměrný růst stavů podle výhledového plánu,*
- *zřízení stanic pro líhnutí a polodivoký odchov pernaté zvěře při odchytových střediscích ČSMJ,*
- *organizování líhňářských kurzů na základě poznatků výzkumu a praxe,*
- *zajištění dostatečného množství kvalitních krmiv pro zvěř z vlastních zdrojů, a to především sekáním a sušením letniny, kvalitního sena a vojtěšky, zakládáním zvěřních políček na ladem ležící půdě a získáváním odpadů od mlátiček,*
- *ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství a lesního hospodářství a s ostatními příslušnými ministerstvy usilovat o kvalitní péči o zvěř a tlumení škodné v pohraničních oblastech,*
- *zlepšit organizaci odchytu živé zvěře,*
- *navrhnout Ministerstvu zemědělství a lesního hospodářství: účinná ochranná zařízení pro zemědělské stroje chránící zvěř před vysečením, průzkum a kontrolu výsledků chemického ničení zemědělských škůdců a plevelů a zavedení účinných*

⁷ Českomoravská myslivecká jednota: historie [online]. [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/>

opatření k zamezení následného hromadného hynutí užitkové zvěře a ptactva, zlepšení úživnosti lesních honiteb, zakládání zvěřních políček a tím zmenšení nebo vyloučení škod způsobených zvěří okusem a ohryzem,

- *používat pro výkon myslivosti pouze lovecké psy s prokazatelným původem a předepsanými zkouškami způsobilosti,*
- *teoretickým a praktickým školením vychovat v letech 1956/60 – 5000 nových chovatelů a cvičitelů loveckých psů,*
- *ve stejném období vychovat 22 000 štěňat psů loveckých plemen čistokrevného původu a do výkonu myslivosti zařadit 10 000 dvouletých vycvičených loveckých psů,*
- *reorganizovat chov loveckých psů ustanovením speciálních chovatelských klubů a chov loveckých psů zušlechťovat po stránce zevnějšku i loveckých vlastností“.⁸*

III. sjezd Československé myslivecké jednoty se konal 4. - 5. července 1959 v Praze a zdůraznil nutnost soustavného prohlubování osvětové činnosti v organizacích ČSMJ a kulturně ideové výchovy členstva. Sjezd schválil nové stanovy a stanovil úkoly:

- *zazvěřování honiteb,*
- *požádat Ministerstvo zemědělství a lesního hospodářství, aby JZD nedržela své honitby ve vlastní režii, nýbrž aby výkon práva myslivosti na těchto honitbách pronajala lidovým mysliveckým společnostem,*
- *vypracovat novou organizaci plánu odchytu,*
- *vyhotovit soupis stavu loveckých psů všech plemen podle krajů a podle místní potřeby doplnit stavy na výši odpovídající potřebám myslivosti,*
- *vydat tiskem chovatelské a zkušební řády a pečovat o zvýšení úrovně chovu loveckých psů v exteriéru i loveckém upotřebení, koordinovat chov s výcvikem a zajišťovat, aby chov a výcvik loveckých psů byl zaměřen jen k potřebám myslivosti a upevňovat vědomí, že myslivecká kynologie je nedílnou součástí myslivosti.*

Další sjezdy myslivecké jednoty se konaly následovně v letech:

- celostátní sjezd Československé myslivecké jednoty – 28. - 29. března 1953
- sjezd Československé myslivecké jednoty – 7. - 8. července 1956

⁸ *Českomoravská myslivecká jednota: historie* [online]. [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/>

- sjezd Československé myslivecké jednoty – 4. - 5. července 1959
- (mimořádný) sjezd Československé myslivecké jednoty – 28. a 29. ledna 1961 (Sloučení ČSMJ a Zvazu poľovníckych ochranných sdružení na Slovensku v Československý myslivecký svaz.)
- sjezd Československého mysliveckého svazu – 29. - 30. května 1964
- (mimořádný) sjezd Československého mysliveckého svazu – 23. dubna 1966
- (mimořádný) sjezd Československého mysliveckého svazu – 12. září 1969
- (ustavující) sjezd Českého mysliveckého svazu – 12. září 1969
- sjezd Českého mysliveckého svazu – 7. - 8. prosince 1973
- sjezd Českého mysliveckého svazu – 20. - 21. října 1978
- sjezd Českého mysliveckého svazu – 26. - 27. srpna 1983.

Napříč těmito sjezdy se upevňuje vliv Komunistické strany Československa, mění se více či méně stanovy, volí se nové či staronové vedení. Stanovují se pravidla pro mysliveckou činnost, zavádějí se nové aktivity (voliérový chov, líhně na bažanty a koroptve, kynologická činnost, výkup kožek) stanovují se nové povinnosti a práva atd. Po celou dobu existence myslivecké činnosti v rámci socialistické společnosti se myslivci maximálně snaží depolitizovat svoji činnost, nicméně nejsou v této snaze úspěšní.

5.4 Myslivost po roce 1989

Přelomový sjezd Českého mysliveckého svazu je svolán na 31. března 1990. Jeho delegáti vyhodnocují současný vývoj politické a společenské situace, jsou schváleny nové stanovy. Dochází k vyřčení omluvy těm myslivcům, kteří byli v minulosti perzekuováni za své politické názory a postoje. Je deklarována snaha o zachování jednotného Českého mysliveckého svazu a spolupráci s organizacemi, které mají ve svých programech činnost mysliveckou, či myslivosti blízkou (např. ochránci přírody). Na tomto sjezdu jsou zřízeny rehabilitační komise pro napravení křivd z minulosti.⁹ V roce 1992 se Český myslivecký svaz přejmenovává na Českomoravskou mysliveckou jednotu (ČMMJ). Základní informace o ní jsou uvedeny v Tabulce č.1.

⁹ Českomoravská myslivecká jednota: historie [online]. [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/>

Tabulka 1 Organizační struktura ČMMJ

Název	Českomoravská myslivecká jednota, z.s.
Sídlo Pracoviště	Jungmannova 25, Praha 1, PSČ 115 25 Lešanská 1176/2a, Praha 4, PSČ 141 00
Forma	zapsaný spolek
Zřízení	na základě zákona č.83/1990 Sb., o sdružování občanů
Předmět činnosti	vymezen Stanovami Českomoravské myslivecké jednoty, z.s.
Nejvyšší orgán	Sbor zástupců Českomoravské myslivecké jednoty, z.s.
Statutární zástupce	Myslivecká rada ČMMJ, z.s.
Jednatel	Ing. Miloš Fischer, MBA - pověřen
Dozorčí rada	Ing. Ladislav Křížek - předseda
IČO	00443174
ID dat. schránky	tcw8hv
Bankovní spojení	Komerční banka, Praha 1, Spálená
Číslo běžného účtu	6630011 / 0100
Telefon	+420 221 592 961
Fax	+420 224 948 459
Internet	http://www.cmmj.cz
E-mail	<p>předseda: Ing. Jiří Janota - predseda@cmmj.cz 1. místopředseda: Ing. Jiří Červenka - mistopredseda1@cmmj.cz 2. místopředseda: Ing. Roman Urbanec, Ph.D. - mistopredseda2@cmmj.cz</p> <p>jednatel: pověřen - Ing. Miloš Fischer, MBA - fischer@cmmj.cz asistentka jednatele: Ivona Karlíková - cmmj@cmmj.cz PR specialista: Martina Novotná - martina.novotna@cmmj.cz</p> <p>Myslivecké a kulturně - propagační odd.: Ing. Marek Kraus - marek.kraus@cmmj.cz Lucie Kolouchová - lucie.kolouchova@cmmj.cz Ing. MgA. Jana Adámková - jana.adamkova@cmmj.cz Bc. Daniel Švrčula - daniel.svrcula@cmmj.cz Bc. Iva Benešová - iva.benesova@cmmj.cz</p> <p>Ekonomické oddělení: Ing. Iva Dvořáková - iva.dvorakova@cmmj.cz Alina Mašťalířová - blanka.holubova@cmmj.cz</p> <p>právník: JUDr. Ing. Jan Fišer - pravnik@cmmj.cz</p>

Zdroj: <http://www.cmmj.cz/Charakteristika-organizace/Struktura-CMMJ--o-s-.aspx>

Informace podané v této kapitole jednoznačně svědčí o tom, že se činnosti myslivců nevyčerpávají pouze zájmovými volnočasovými aktivitami.

6 Společenské postavení myslivců

Pro definování společenského postavení myslivců je záhodno popsat, jak jsou myslivci společností vnímáni.

Ze studia odborné literatury, ale i krásné literatury a uměleckých děl vyplývá, že myslivost je součástí kulturního dědictví českého národa. Činnost myslivců a dopady této činnosti se prolínají celou naší historií. Důkazem jsou historické artefakty v objektech zámků, hradů a jiných historických nemovitostí, které jednoznačně dokazují, jaký měla myslivost a s ní spojený lov, jakož i péče o lesní zvěř pro naše předky význam. Společenskou významnost myslivců v minulosti také dokazuje mnoho uměleckých, zejména výtvarných děl, jejichž tvůrci se myslivostí, přírodou a zvěří inspirovali.

Doba se změnila. Jak již bylo zmíněno, v současnosti myslivci stojí před problémem, jak udržet a obhájit svůj význam, a hlavně prospěšnost v očích neznalé společnosti, která (bohužel) vyznává jiné, více či méně trendové hodnoty, které často nespojuje s péčí o přírodu. Stejně tak musí myslivci obhajovat významnost a prospěšnost své existence i před tvůrci legislativních předpisů, které mají na mysliveckou činnost či existenci naprosto zásadní vliv.

Myslivci čelí (dovolíme si vyjádřit) celkově protimyslivecké náladě ve společnosti, poměrně nepříznivým názorům napříč veřejným míněním všech společenských vrstev. Mimořádně kriticky vnímá myslivce obyvatelstvo městských aglomerací, protipólem jsou obyvatelé venkova a malých měst, kteří jsou k myslivcům shovívavější.

Důvod této protimyslivecké nálady ve společnosti lze najít ve velkém tlaku subjektů, které hospodaří v krajině, a jejichž prioritním zájmem je dosažení co největšího ekonomického zisku. Další důvod lze najít v působnosti ekologických aktivistů, kteří mají většinou výborné argumentační schopnosti, ale často podložené neobjektivními podklady. Tito aktivisté většinou zneužívají odborné vědecké výzkumy o krajiněm prostředí a kupodivu dostávají, narozdíl od členů mysliveckých sdružení, obrovský prostor ve sdělovacích prostředcích či jiných médiích. Právě oni jsou často iniciátory nových legislativních úprav (např. v případě Národního lesnického programu), které by svým dopadem mohly zcela zásadně změnit výkon práva myslivosti, potažmo myslivecké hospodaření na území honiteb. Společnost v současnosti není schopna začít vnímat myslivce jako člena zájmové skupiny, která po dlouhou dobu jedná v souladu se svými

zažitými a staletými osvědčenými tradicemi, zvyky a morálkou. Jeví se, že pro většinu společnosti je myslivec jednoznačně vnímán jako lovec, který si krmí zvěř proto, aby ji mohl zastřelit. Většina obyvatel naší krajiny vnímá jako prostor k volnočasovým aktivitám (např. lyžování, cyklistika, jízda na koni, jízda na čtyřkolkách apod.) což samozřejmě vede často ke sporům této skupiny obyvatel se členy mysliveckých sdružení.

Jistým důkazem pro to, co bylo výše řečeno, je skutečnost, že spory o výkon práva myslivosti a jejich působení v krajině dospěly až k ústavnímu soudu, který vydal své stanovisko, ve kterém jasně určil a popsal, kde má myslivost ve společnosti místo a podstatu. Nález Ústavního soudu ČR č. Pl. ÚS 34/03 ze dne 13. 12. 2006 také uvádí:

„Myslivost v naší právní úpravě není a nikdy nebyla považována za sport, přičemž dle stanoviska Evropské komise, které si ministerstvo s ohledem na vstup České republiky do Evropské unie vyžádalo, je posuzování myslivosti jako takové s ohledem na (různé) kulturní a historické tradice každé členské země ponecháno na národních legislativách. „..... „Soubor dříve vyslovených premis dovoluje Ústavnímu soudu vyslovit základní zásadu použitelnou při posuzování projednávané věci, totiž že realizace myslivosti a práva myslivosti je v obecné rovině legitimním omezením vlastnického práva. Pokud by vlastnické právo bylo vykonáváno takovým způsobem, který by eliminoval myslivost a výkon práva myslivosti, byl by výkon vlastnického práva v rozporu s čl. 11 odst. 3 Listiny (Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.)“..... Při hodnocení podstaty právní úpravy myslivosti, jak vyplývá z uvedeného, Ústavní soud dospěl k závěru, že se jedná o činnost sloužící k realizaci ústavně zakotveného úkolu státu (čl. 7 Ústavy České republiky). Plnění ústavní povinnosti proto nelze nemít za plnění úkolu v obecném, či dokonce ve veřejném zájmu.¹⁰

Vraťme se k postojům „ne-myslivecké“ veřejnosti k myslivosti, ať již jde o skupinu prosazující rekreační funkce ve volné přírodě, ekologické aktivisty, či obyčejné měšťany a venkovany. Často se můžeme setkat s názorem, že myslivost je činnost nepotřebná. Ve společenské diskusi se pak nastolují otázky typu „komu je potřebná v přírodě zvěř nebo

¹⁰ KUBŮ, Milan. *Myslivost: Ústavní soud – pojistka zákonosti* [online]. 2007 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Cervenec---2007/Ustavni-soud--pojistka-zakonosti>

myslivce“. Časté odpovědi jsou pro myslivce nepříznivé - zvěř pobíhá po silnicích a ničí automobily, zvěř spase nové sazenice stromů zasazené ekologickými aktivisty, zvěř snižuje výnos plodin, spásá řepku a kukuřice, což jsou tolik potřebné bio přísady do pohonných hmot. Myslivci jsou z pohledu této veřejnosti de facto stylizováni do postav ze slavného filmu Slavnosti sněženek a to jako strýčkové v gumákách, co umí zastřelenou zvěř pořádně zapít pivem. ¹¹

K takto vnímanému obrazu myslivce nepřispívá ani prezentace myslivosti v médiích. Když opomeneme odborné časopisy a tiskoviny, a vlastně jediný televizní pořad Tisíc let české myslivosti ¹² (které se snaží šířit osvětu), tak ostatní periodika a média více méně představují myslivost v převážné většině případů negativně. Málomocný prohrěšek nějaké skupiny obyvatel je v médiích tak vděčně kvitován a rozebírán jako u myslivců. V případě úmrtí člověka při výkonu práva myslivosti se pak příslušníci mysliveckých sdružení setkávají s mnoha negativními reakcemi, které hraničí se slušností. Mnohá média, hlavně tedy typu bulváru, zveřejňují často zkreslené či jinak účelově podané reportáže, které by se daly považovat za jakési podněcování nenávisti vůči myslivcům jako skupině obyvatel. V takovém případě se nabízí porovnání smrti člověka při výkonu práva myslivosti a smrti člověka při automobilové nehodě. Smrt člověka při autonehodě ponechává celou společnost relativně chladnou, operuje se tím, že řidičů potažmo automobilů je vysoký počet, a tudíž lze předpokládat, že se prostě něco stane. Statisticky je dokázáno, že počet úmrtí osob při autonehodách v porovnání s počtem automobilů je mnohokrát vyšší než počet úmrtí při výkonu práva myslivosti v porovnání s počtem myslivců. ¹³

V neposlední řadě je negativně vnímána samotná podstata myslivosti, a to je produkce potravin, resp. zvěřinového masa. Tato je přirozeně spojena s lovem. Lov, jak je známo, je de facto usmrcení zvířete, a to je bohužel v dnešní době velice nepopulární. Mnozí, respektive asi většina obyvatel si neuvědomí, že každý kousek masa na jejich talíři pochází ze zvířete, které bylo usmrceno. Mnozí tací neváhají nazvat myslivce vrahem nebohých zvířat, ale řezníka, který určitě usmrtil mnohem víc zvířat než dotčený myslivce, nenazvou stejně. Možná zde je důvod, proč jsou myslivci ve vesnických lokalitách

11 SOUKUP, Václav. *Myslivost: Definice a význam myslivosti* [online]. 2009 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2009/Leden---2009/Definice-a-vyznam-myslivosti>

12 Pořad vysílala České televize v roce 2016

13 MRTKA, Jiří. *Myslivost: Myslivci a veřejnost* [online]. 2010 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2010/Cervenec---2010/Myslivci-a-verejnost>

přijímání shovívavěji. Pro spoluobčany, kteří na venkově vyrostli, znají venkovský způsob života se vším, co k tomu patří, je jednodušší pochopit, že zvířata jsou nejen domácí mazlíci, ale i potrava, a proto je potřeba je prostě usmrtit.

Konstatujeme tedy, že myslivost je složitá a náročná oblast v lidské společnosti. Její podstata je pro mnohé občany těžko pochopitelná a z toho plynoucí společenské postavení myslivců je poznamenáno, přestože, jak jsme výše uvedli, vývoj po roce 1989 poukazuje ke zvýšení společenské prestiže myslivecké činnosti v ČR.

Z výše uvedeného také vyplývá, že společenské postavení myslivců je příznivěji hodnoceno ve vesnických lokalitách. Je to dáno nejen tím, že původní obyvatelé vesnic chápou myslivce jako nedílnou součást jejich komunity. Toto vnímání myslivců je dáno i tím, že ve venkovských lokalitách se myslivci aktivně zapojují do života komunity, pořádají společenské akce, plesy, zábavy, poslední leč, na kterých je široká veřejnost vždy vítána. Jejich činnost v těchto lokalitách je tedy přínosem pro rozvoj venkovského života v oblasti společenské a kulturní.

Samostatnou kapitolou v rámci společenského postavení myslivců je vnímání myslivce jako člověka. Je to člověk, jehož konání v rámci výkonu práva myslivosti, ale i v běžném občanském životě by mělo mít základ v morálních a etických standardech. Činnost myslivce je rámcově určena mysliveckým desaterem.

1/ Buď vždy a všude a za všech okolností myslivcem tak, jak zákon, předpisy a myslivecké zvyky káží, a jak si v nich vychován a poučen byl!

2/ Ke zvěři se chovej šlechetně, tuto chovej, zušlecht'uj a chraň!

3/ Reguluj stavy zvěře. Dravou zbytečně nestřílej, neboť i ona v únosné míře užitečná jest!

4/ Pamatuj, že příroda není střelnice. Střílej jen na to, co bezpečně rozeznáš!

5/ Proti újedníkům, bouchalům, pytlákům a jiným škůdcům nebuď shovívavý! Buď však opatrný!

6/ Neber na lehkou váhu čest svou mysliveckou! Tuto vždy a všude chraň a braň!

7/ Mluv jen naší krásnou českou mluvou mysliveckou, neboť ona nehynoucím odkazem našich mysliveckých předků jest!

8/ Zachovávej naše dobré české myslivecké tradice a zvyky! Je to tvoje právo, ale i povinnost!

9/ Psa svého miluj nade všechno. Jest ti nejlepším pomocníkem a věrným druhem. Pomni, že bez loveckého psa budeš jen polovičním myslivcem!

10/ Vždy a za všech okolností při výkonu práva myslivosti buď Ti patron našeho cechu sv. Hubert ochráncem.¹⁴

Mimo tato zažitá a osvědčená pravidla mají myslivci řadu dalších zvyků a tradic, z nichž se zaměříme na myslivecké odívání, mysliveckou mluvu a některé další zvyky a tradice. Vrátime se přitom opět do historie, kterou dovedeme do současnosti.

Myslivecké odívání má základy, které jako první odlišovaly myslivce od příslušníků jiných cechů a stavů v pramenech z 18. století, kdy císař Leopold I. zakazuje nosit zelenou kamizolu lesníkům, kteří pečují pouze o les. Tehdejší uniforma myslivců byla zelená, a po opadu listí šedivá. Postupem doby se uniforma myslivců měnila, nicméně převládaly barvy šedé, hnědé a zelené. Zajímavostí je, že koncem 19. a počátkem 20. století se typizují uniformy na jednotlivých panstvích, např. Kinských uniforma byla hnědá, Schwarzenberská uniforma byla šedá se zeleným stojáčkem. Uniformy se postupem času stávají praktickým a funkčním oděvem. V době socialistického Československa byla uniforma myslivce de facto kopie policejní či vojenské uniformy, se všemi náležitostmi včetně služebního postavení. V dnešní době je ČMMJ doporučená uniforma v barvách zelené, šedé nebo hnědé, s nenápadnými a pokud možno nevýraznými prvky.

Přípustné barvy pro lovecký oděv je zelená, šedá nebo hnědá s nevýraznými a nenápadnými doplňky. Lovecký oděv je projevem myslivecké kultury každého myslivce a měl by být nošen při každé příležitosti spojené s lovem či činností v honitbě, protože i volba oděvu pro práci v honitbě je v širším slova smyslu projev úcty myslivce ke zvěři a projev úcty k výsadě být členem myslivecké komunity. Myslivecký oděv je výrazným prvkem ve vnímání myslivců ostatní veřejností a je vesměs vnímán jako výrazná odlišnost

14 *Penzum: Myslivecké desatero* [online]. DRUCKVO, 2010 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.penzum.cz/cs/eshop/3-listiny/56-myslivecke-desatero.htm>

myslivců od příslušníků jiných zájmových skupin. Podobně jsou vnímány i myslivecké tradice a zvyky.¹⁵

Mezi základní myslivecké tradice a zvyky patří bezesporu myslivecká mluva. Ta obsahuje termíny pro pojmenování částí těla různých druhů zvěře, jejich stáří, pohlaví a životní projevy. I myslivecká výzbroj a výstroj či potřeby k lovu a chovu mají své názvy. Svě místo v termínech myslivecké mluvy mají také způsoby lovu a většina činností dotýkající se chovu a péče o lesní zvěř. Podobně je to u lovecké kynologie. Tato neobvyklá mluva se u myslivců objevuje ve středověku a je zásluhou literátů, že se dochovala dodnes. I přesto, že tedy vznikla v dávné minulosti, je stále dynamická a dokáže se přizpůsobit novým poměrům v myslivecké problematice. Pro neinformovaného člověka se ale může myslivecká mluva jevit jako nesrozumitelná a jí nezsvěcení rozumí jen velmi těžko, nicméně její výrazy a pojmy mají oficiální status, ze kterého vyplývá povinnost členů mysliveckých sdružení tuto mluvu v rámci své činnosti používat a dále se v ní zdokonalovat. Používání myslivecké mluvy je dokonce legislativně upraveno dodnes platným výnosem ministerstva zemědělství z 22. října 1946 (čj. 122585/4640-VI/6/46) a oborovou normou č. 48 00 16, Myslivost – názvy a definice. Domníváme se, že právě myslivecká mluva je výrazně ovlivňujícím prvkem vnímání samotných myslivců. V podstatě jde o to, že kdo není myslivec, ten mluvě není schopen rozumět, protože myslivci používají neobvyklá slova pro danou věc či situaci (např. krev = barva...atd.).¹⁶ Myslivecká mluva pro její nesrozumitelnost je tedy možná také jedním z negativně vnímaných aspektů myslivosti jako takové, což pak nepřispívá k pozitivnímu vnímání celé myslivecké problematiky.

Myslivecké odívání a myslivecká mluva jsou nejvíce viditelnými znaky odlišností myslivců. Další celá řada zvyků již bývá více či méně veřejnosti buď skryta, či se jich nezúčastňuje, nicméně i tyto k myslivosti neoddělitelně patří. Jedná se například o troubení při lovech a honech, výlož a výřad, první kule poslední brok, poslední leč atd. Pojednané odlišnosti definují společenské postavení myslivců. Zůstává sporné, zda jsou pro vnímání myslivců přínosem či nikoliv.

15 KOUDELKA, PhDr. Oldřich. *Kdelovit.cz: Základní stavební kameny myslivecké etiky* [online]. HASAP Consulting, 2015 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.kdelovit.cz/cz/clanky/etika-a-historie-myslivosti/zakladni-stavebni-kameny-myslivecke-etiky>

16 *KDELOVIT.CZ: Základní stavební kameny myslivecké etiky* [online]. HASAP Consulting, 2015 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.kdelovit.cz/cz/clanky/myslivecka-mluva>

Jistou úvahu věnujeme i otázkám etiky u myslivců. Největší osobnosti myslivosti prosazovaly názor, že ten, kdo rozhoduje o životě a smrti, musí stát mravně velmi vysoko. Z myslivcova práva zvěř usmrcovat mu plynou i povinnosti, např. nesmí zvěř trýznit a je jeho povinností o ni pečovat a chránit ji. Výkon práva myslivosti učí kázni, sebezapření, sebeovládání a plnění povinností. Při styku se zvěří si myslivec musí osvojit humánnost, šlechtnost, kulturnost, zdrženlivost. Při setkávání se s ostatními mysliveckými druhy má potlačovat závist, pocit nadřazenosti a sobeckost. Myslivec by měl být přátelský, družný, galantní k ženám, měl by mít úctu ke starším lidem a ovládat základy společenského chování. Z výše uvedeného plyne, že ten, kdo se naučil lásce k přírodě, poctivosti a kázni, kdo našel cestu k tradicím a etickým hodnotám myslivců a osvojil si je, neztratí tyto a další morální hodnoty ani ve svém občanském životě.

Závěrem této kapitoly lze konstatovat, že společenské postavení myslivců není příznivé, ačkoliv vytvářený institucionální rámec pro to vytváří vhodné podmínky. Jejich celospolečenský obraz, a tudíž i vnímání myslivce jakožto člena mysliveckého sdružení je poznamenán postojí řady vlivných subjektů, kteří účelově mysliveckou pověst zkreslují a znehodnocují. Vezmeme-li v potaz i nevelkou informovanost veřejnosti o podstatě a poslání myslivecké činnosti, dojdeme k závěru, že společenské postavení myslivců ovlivňuje řada objektivních i subjektivních faktorů, mezi nimi i myslivci samotní.¹⁷

17 KOUDELKA, Oldřich. *MYSLIVOST: ETICKÉ V BRAŠNÁCH MYSLIVECKÝCH* [online]. 2015 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivot.cz/Casopis-Myslivot/Myslivot/2015/Rijen-2015/ETICKE-V-BRASNACH-MYSLIVECKYCH>

7 Venkovský prostor a principy jeho rozvoje - rámec sledované problematiky

Problematika myslivosti, jak je pojednávána v této diplomové práci, je zahrnována do tzv. rurálního rozvoje. Většina mysliveckých spolků působí ve venkovských oblastech. Je to dáno nejen historickým vývojem, ale zejména prostorem, kterému a pro který jsou myslivci určeni svými činnostmi. Venkovské prostředí má svá specifika, ať už z pohledu jeho obyvatel, tak z pohledu samosprávných úřadů.

Velký sociologický slovník definuje venkov jako „*obydlený prostor mimo městské lokality... s vyšší mírou vzájemné sociální závislosti, silnější vazbou na tradici, slabší inklinací k sociální změně a silnější determinací přírodním prostředím*“.¹⁸ Do této definice jsme vybrali jen to nejpodstatnější pro tuto práci. Neboť, jak poukazuje jiná autorka: „*Vymezení venkova se může jevit (především z laického pohledu) jako velmi jednoduché, neproblematické, ale nejednoznačné či nejednotné jeho definice vypovídá o obtížnosti definovat venkovský prostor. Navíc neexistuje pouze jeden venkov, proto nelze vytvořit jedinou, všeobjímající definici venkova. Venkov však nemusí být vymežován jen dle „tvrdých“ ukazatelů. Lze ho definovat také dle charakteru komunity či společenství, které v daném místě žije, protože venkov není jen místem, kde lidé žijí a pracují, ale má významnou funkci pro společnost jako celek. Jiné úvahy poukazují na to, „kdo vlastně tvoří venkov – venkované i „náplava“, farmáři, vlastníci půdy, venkovská pracovní síla, návštěvníci, tvůrci hospodářské politiky, média či akademičtí výzkumníci*“¹⁹

Považujeme za důležité upozornit také na ty aspekty venkovského prostoru, které podtrhují jeho význam z hlediska praxe regionální politiky. Proto jsme vybrali z důležitého strategického dokumentu - Corkské deklarace z roku 1996:

- největší část celého území EU je pokryta lesy a zemědělskou půdou.
- zemědělství a lesnictví již v ekonomikách zemí Evropy nepřevládají, jejich ekonomická váha nadále klesá,

18 Linhart, J., Petrusek, M., Vodáková, A., Maříková, Hana. 1996. Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum. ISBN 80-7184-310-5

19 BOUKALOVÁ, Ing. Kateřina. *Spolupráce v rozvoji venkova: vize nebo realita (případ místních akčních skupin)*. Praha, 2017. Disertační práce. Česká zemědělská univerzita v Praze. Vedoucí práce Vedoucí práce Doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D

- rozvoj venkova se musí týkat všech sociálně-ekonomických částí venkovského života,
- ve venkovských oblastech je nutno najít podporu pro budování místních kapacit pro místní rozvoj.

Závěr z této konference vyzval tvůrce politiky na území států sdružených v EU, aby byla jejich veřejnost informována o důležitosti venkova a jeho rozvoje, aby se přičinili o zvýšení atraktivity venkovských lokalit a v neposlední řadě zdůraznili nutnost podpory trvale udržitelného rozvoje venkova, a to i v mezinárodním kontextu. V kontextu výzvy této deklarace je tedy jednoznačné, že *„zemědělství musí i nadále zůstat oborem, který přímo spojuje člověka a přírodu, a proto je povinnost zemědělce spravovat přírodní zdroje venkova, tak jak je uvedeno v deklaraci z Corku, která tedy, jak je již uvedeno, zdůrazňuje podporu budování místních kapacit a dobrovolných iniciativ ve venkovských lokalitách“*²⁰. Z hlediska tématu této diplomové práce připomínáme, že se totéž týká myslivosti a myslivců.

Způsoby, respektive přístupy k podpoře venkovských lokalit se rozlišují na dva základní a třetí, který je propojuje.

Exogenní přístup vychází z teze, že regionální zaostávání ekonomiky je následek nedostatku výrobních či jinak ekonomicky výkonných faktorů. Tyto je tedy nutno dodat do regionu „zvnějšku“, čímž sice dojde k růstu daného regionu, nicméně už nedochází k jeho rozvoji. Tento přístup je v současnosti překonán konceptem endogenního rozvoje.

Endogenní přístup je založen na principu maximálního využití dostupných zdrojů v daném regionu. Nastává tu ale problém většiny takto aplikovaných teorií v rámci regionálního rozvoje, kdy je kladen důraz na místní zdroje a opomíjeny jsou místní kapacity.²¹

„Ačkoli je endogenní model rozvoje dnes zdůrazňován jako žádoucí model rozvoje venkova, je nezbytné poznamenat, že exogenní přístup je stále používán a v praktickém fungování rozvoje je možné nalézt na něj odkazy Řada studií, které se zabývají rozvojem venkova, se věnuje zkoumání kombinace lokálních(endogenních) i externích (exogenních) faktorů, protože v globalizovaném světě působí na lokalitu mnoho faktorů z vnějšku.

²⁰ Ray, C. 2006. Neo-endogenous rural development in the EU. In: Cloke, M., Marsden, T., Mooney, R.: Handbook of Rural Studies. London

²¹ JEŽEK, Jiří. *Budování konkurenceschopnosti měst a regionů v teorii a praxi.*, V Plzni: Západočeská univerzita, 2007. ISBN 978-80-7043-632-5

*Tento pohled lze označit za hybridní přístup k rozvoji venkova, který nepohlíží na endogenní a exogenní typ jako dvě myšlenky vzájemně se vyvracející. Naopak je zde kombinován endogenní pohled v odkazu na přístup zdola nahoru a na využití místních zdrojů, v reflexi k exogennímu modelu v odkazu napojení na vertikální vazby s nadlokálními aktéry. V tomto kontextu lze mluvit o neo-endogenním modelu rozvoje venkova. Zůstává zde totiž stále zachována myšlenka endogenního modelu v pojetí ožívování rozvoje zespodu při využívání místních zdrojů, ale zároveň Corkská deklarace zdůraznila podporu v budování místních kapacit. Tato podpora však stále přichází z vnějšku lokality a v kontextu těchto událostí bylo i v teoretické rovině nutné modifikovat stávající přístup a byl přidán přídomek „neo“, který odkazuje právě k nadlokálním aktérům.*²²

Neo-endogenní přístup k rozvoji venkova zkoumá vzájemné vztahy mezi rozličnými aktéry, jejich aktivitami a jejich prostorovým kontextem. Neo-endogenní vývoj je definován jako endogenní vývoj, ve kterém jsou uznané a nezbytně mimořádné faktory, avšak je při něm zachována víra v potenciál místních oblastí formovat vlastní budoucnost.

V rámci těchto přístupů k rozvoji venkova aplikujeme dále naši problematiku vztahů mysliveckých organizací s obyvateli venkovských lokalit a místních samospráv. Zde je jednoznačně žádoucí, aby byl rozvíjen místní potenciál, který má být podporován hlavně regionálními politiky, aktéry na místní či mikroregionální úrovni. Tito by měli jednoznačně podpořit aktivitu jedinců, místních spolků, územních společenství či zájmových sdružení. Stejně tak je žádoucí v rámci podpory endogenního potenciálu podporovat malé a střední regionální firmy, které jsou významným regulátorem zaměstnanosti v regionu a jejich činnost má dopady i na celkové vnímání dané lokality. *„Neo-endogenní přístup k rozvoji venkova zkoumá vzájemné vztahy mezi podnikáním a jeho prostorovým kontextem. Neo-endogenní vývoj je definován jako "endogenní vývoj, ve kterém jsou uznané mimořádné faktory a považovány za nezbytné, ale které si zachovávají víru v potenciál místních oblastí formovat jejich budoucnost.*²³

22 BOUKALOVÁ, Ing. Kateřina. *Spolupráce v rozvoji venkova: vize nebo realita (případ místních akčních skupin)*. Praha, 2017. Disertační práce. Česká zemědělská univerzita v Praze. Vedoucí práce Vedoucí práce Doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D

23 Ray, C. 2006. Neo-endogenous rural development in the EU. In: Cloke, M., Marsden, T., Mooney, R.: *Handbook of Rural Studies*. London

Potom je důležitou otázkou důvěra a spolupráce aktérů v jednotlivých oblastech rozvoje místního společenství. Myslivecká sdružení k takovým aktérům rozhodně patří. Důvěra a spolupráce (při nepřilíš příznivém vnímání myslivců a činností v oboru myslivosti veřejností) mezi myslivci a jinými aktéry venkovského rozvoje je soustředěna především do vztahů myslivců s místní samosprávou a s majiteli honebních pozemků, na nichž jsou činnosti myslivců prováděny. Této problematice se věnuje další kapitola této diplomové práce.

8 Vztahy a spolupráce mysliveckých sdružení s vybranými aktéry venkovského rozvoje

8.1 Spolupráce s místní samosprávou

Spolupráce mysliveckých organizací s místní samosprávou není legislativně upravena. Zakládá se na gentlemanské dohodě a ve většině případů je přínosem pro obě strany.

Výrazněji se tato spolupráce projevuje ve venkovských lokalitách či v menších městech. Myslivci většinou vypomáhají při pracích v obecních lesích, kde sází stromky, staví potřebné oplocenky, vysekávají trávu apod. V některých obcích se myslivci účastní brigád, kde svou prací nahrazují škody způsobené zvěří na území obecních honiteb.

Myslivecké spolky bývají často velmi aktivním spolkem v rámci společenského života na vesnici, a to vlastní kulturní činností. Pořádají různé plesy, taneční zábavy, hubertské slavnosti. Vrcholem jejich společenské aktivity a odměnou za celoroční práci pro honitbu a zvěř je již tradiční hon zakončený poslední lečí. Poslední leč je obvykle spojena s velkou oslavou a taneční zábavou. Myslivci podporují svojí společenskou aktivitou vnímání spolkového dění na venkově, bývají třeba i jediným aktivním spolkem v dané lokalitě.

Spolupráce myslivců se místní samosprávou tak probíhá na úrovni vzájemné výpomoci, kdy na straně jedné se myslivci podílejí na údržbě a zvelebování obecních lesů a na straně druhé místní samospráva vychází myslivcům vstříc při jejich kulturních aktivitách např. bezúplatným pronájmem obecního sálu. Dále myslivci zakládají kroužky myslivosti, pořádají dětské dny pro děti s pestrým programem, nebo pomáhají obcím s pořádáním jiných kulturních akcí. Dobré vztahy s místní samosprávou jsou důležité při jednání s honebním společenstvem o pronájmu honitby, protože obce vlastní více honebních pozemků (pole, lesy) a hrají tedy důležitou roli v honebním společenstvu.

Ve větších městech mívají myslivecké spolky a místní samospráva uzavřenou dohodu o spolupráci, která ale většinou jen rámcově specifikuje oblasti, ve kterých se zájmy myslivců a místní samosprávy mohou setkat.

Myslivci ve větších městských aglomeracích pořádají oblastní trofejní výstavy, výstavy psů, organizují kroužky pro děti, kurzy vzdělávání atd., čímž také přispívají k rozvoji společenského života v lokálním prostředí.

8.2 Spolupráce s majiteli honiteb

8.2.1 Honební pozemky

Spolupráce s majiteli honiteb je podložena legislativní úpravou v Zákoně o myslivosti č. 449/2001 Sb. ze dne 27. listopadu 2001. Zákon o myslivosti specifikuje honební pozemky, jeho definice je zajímavá v tom, že poměrně rozsáhle definuje nehonební pozemky a vzápětí uvádí, že vše, co není nehonební pozemek, je pozemkem honebním. V zákoně je podrobně popsáno, co je honební pozemek souvislý, co je honitba, obora, bažantnice atd.

Ze zákona vyplývá, že honitbou je rozuměn pozemek nebo soubor souvislých pozemků. Honitba může mít jednoho či více vlastníků. Území honitby je vymezeno rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti a lze v rámci tohoto území provozovat právo myslivosti. Právo myslivosti je daný souhrn povinností a práv zvěř chránit, cílevědomě lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř stejně jako její vývojová stadia a shozy paroží. Právem myslivosti je užívat k tomuto v nezbytné míře honebních pozemků, přičemž myslivost lze provozovat jen v rámci uznané honitby.

Oborou je rozuměn pozemek, specifikovaný jako druh honitby s vytvořenými podmínkami pro intenzivní chov zvěře s obvodem trvale a dokonale ohrazeným nebo jinak uzpůsobeným tak, aby chovaná zvěř nemohla z obory volně vybíhat.²⁴

Rozhodnutí o uznání honitby vydává místně příslušný orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodě se navrhované pozemky honitby nacházejí. Pokud dotčené pozemky leží na územních obvodech více obcí, je příslušný orgán ten, který spravuje největší výměru těchto pozemků. Orgán státní správy myslivosti jsou obecní úřady s rozšířenou působností, v některých případech magistráty měst (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň).²⁵

Orgány státní správy myslivosti jsou ministerstvo zemědělství, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Na území národních parků jsou orgány státní správy myslivosti ministerstvo životního prostředí, správy národních parků s působností jinak patřící obecním úřadům a ministerstvo životního prostředí i s působností jinak patřící

²⁴ Zákon č. 449/2001 Sb. Zákon o myslivosti [online]. neuveďeno [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-449>

²⁵ OBECNÍ ÚŘAD, DOLNÍ PODLUŽÍ: Uznání honiteb [online]. neuveďeno [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.dolnipodluzi.cz/zivotni-situace/uznani-honiteb-4377.html>

krajským úřadům. Na území hl. města Prahy je orgánem státní správy myslivosti Magistrát hl. m. Prahy a statutem města může jeho městským částem být svěřena působnost jinak zákonem patřící obecním úřadům obcí s rozšířenou působností. Na pozemcích pro obranu státu působnost jinak patřící krajským a obecním úřadům vykonává ministerstvo zemědělství. Orgány státní správy myslivosti a jejich působnost jsou stanoveny v § 57 až 60 zákona č. 449/2001 Sb., ve znění zákona č. 59/2003 Sb., a to působnosti ústředních orgánů a krajských úřadů taxativním výčtem, v něm pak neuvedené působnosti vykonávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností.²⁶

Stejně tak zákon vymezuje, že držitelem honitby je osoba, které byla rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti tato honitba uznána. Naproti tomu je uživatel honitby, který uznanou honitbu užívá sám nebo může uživatelem honitby být ten, kdo má honitbu v pronájmu od jejího držitele. Uživatel a držitel honitby tak nemusí být totožná osoba.

Vlastníkem honebního pozemku může být jak fyzická, tak právnická osoba s tím, že zákon umožňuje, aby se vlastníkem honebního pozemku považovala i právnická osoba, která byla k výkonu vlastnických práv státu a jiných majetkových práv státu na pozemcích ve vlastnictví státu zřízena nebo založena.²⁷

8.2.2 Honební společenstvo

Specifickou právnickou osobou odpovídající dikci tohoto zákona, založen k výkonu vlastnických práv státu a jiných majetkových práv státu na pozemcích ve vlastnictví státu, je honební společenstvo. Honební společenstvo je zakládáno vlastníky či spoluvlastníky souvisejících honebních pozemků, přičemž minimální výměra pozemků pro vznik honebního společenstva je pro oboru 50 ha, pro ostatní honitby 500 ha.

Honební společenstvo zajišťuje výkon práva myslivosti buď samo, nebo společenstevní honitbu pronajme dle zákona o myslivosti. Pro honební společenstvo platí řada omezení, např., nesmí svým jménem podnikat ani se účastnit na podnikání jiných osob, stejně tak nesmí zřizovat organizační složky. Specifický je i způsob označení

26 KOUDELKA, Oldřich. *Archiv právní poradny JUDr. Čechury: soustava orgánů státní správy myslivosti* [online]. neuvédno [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Poradny/Pravni-poradna/soustava-organu-statni-spravy-myslivosti>

27 *Zákon č. 449/2001 Sb. Zákon o myslivosti* [online]. neuvédno [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-449>

honebních společenstev, jejich název tvoří slovní spojení „honební společenstvo“ s připojeným názvem obce, či městského obvodu nebo městské části, na jejímž území se nachází většina pozemků tvořících honitbu společenstva.

Honební společenstvo vzniká dnem registrace, který je i termínem, kdy je zapsáno do rejstříku honebních společenstev. Jeho vzniku předchází řada administrativních úkonů, které zákon podrobně popisuje, jedná se o specifikaci vlastníků (kdo a proč a jak se může stát členem společenstva) popis vzniku přípravného výboru, stanov, ustavující schůze atd.

8.2.3 Využití honiteb

I využití honiteb je uzákoněno v zákoně o myslivosti. Zákon upravuje způsob využití, respektive rozhodnutí držitele honitby o způsobu jejího využití. Držitel honitby ji může využívat sám, držitel honitby může honitbu pronajmout (fyzické osobě, která je držitelem platného českého loveckého lístku, mysliveckému sdružení, české právnické osobě, která na pozemcích honitby lesnický či zemědělsky hospodaří a alespoň jeden člen statutárního orgánu nebo odpovědný zástupce je držitelem platného českého loveckého lístku). Samostatnou kapitolou jsou honitby na státních pozemcích, zde se honitba pronajímá pro provedení řádného výběrového řízení.

Honitbu nelze rozdělit na části, na kterých by někdo provozoval myslivost. Pokud je nájemcem honitby myslivecké sdružení, je toto povinně upřednostnit přihlášky ke členství ve sdružení, které jsou podány vlastníky honiteb, případně nájemci honebních pozemků této honitby.²⁸

8.2.4 Smlouva o nájmu honiteb

Smlouva o nájmu honitby se uzavírá písemně a dle §33 Zákona č. 449/2001 Sb. musí být uzavřena na dobu 10 ti let. Smlouvy o pronájmu honitby musí být zaslány orgánu státní správy myslivosti. Nájemné je stanoveno dohodou smluvních stran. Zánik smlouvy o pronájmu je také stanoven v zákoně, přičemž důvody zániku také poměrně podrobně stanoví zákon. Není – li stanoveno zákonem či smlouvou jinak, řídí se právní vztahy

²⁸ *Zákon č. 449/2001 Sb. Zákon o myslivosti* [online]. neuvvedeno [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-449>

vyplývající ze smlouvy o nájmu honitby občanským zákoníkem. Podnájem honitby nebo pronájem jen její části je zakázán.²⁹

8.2.5 Evidence využití honiteb

Evidenci honiteb vede a spravuje místně příslušný orgán státní správy myslivosti. V rámci této evidence jsou vedeny evidence mysliveckých hospodářů, mysliveckých stráží, a to včetně jejich osobních údajů, termínů jmenování nebo odvolání apod. V evidenci honiteb je vedena i evidence loveckých psů.³⁰

8.2.6 Plán mysliveckého hospodaření

Zákonem o myslivosti je stanovena pro uživatele honiteb řada povinností. Mezi základní povinnosti patří každoroční sčítání zvěře v termínu, který stanoví orgán státní správy. Držitel honitby je oprávněn se takového sčítání zúčastnit a vyjádřit se k jeho výsledkům. Pokud s výsledkem nesouhlasí, může toto oznámit v dané lhůtě orgánu státní správy myslivosti a ten nařídí nové sčítání. Další povinností uživatele honitby je každoroční zpracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě. I tento plán má své zákonem stanovené náležitosti. Vychází z celkového stavu ekosystému, z výsledků sčítání zvěře, koeficientů očekávané produkce, záměrů honitby apod. Držitel honitby je s plánem seznámen a uživatel je povinen tento plán předložit orgánu státní správy myslivosti. Změny v plánu mohou nastat na základě rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti. Další povinností uživatele honitby je vedení evidence o honitbě, o mysliveckém hospodaření a tyto údaje poskytovat orgánu státní správy myslivosti pro statistické účely.³¹

29 *Zákon č. 449/2001 Sb. Zákon o myslivosti* [online]. neuvvedeno [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-449>

30 *Zákon č. 449/2001 Sb. Zákon o myslivosti* [online]. neuvvedeno [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-449>

31 *Vyhláška č. 553/2004 Sb. Vyhláška o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě* [online]. neuvvedeno [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-553>

8.2.7 Vztahy a spolupráce s majiteli honiteb

Vztahy a spolupráce jsou rámcově dány výše uvedenými skutečnostmi a zde zmíněnou legislativní úpravou myslivosti. Nicméně i tato úprava neobsahuje všechny aspekty ve vztahu nájemce a držitele honiteb. V praxi je spolupráce mezi jednotlivými subjekty založena na vzájemné komunikaci, kdy ta nejdůležitější je mezi třemi stranami, které zásadně ovlivňují krajinu (zemědělci, lesníci, myslivci).

Základním problémem ve spolupráci s majiteli honiteb jsou škody způsobené zvěří. Tento problém má jediné řešení, a to spolupráci myslivců s hospodařícími zemědělci na území honitby. Nejpřínosnější varianta je, když zemědělec – hospodář je zároveň i myslivec a pak on sám má zájem, aby na jeho pozemcích nevznikaly škody způsobené zvěří, ale zároveň, aby na pozemcích zvěř zůstala v co největší míře co do počtu a druhové různorodosti.

Jako významná prevence velkých škod způsobených zvěří se v praxi osvědčil důsledný monitoring celého území honitby. Do tohoto sledování je nutno zapojit všechny členy uživatele honitby – honebního společenstva nebo mysliveckého sdružení, ale stejně tak by se na základě vzájemné dohody měl monitoringu zúčastnit i ten, kdo v krajině hospodaří.

Největší škody nastávají v souvislosti s přemnožením černé zvěře. Regulace jejího počtu je rok od roku složitější. Tady nastává situace, která často způsobuje mnohé nesoulady mezi uživateli honiteb a hospodařícími zemědělci. Zemědělec požaduje náhradu škody, kterou mu zvěř způsobila, už ale neslyší na doporučená opatření od uživatele honitby - např. výsev nízko vzrůstové řepky, výsev plodin, které by umožnily lov na hranici pole a les, rozčlenění lánu vysoce rostoucích plodin plodinami nízkými, využívání pachových repelentů apod. Významnou prevencí je odlov zvěře v době sklizně, i to ale závisí na společné spolupráci mezi dotčenými stranami, tedy myslivci a zemědělci. Pokud dojde k dohodě, zemědělci dokáží odlov zvěře usnadnit buď vytvořením průseku, či přerušením prací, anebo stačí jen informovat myslivce, kde se jaká zvěř zrovna nachází.

Ne vždy je taková spolupráce možná a tak dochází ke konfliktům myslivce versus zemědělec, kdy na straně jedné myslivec tvrdí, že pro prevenci škod je nutno zavést opatření a to tedy má učinit vlastník či nájemce pozemku, který zde hospodaří a na straně druhé zemědělec tvrdí, že je to pro něj z jakéhokoliv důvodu nepodstatné či finančně náročné. Oblíbenou frází pak je, že „za škody, kterou způsobí zvěř, zodpovídají myslivci“.

Tak bez ohledu na to, co myslivci doporučují a na to, že se doporučení neakceptují, je škoda prostě vymáhána.

Provedení výše uvedených opatření je de facto povinností vlastníka či nájemce pozemku na území honitby k zabránění škod působených zvěří podle §53 zákona o myslivosti s tím, že provedení takových opatření zlepšuje postavení vlastníka (nájemce) honebního pozemku v jednání s uživatelem honitby o náhradě škody způsobené zvěří, i v případném soudním sporu o náhradě škody.³²

Ačkoli tedy platná legislativa upravuje vztahy mezi vlastníky a uživateli honiteb, v těchto vztazích dochází více či méně ke komunikačním problémům.

Nastupují argumenty myslivců, kteří tvrdí, že pro prevenci škod udělali maximum, ať už hlídáním porostu, plašením zvěře, intenzivním lovem v okolí a jsou si tak jisti, že svým počínáním zabránili vzniku větší škody. Proto nechtějí uznat nárok zemědělce na náhradu škody. Není možné, aby myslivci v rámci honitby učinili účinná opatření na všech místech honitby, a už vůbec není reálné učinit to najednou, nejen z důvodu časové náročnosti, ale i náročnosti finanční. Myslivci si sami financují nájem honitby, dokrmování zvěře, dopravu, stavbu mysliveckých zařízení (posedy, krmelce apod.), a s přihlédnutím k tomu, že jejich příjem je pouze z lovu, který je navíc omezen zákonnými předpisy, je na místě posuzovat únosnou míru finančních požadavků na ně kladených.

Naproti tomu zemědělec argumentuje, že sice neučinil žádná efektivní opatření k zabránění vzniku škod způsobených zvěří, nicméně dal souhlas s užíváním svých pozemků uživateli honitby, a protože ze zákona je uživateli honitby uložena povinnost hradit škody způsobené zvěří na pozemcích zemědělce v rámci honitby, domnívá se tedy zemědělec, že má na náhradu škody jednoznačný nárok. Jeho žádost o regulaci počtu zvěře je často jediné, co zemědělec udělá pro prevenci škod. Zemědělci přicházejí s požadavky na zrušení vnadišť, krmelišť nebo mysliveckých políček. Jsou proti příkrmování zvěře. Dalším, i když mylným argumentem při nárokování kompenzace za škody je, že škodu by měl platit ten, komu patří zvěř. Zvěř ale nepatří nikomu, je přírodním bohatstvím, nicméně tento mylný názor je rozšířený.

32 DIVIŠ, Ing. Vladimír. *MYSLIVOST / Stráž myslivosti: ČERNÁ ZVĚŘ Jediné možné řešení je spolupráce zemědělců a myslivců* [online]. 2013 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2013/Rijen---2013/CERNA-ZVER--Jedine-mozne-reseni-je-spoluprace-zeme>

Podobná situace je i ve vztahu myslivec versus lesník, i když tyto dvě skupiny mají mnoho společných zájmů, Jsou ale i takové, které jsou zcela odlišné, a pak nastává mnoho nesouladů. Lesníci pochopitelně upřednostňují svůj zájem, těžbu dřeva a následnou obnovu porostů. Zde také dochází ke škodám způsobeným zvěří a jako v případě vztahů se zemědělci, tak i v případě vztahů s lesníky je předmětem sporu náhrada škody způsobené zvěří.

*„Současně platná legislativní úprava v zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon) se omezuje pouze na obecné ustanovení v § 32 odst. 4: „vlastníci lesů, uživatelé honiteb a orgány státní správy lesů jsou povinni dbát, aby lesní porosty nebyly nepřiměřeně poškozovány zvěří“.*³³

Škody, které lesníci nejvíce zmiňují, jsou poškozování stromů ohryzem a loupáním a poškozování nejmladších porostních stádií okusem a vytloukáním. I zde dochází k tomu, že převládá názor, že za škodu způsobenou zvěří je odpovědný uživatel honitby, tedy myslivci a jejich sdružení, či členové honebních společenstev.

Držitelé honiteb pak ve sporech argumentují, že logicky zvěř do lesa patří, že ke své obživě potřebuje potravu, kterou z podstaty své existence čerpá v lesních lokalitách. Nakonec i v těchto vztazích dochází k řadě sporů, které nezřídka kdy řeší až soud.

Na závěr této kapitoly uvádím citaci z materiálů ministerstva zemědělství, která nastiňuje řešení problematiky náhrady škod.

„Problematiku škod způsobených užíváním honitby, zvěří a na zvěří řeší zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, v části šesté, § 52 – 56. Podle tohoto zákona řeší škody způsobené zvěří poškozený, jako vlastník nebo nájemce zemědělského pozemku. Jde tedy o vztah poškozeného a uživatele honitby. Žádný orgán státní správy myslivosti není oprávněn do tohoto vztahu vstupovat, nebo zasahovat.

Pokud jde o vypořádání škod způsobených zvěří, preferuje zákon o myslivosti vzájemnou dohodu mezi poškozeným a uživatelem honitby. Znamená to, že poškozený a uživatel honitby se mohou vzájemně dohodnout nejen o výši náhrady, ale také o formě jejího vypořádání. Náhrada škody způsobené zvěří nemusí být řešena jen v penězích, ale také jinou formou jako například uvedení pozemku do původního stavu či naturálního plnění (darování zvěřiny aj.)

³³ Ministerstvo zemědělství: Škody způsobené zvěří [online]. 2009 [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/lesy/casto-kladene-otazky/skody-zpusobene-zveri.html>

*O dohodě o náhradě škody způsobené zvěří je zpravidla jednáno až po tom, kdy poškozený uplatní u uživatele honitby nárok (požadavek) na náhradu škody. Základním předpokladem je, že poškozený pozemek je honební. Nehradí se škody způsobené zvěří na pozemcích nehonebních.*³⁴

8.3 Shrnutí

Celá problematika vztahů mezi vlastníky, uživateli honebních pozemků a myslivci v honitbách je (dle mého názoru) složitá hlavně v oblasti mezilidských vztahů a v absenci komunikace mezi dotčenými subjekty. Jejich spory vznikají ve většině případů z důvodů škody a její kompenzace. Komunikace mezi myslivci a uživateli nebo vlastníky honebních pozemků je proto velmi důležitá. Týká se především následujících záležitostí.

- Vztah myslivec a zemědělec - velikost lánů, umístění plodin, tvorba biopásů ve velkých lánech versus dostatek loveckých zařízení, snaha o zvýšení odlovu černé zvěře, popřípadě rozmístění pachových ohradníků.
- Vztah myslivec a majitel lesních pozemků - výstavba kvalitních oplocenek a jejich následná údržba versus dodržování kmenových stavů spárkaté zvěře důsledným plněním plánů lovu.

Jen v malém procentu případů je spor založen na rozdílných názorech zúčastněných stran na koncepci rozvoje krajiny či jiných koncepčních tématech.

Komunikace mezi myslivcem, zemědělcem a lesníkem, jako hlavními tvůrci krajinného prostředí by měla dostát změny a je žádoucí legislativně ji podpořit.

V současné době probíhá schvalování novely mysliveckého zákona, který upravuje některá ustanovení platného zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb. Zároveň je připravena novela lesního zákona. Obě tyto novely v některých bodech upravují řešení škod způsobených zvěří. Recenze, které lze v odborných časopisech o myslivosti dohledat, vyznívají ve smyslu, že novela mysliveckého zákona nepřináší pozitivní změny.

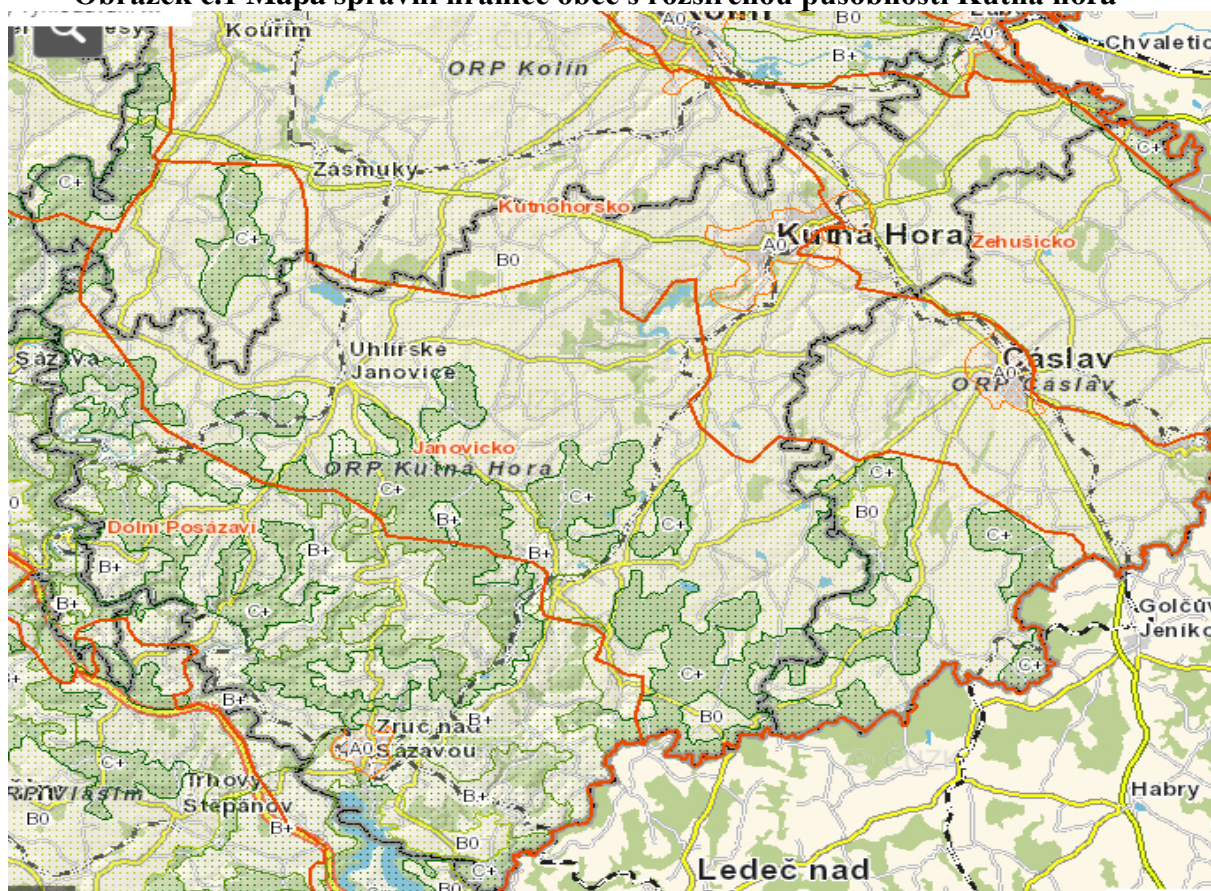
³⁴ Ministerstvo zemědělství: *Škody způsobené zvěří* [online]. 2009 [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/casto-kladene-otazky/lesni-hospodarstvi/skody-zpusobene-zveri.html>

9 Popis mysliveckých organizací působících ve sledované oblasti a jejich činnost

9.1 Souhrnné informace

Jak již bylo uvedeno v úvodu, výzkumem sledované objekty, myslivecké organizace se nachází v části bývalého správního okresu Kutná Hora, resp. na území obce s rozšířenou působností (ORP) Kutná Hora.

Obrázek č.1 Mapa správní hranice obce s rozšířenou působností Kutná hora

Zdroj : https://gis.kr-stredocesky.cz/js/ozp_opk/#

Jedná se o část, nad kterou má dohled referát životního prostředí Středočeského krajského úřadu v obci s rozšířenou působností Kutná Hora. Druhou, nesledovanou částí, kterou mapa zabírá, je území s působností městského úřadu Čáslav (ORP Čáslav).

Základní údaje o honitbách uvádějí tabulky č.2-4.

Tabulka 2 Honební plochy

Druh honební plochy	Výměra hon. Plochy v ha	Obory v ha	Bažantnice v ha.
Zemědělská půda	37936	40	199
Lesní půda	16279	315	153
Vodní plocha	581	4	1
Ostatní pozemky	1014	3	21
Honební plocha celkem	55810	362	374

Zdroj: Vlastní zpracování dle materiálů poskytnutých referátem životního prostředí MÚ Kutná Hora

Tabulka 3 Evidence a využití myslivecky upotřebitelných psů - podle druhu a způsobu využití

Druh	Ohaři	Barváři	Honiči	Slídiči	Teriéři	Jezevčici	Severští	Celkem
Počet	110	20	18	52	49	53	1	303
Psi se zkouškami z výkonu pro	Drobnou zvěř		Spárkatou zvěř		Norovány		Celkem	
Počet plánovaný	93		75		54		222	
Počet skutečný	129		101		73		303	

Zdroj: Vlastní zpracování dle materiálů poskytnutých referátem životního prostředí MÚ Kutná Hora

Tabulka 4 Obhospodařování honiteb

Vlastnický vztah k honitbám						
	Honitby		obory		bažantnice	
	počet	Ha.	počet	ha	počet	ha
Vlastní	11	8804	3	362		
Společenstevní	35	47006			2	374
Způsob využívání honiteb	Honitby		Obory		Bažantnice	
	počet	ha	počet	ha	počet	Ha
Ve vlastní režii	6	4712	2	219		
Pronajaté	40	51098	1	143	2	374

Zdroj: Vlastní zpracování dle materiálů poskytnutých Referátem životního prostředí MÚ Kutná Hora

K 31.3.2017 referát evidoval 823 držitelů platných loveckých lístků.

9.2 Okresní myslivecký spolek (OMS) Kutná Hora

9.2.1 Oblast působení Okresního mysliveckého spolku Kutná Hora

Okresní myslivecký spolek Kutná Hora je organizační jednotka spadající pod Českomoravskou mysliveckou jednotu. Jedná se o zájmové sdružení s jasně danou právní subjektivitou³⁵. Jedním z jeho základních činností je sdružovat myslivce a přátele myslivosti na části území bývalého okresu Kutná Hora. Státní správa původního okresu Kutná Hora byla rozdělena mezi pověřené obce Kutná Hora a Čáslav a tak i honitby byly rozděleny mezi tyto dva samosprávné celky na úrovni obce s rozšířenou působností (ORP).

³⁵ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Okresní myslivecký spolek Kutná Hora působí v oblasti, kde jsou rozmanité přírodní podmínky. Severní část se rozkládá v části Polabské nížiny a jižní část v členitém území Posázaví. Z pohledu chovu zvěře je každá tato část odlišná. Polabská nížina je známa jako nejproduktivnější oblast v chovu drobné zvěře, zatímco Posázaví je známo jako oblast s dobrými stavy černé a srnčí zvěře. Mimo tyto druhy zvěře se v oblasti působení kutnohorského mysliveckého spolku vyskytovala i zvěř mufloní, která zde byla v 80. letech vysazena. Nicméně vzhledem ke škodám, které mufloní zvěř napáchala na lesních kulturách, byl její chov zcela zlikvidován.³⁶Co se týká škod v lesích a na zemědělských plodinách, se obě části také liší. Posázaví pokrývají souvislejší lesní porosty a s tím souvisí větší riziko vzniku škod v lesích, tak i na polích z důvodu větší koncentrace spárkaté zvěře. Srnčí a dančí zvěř působí škody v lesích, zatímco zvěř černá na polích, na která v nočních hodinách z lesů vytahuje za potravou. Čím více se blížíme ke Kutné Hoře, tím riziko škod klesá. S tím samozřejmě souvisí i vztahy s uživateli honebních pozemků a možnosti řešení případných škod.

Tabulka č.5 obsahuje seznam honiteb obvodu působnosti městského úřadu Kutná Hora s jejich výměrou v hektarech, minimální stavy zvěře (Min. S) a normované stavy zvěře (NS).

³⁶ *Okresní myslivecký spolek (OMS) Kutná Hora: OMS informuje.* [online]. Kutná Hora, 2107 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <http://www.oms-kh.cz/myslivost.htm>

Tabulka 5 Seznam honiteb obvodu působnosti MÚ K. Hora

číslo	Honitba-držitel	uživatel	výměra	Srncí		Zajíc		Bažantí	
				NS	Min.S	NS	Min.S	NS	Min.S
1.	Bernardov - HS	MS Bernardov	976	52	13	108	30	126	30
2.	Bohdaneč - HS	MS Bohdaneč	1 164	39	16	78	78	55	55
3.	Černíny - HS	MS Vidlák	1 258	43	18	87	62	76	42
4.	Červené Janovice - HS	MS Č.Janovice	1458	59	59	93	67	80	67
5.	Čestín - HS	MS Čestín	2555	92	43	153	128	179	128
6.	Chabeřice - HS	MS Chabeřice	535	24	6	40	24	36	24
7.	Chlístovice - HS	MS Chlístovice	2045	88	26	135	37	147	35
8.	Jakub - HS	MS Jakub	1915	89	47	317	93	280	93
9.	Kácov - LČR	LČR Kácov	1137	23	9	64	19	57	19
10.	Kamenná Lhota-J.Hrubý	Jaromír Hrubý	1577	52		80		80	
11.	Kozojedy - LČR	MS Kozojedy	1297	70	24	63	17	70	17
12.	Křesetice - HS	MJ Křesetice	872	42	9	78	44	87	44
13.	Kutná Hora - HS	Měst.lesy KH	560						
14.	Malešov - HS	MS Malešov	1257	56	31	112	62	125	62
15.	Miskovice - HS	MS Miskovice	2688	110	34	242	121	268	134
16.	Neškaradice - HS	Měst.lesy KH	610						
17.	Nové Dvory - HS	MS Nové Dvory	1282	65	16	216	65	178	42
18.	Obora Švadlenka - LČR	Diana-Mrázek-Eko	146						
19.	Onomyšl - HS	MS Onomyšl	1930	86	48	192	96	288	96
20.	Opatovice I.-MÚ K.Hora	Měst.lesy KH	1122	57	26	74	52	52	52
21.	Opatovice II - HS	J. Kašpar	755	16	14	38	15	17	8
22.	Pančava - HS	HS Pančava	853	44	16				
23.	Pertoltice - HS	MS Pertoltice	1108		27		55		5
24.	Petrovice I - HS	HS Petrovice I	1668	98	22	90	50	30	15
25.	Podmoky - LČR	MS U.J.-Podmoky	1214	41	24	68	20	60	20
26.	Rašovice - HS	MS Jindice	1041	41	11	188	52	167	52
27.	Rataje nad Sázavou - HS	MS Rataje n.S.	980	28	10	85	40	76	40
28.	Revír Černíny - LČR	Veltex s.r.o.	804	47	18	27	15	30	15
29.	Řendějov - HS	MS Řendějov	665	31	9	39	33	14	10
30.	Slavošov - HS	MS Slavošov	908	42		145		90	
31.	Suchdol - HS	MS Dobřeň	1839	90	21	330	92	385	92
32.	Svatá Kateřina - HS	M.spol. Kačina	1633	105	45	238	60	183	60
33.	Svatý Prokop - LČR	MS Sv.Prokop	723	44	15	45	12	50	12
34.	Třebětín- LČR	MS Třebětín	1325	17	8	113	43	87	43
35.	Uhlířské Janovice - HS	MS Uhl.Janovice	1928	50	50	190	100	250	100
36.	Úmonín - HS	MS Úmonín	1312						
37.	Úžice - HS	MS Úžice	1514	66	18	212	76	167	76
38.	Vavřinec - HS	MS Vavřinec	776	34	7	123	34	143	34
39.	Vickovice - LČR	MS Vickovice	856	50	18	109	42	484	42
40.	Vlastějovice - HS	MS Vlastějovice	1991	92	28	180	50	105	25
41.	Záboří n.Labem - HS	MS Záboří n.L.	833	46	11	108	30	147	35
42.	Zbizuby - HS	MS Zbizuby	2239	102	29	250	114	230	114
43.	Zbraslavice - HS	MS Zbraslavice	1466	45	15	87	48	97	48
44.	Zruč nad Sázavou - HS	Brtník s.r.o.	1454	91	75	129	81	143	80

zdroj: <http://www.oms-kh.cz/honitby-kh.htm>

9.2.2 Poslání a činnost Okresního mysliveckého spolku Kutná Hora

Základním posláním, které naplňuje odpovídající činnost, patří:

- „*výchova k ochraně přírody a k chovu zvěře*“
- *příprava k odborné způsobilosti k vydání prvních loveckých lístků absolvováním zkoušek z myslivosti a zbrojních průkazů*
- *příprava absolvování zkoušek mysliveckých hospodářů a vyšších odborných zkoušek z myslivosti*
- *pořádání kynologických akcí*
- *pořádání střeleckých akcí.*³⁷

Činnost pobočného spolku³⁸ je definována v jeho stanovách z 6.6.2015 a řídí se platnou legislativou pro oblast myslivosti (Zákon č. 449/2001 Sb. Zákon o myslivosti). Nejvyšším orgánem pobočného spolku je sněm. Výkonným a statutárním orgánem pobočného spolku je myslivecká rada, která je složena z těchto členů Okresního mysliveckého spolku Kutná Hora:

• předseda	František Barták
• místopředseda	Milan Šrámek
• předseda kynologické komise	Jiří Volenec
• předseda myslivecké komise	Roman Hubek
• předsedkyně KPK (komise pro kulturu a propagaci)	Jitka Příbylová
• člen OMR (okresní myslivecká rada)	ing. Stanislav Peroutka

Předseda myslivecké rady je předsedou spolku. Myslivecká rada řídí činnost spolku v období mezi jednáními sněmu.

„Do působnosti myslivecké rady náleží:

- *svolávání a příprava jednání sněmu, provádění a kontrola plnění jeho usnesení,*
- *příprava rozpočtu, dohled nad hospodařením a plněním rozpočtu, zřizování účelových fondů,*
- *obchodní vedení pobočného spolku, není-li vyhrazeno sněmu,*

37 Okresní myslivecký spolek (OMS) Kutná Hora: Úvodní informace [online]. Kutná Hora, 2107 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <http://www.oms-kh.cz/index.htm>

38 Oficiální název dle stanov ČMMJ

- rozhodování o přijímání zaměstnanců do základních pracovněprávních vztahů, stejně jako rozhodování o jejich ukončení,
- ve vztahu k právnickým osobám, v nichž je pobočný spolek jediným členem nebo zakladatelem, rozhodování v záležitostech, které náleží do působnosti nejvyššího orgánu, nejde-li o záležitost, která náleží do působnosti sněmu,
- ve vztahu k právnickým osobám, v nichž není spolek jediným členem nebo zakladatelem, rozhodování v záležitostech, které náleží do působnosti nejvyššího orgánu v rozsahu, jaký vyplývá z právního postavení v takové právnické osobě³⁹

Kontrolním orgánem pobočného spolku je dozorčí rada, která je složena z těchto členů

Okresního mysliveckého spolku Kutná Hora

• předseda	ing. Lukáš Erben
• člen	Ondřej Votava
• členka	ing. Lucie Studýnková

„Do působnosti dozorčí rady náleží:

- dohlížet na činnost pobočného spolku, výkon působnosti jeho orgánů i na jeho zaměstnance,
- kontrola dodržování právních předpisů, stanov a vnitřních předpisů pobočného spolku,
- kontrola plnění rozhodnutí orgánů spolku,
- kontrola plnění rozhodnutí orgánů veřejné správy,
- kontrola hospodaření pobočného spolku, jeho orgánů a organizačních složek,
- kontrola, jak pobočný spolek vykonává svoji působnost ve vztahu k právnickým osobám, v nichž je členem nebo jejichž je zakladatelem, a to včetně kontroly obchodního vedení pobočného spolku,
- přezkum řádné, mimořádné, konsolidované popř. mezitímní účetní závěrky a návrhu na rozdělení zisku nebo na úhradu ztráty,
- vyřizování stížností členů,“⁴⁰

39 TOMÁŠEK ML., Petr. STANOVY ČESKOMORAVSKÁ MYSLIVECKÁ JEDNOTA, z.s.: ČÁST TŘETÍ POBOČNÉ SPOLKY. Praha, nevedeno

40 TOMÁŠEK ML., Petr. STANOVY ČESKOMORAVSKÁ MYSLIVECKÁ JEDNOTA, z.s.: ČÁST TŘETÍ POBOČNÉ SPOLKY. Praha, nevedeno

Činnost Okresního mysliveckého spolku (OMS) v Kutné Hoře spočívá v řadě aktivit. OMS pořádá každoročně jarní svod psů, oblastní výstavu psů, jarní zkoušky vloh, podzimní zkoušky upotřebitelnosti, zkoušky norníků, lesní a barvářské zkoušky psů. Tyto zkoušky jsou velmi důležité při získání upotřebitelnosti pro práci v honitbě. Bez některé z těchto vyjmenovaných zkoušek psů nemůže pes v honitbě pracovat.

V rámci společenského života pořádá OMS každoročně v místním kulturním domě Lorec myslivecký ples, který je znám především velkou tombolou a vysokou návštěvností nejenom myslivců.

OMS pořádá i kurzy pro uchazeče pro získání loveckého lístku, následné zkoušky z myslivosti, které jsou potřebné k získání loveckého lístku. Získat lovecký lístek není jednoduchá a levná záležitost. Uchazeč musí projít kurzem myslivosti, jeden rok vykonávat praxi v některé myslivecké organizaci a poté může složit zkoušku z myslivosti před komisí, která je složená ze zkušených myslivců, kteří k tomu mají oprávnění (minimálně složili vyšší zkoušku z myslivosti). Počet účastníků kurzu se v posledních deseti letech pohybuje v rozmezí 8-15. Jedná se většinou o mladší lidi, kteří mají v rodině myslivce, který je inspiroval. Rodinné předávání lásky k přírodě a myslivosti je zde zřetelné.

Na Kutnohorsku je ještě jedna další organizace, která pořádá kurzy myslivosti. Jedná se o Safari klub, který kurzy pořádá v Uhlířských Janovicích (vzhledem k tomu, že neprobíhá spolupráce, nemohu uvést další konkrétní informace).

Dále jsou to zkoušky pro myslivecké hospodáře, které také OMS organizuje. Myslivecký hospodář je označení člověka, který má v honitbě na starost hlavně chov a lov zvěře. Plánuje odlov veškeré lovné zvěře nacházející se v honitbě a vede evidenci odlovu. Údaje o plánech lovu a následný odlov zaznamenává do standardizovaných formulářů a následně odesílá na referát životního prostředí příslušného úřadu. V každé honitbě musí být osoba vedená jako myslivecký hospodář a musí mít složené zkoušky na hospodáře, nebo jiné vyšší myslivecké vzdělání. Vyšší vzdělání znamená, že má složené Vyšší zkoušky z myslivosti nebo je absolventem některé ze středních nebo vysokých škol, které myslivost vyučují.

9.3 Honitby ve sledované oblasti

Většina honiteb na Kutnohorsku je společenstevní (viz. Tabulka č. 2). To znamená, že honitby vlastní honební společenstvo.

Ve vlastních honitbách provozuje myslivost majitel sám (např. Lesní a zemědělská správa Šternov - Zdeněk Šternberk)⁴¹, nebo tyto honitby vlastník pronajímá jiným mysliveckým organizacím (Lesy České republiky s.p.). Na pronájem těchto honiteb bývá vypísáno výběrové řízení a honitby se pronajímají těm organizacím, které nabídnou nejvýhodnější podmínky. Většinou je hlavním hlediskem, podle kterého se vybírá nájemce honitby, cena nájemného, kterou účastník výběrového řízení nabídne majiteli za pronájem honitby. Cena se odvíjí od atraktivnosti honitby. Atraktivnost honitby je dána několika měřítky. Hlavním měřítkem je výčet a počet lovné zvěře, která se v honitbě nachází a velikost honebních pozemků. Nejvíce jsou ceněny honitby s velkým počtem černé zvěře a zvěře dančí. Ceny ročního nájemného v těchto honitbách mohou dosáhnout až 250 000Kč. Tyto honitby si pronajímají firmy nebo myslivecké spolky složené z podnikatelů. V těchto spolicích se platí vysoký roční příspěvek na provoz honitby v řádu několika desítek tisíc korun ročně, a ne všichni myslivci si to mohou dovolit.

Pronájem společenstevních honiteb je levnější. Je několik kritérií, od kterých se odvíjí cena nájemného. V první řadě je to také atraktivnost honitby a složení honebního společenstva.

Vznik honebních společenstev ve většině případů iniciovali sami místní myslivci, kteří jsou vlastníky honebních pozemků, aby měli kde provádět tzv. výkon práva myslivosti. Tito myslivci sice nevlastní většinu honebních pozemků, ale zastávají funkce ve výboru honebního společenstva a o pronajímateli honitby rozhodují především oni, i když se musí řídit pokyny, které jsou uvedeny v zákoně o myslivosti. Cena za hektar honebního pozemku v těchto honitbách se pohybuje od 3Kč do 40Kč ročně.

Pokud vlastník honitbu nepronajal někomu jinému, provozuje výkon práva myslivosti v honitbě sám, nebo jím pověřená osoba. Je jenom na něm, jakým způsobem bude myslivost v honitbě provozovat a kdo bude v honitbě pracovat a lovit. Existují většinou dva způsoby udělování povolenek k lovu v honitbě. Jedním způsobem je přímý

41 V tabulce č.5 uvedená jako č.10

prodej povolenek k lovu zájemcům. Tito myslivci v honitbě jen loví a neprovádějí žádné práce v honitbě. Druhým způsobem je udělení povolenky k lovu po zaplacení provozního příspěvku. Tito myslivci se aktivně podílejí na chodu a provozování myslivosti v honitbě. Myslivci zakrmují zvěř v době nouze, opravují a udržují myslivecká zařízení nebo pomáhají majiteli při přípravě honů pro pozvané hosty.

9.4 Myslivecký spolek (sdružení)

Každý myslivecký spolek má zpracované stanovy spolku, které jsou v Spolkovém rejstříku. Dalším dokumentem, podle kterého se spolková činnost řídí, je Provozní řád mysliveckého sdružení, který vychází ze stanov spolku, ale popis činností je zde uveden podrobněji. Proto je zde uveden autorem zpracovaný stručný popis provozního řádu mysliveckého sdružení Buda Onomyšl (dle dokumentu Provozní řád mysliveckého sdružení Buda Onomyšl ze dne 10.5.2010.

1. Úvod (vysvětlení, co vlastně myslivost znamená):

„Myslivost je ušlechtilá činnost, mající na zřeteli především ochranu přírody a účelné cílevědomé hospodaření s jejími dary. V zájmu podpory této činnosti, pořádku, jasných poměrů a k odstranění případných rozporů v mysliveckém sdružení byl sestaven tento provozní řád, jehož dodržování má být základem přátelského prostředí, uvědomělé kázně a čestného jednání každého člena. Základem jednání každého člena musí být myslivecká čest, přímé jednání a uvědomělá služba ku prospěchu myslivosti, k chovu a ochraně zvěře a k dodržování mysliveckých zvyklostí, které v myslivosti žádný zákon nepředepisuje, ale které jsou vžity v naší společnosti a proslavily naši myslivost v celém světě.“

2. Honitba (organizační opatření)

- nájemní smlouva s honebním společenstvem (znění smlouvy a podmínky nájmu)
- rozdělení honitby - myslivecké sdružení má honitbu rozdělenou do několika úseků, o které se starají určené členové mysliveckého sdružení (příkrmování zvěře v době nouze, opravy výroba a údržba mysliveckých zařízení, čímž jsou myšleny krmelce a různé druhy posedů)
- počet členských schůzí spolku a období kdy by se měly konat
- postup při přijímání nových členů spolku

- postup a podmínky přijetí za stálého hosta spolku
- postup a opatření, která následují po ulovení spárkaté zvěře
- stanovení maximálního počtu členů spolku a kritéria, podle kterých se maximální počet členů určuje (např. 1 člen na 50ha. honebních pozemků)

3. Myslivecká činnost

- kritéria udělování povolenek k lovu trofejové zvěře
- provoz a údržba strojů, které spolek vlastní (např. traktor, křovinořez, nebo sekačka na trávu)

4. Kynologie

- podmínky přidělení příspěvku na výživu myslivecky upotřebitelného psa a jeho výše
- Podmínky přidělení příspěvku na nákup štěněte, nebo dospělého psa, který je již lovecky upotřebitelný (složil některou z předepsaných zkoušek)

5. Brigádní činnost

- limit odpracovaných brigádnických hodin
- rozpis počtu brigádnických hodin pro různé oblasti činností ve spolku (oprava a údržba mysliveckých zařízení, práce pro zemědělský podnik, nebo pro majitele lesních pozemků a jiné práce v honitbě)
- sankce za nesplnění stanoveného minimálního limitu brigádnických hodin. Výhody za odpracování brigádnických hodin nad limit.

6. Zástřelné

- výše zástřelného při ulovení zvěře škodící myslivosti a její rozpis
- výše zástřelného při ulovení černé zvěře

7. Výbor spolku a revizní komise (výkonné a kontrolní orgány spolku)

- počet členů a jejich jmenný seznam
- popis činností a povinností výboru a jeho členů
- popis činností a povinností revizní komise a její členů

8. Závěrečná ustanovení

„Členové MS jsou si vědomi toho, že provozování myslivosti je významná zájmová činnost, která pomáhá uchovávat jedinečné přírodní hodnoty a zejména umožňuje členům MS

projevit svůj vztah a lásku k přírodě. Řádný výkon práva myslivosti a ochrana přírody kladou vysoké nároky na práci člena MS. Je proto povinností každého člena MS, aby se aktivně podílel na činnosti a potřebách MS dle pokynů výkonných orgánů MS.“

9.4.1 Financování mysliveckých spolků

Myslivecké spolky si musí svojí vlastní činností vydělat na provoz spolku. Finanční prostředky potřebují na nájem honitby, příspěvky na nákup a krmení pro myslivecky upotřebitelné psy, krmivo a léčiva pro zvěř a na běžné výdaje související s údržbou mysliveckých zařízení (krmelce a posedy). Způsobů získávání finančních prostředků na provoz spolků je více.

Dříve byl hlavním příjmem spolku prodej ulovené zvěřiny. V současné době v některých spolcích tomu tak není z důvodu nižších výkupních cen za zvěřinu a vyskytují se problémy s hledáním odběratelů. Cena za 1kg ulovené černé zvěře se pohybuje od 15Kč do 40Kč, u srnčí 80Kč až 110Kč, dančí 55Kč až 85Kč. Záleží na tom, komu se ulovená zvěř prodává. V případě výkupu zvěřiny je cena nižší. Pokud se ulovená zvěř prodá do restaurací nebo si ulovený kus odkoupí soukromá osoba, cena je vyšší. Dalším faktorem, který ovlivňuje prodej zvěřiny, je uskladnění ulovené zvěře než dojde k prodeji. V letním období je to velký problém, protože zvěřina se nemůže nechat delší dobu venku a málokteré sdružení disponuje chladícím zařízením, ve kterém by se zvěřina skladovala než dojde k prodeji. To znamená, že zvěř se musí odvézt ke zpracování, anebo do chladicího zařízení ještě v den ulovení, aby nedošlo k rozkladu masa a napadení hmyzem, který naklade do zvěřiny vajíčka a tím zvěřinu znehodnotí. Ve většině případů si lovec ulovenou zvěř ponechá. Její cena se odvíjí od vnitřního řádu spolku. Tato cena bývá ve většině spolků symbolická nebo střelec neplatí nic.

Stále více se hlavním příjmem spolku stává členský příspěvek (konkrétně viz tabulka č.6) a dary od sponzorů. Sponzorské dary jsou hlavním příjmem spolků, které mají mezi sebou bohatší členy a obhospodařují atraktivní honitby, kde je dostatek lovné zvěře. Tito sponzoři jsou sami myslivci a tímto darem si zajišťují některé výhody. Jedná se o přednostní odlov trofejové zvěře, nemusí pracovat v honitbě nebo si poskytnutím daru přímo zajistí členství v těchto organizacích.

Výše členského příspěvku bývá dána velikostí honitby a cenou nájemného. Členský příspěvek také slouží k vytvoření finanční rezervy, která slouží k úhradě případných škod způsobených zvěří na zemědělských plodinách nebo na lesních porostech.

Dalším, neméně významným prostředkem pro zajištění financí pro činnost spolku je pořádání mysliveckých zábav a plesů. Podmínkou pro pořádání těchto společenských akcí je, aby v honitbě nebo v blízkém okolí působnosti spolku byl sál, kde by se mohly tyto společenské akce konat, a ne každé sdružení má tuto možnost. Příjmy z těchto akcí bývají poměrně vysoké, protože je navštěvuje hodně lidí, které přiláká bohatá tombola složená nejen ze zvěře. V některých případech příjem z uspořádání takovéto zábavy pokryje i roční nájem za honitbu.

Práce pro zemědělské podniky jako je sběr kamene, či údržba okolí polních cest, které zemědělci využívají, nepřináší ve větší míře spolkům finanční prostředky, ale zemědělci poskytují myslivcům za tyto služby krmivo pro zvěř a skladové prostory pro toto krmivo nebo se prací pro zemědělce kompenzují menší škody způsobené zvěří.

Některé spolky pořádají brigády pro lesní podniky, kde vysazují nové stromky, čistí les od odpadků nebo prořezávají paseky.

Pro názornost byla vytvořena Příloha č.1, která podrobně uvádí přehledy o hospodaření MS Buda Onomyšl z.s. za období 2009 – 2018. Protože údaje za roky 2011 a 2013 nabyly úplné, jsou tyto roky v příloze vynechány.

9.4.2 Činnosti myslivců v mysliveckých spolcích (sdruženích)

Jak již v této práci bylo uvedeno, myslivci se během roku zabývají různými činnostmi. Hlavní náplní práce v honitbě je především monitorování zdravotního stavu zvěře a její příkrmování během doby nouze. Tak zvaná doba nouze není jen zima, kdy je hodně sněhu a mrzne, ale i období na podzim, kdy zemědělci sklídí z polí plodiny a pole rozorají. V tomto období především v polních honitbách je potravní nabídka malá. Podobná situace panuje v předjaří, kdy ještě neroste tráva a ani zemědělské plodiny po zasetí ještě nerostou.

Další neméně důležitou činností je výroba, údržba a opravy mysliveckých zařízení. Mezi myslivecká zařízení zahrnují myslivci krmelce, různé druhy posedů a pozorovatelny,

umělé nory a krmeliště pro černou zvěř (v současné době je zakládání a provoz krmelišť pro černou zvěř díky šíření afrického moru prasat zakázáno).

Některé spolky vlastní i myslivecké chaty. O tato zařízení také celoročně pečují. Zde se scházejí při pořádání schůzí spolku nebo při různých oslavách. Svoje chaty také pronajímají veřejnosti pro pořádání různých akcí jako jsou svatební hostiny nebo oslavy různých jubileí.

Brigádní činnost spolku je hodně ovlivněna věkovou strukturou členské základny, protože v současné době spolky stárnou a v některých spolecích není mladší generace. Myslivci v produktivním věku mají hodně pracovních povinností a důchodci jsou ve většině spolků zbaveni povinnosti plnit brigádnické hodiny. Minimální počet brigádnických hodin bývá uveden v provozním řádu spolku.

V průběhu roku se někteří myslivci věnují sportovní střelbě na střelnicích. Ve sledované oblasti je pouze jedna střelnice pro brokovou střelbu, a to v obci Čestín. Místní myslivci na střelnici pořádají pravidelné tréninky nejen pro své členy, ale i ostatní zájemce o sportovní střelbu. Místní spolek pořádá během roku na střelnici i několik soutěží v brokové střelbě. Těchto soutěží se účastní i nemyslivecká veřejnost. Podmínkou účasti je mít zbrojní průkaz skupiny B nebo C. Střelnici je možné si pronajmout. Naše myslivecké sdružení tuto možnost každoročně před hony využívá pro uspořádání střeleckého dne. Účast na tomto dni je pro členy a stálé hosty povinná. Jde hlavně o to připomenout si před nadcházejícími hony bezpečné zacházení se střelnou zbraní, protože někteří myslivci po konci období podzimních honů v předchozím roce neměli zbraň v ruce a ztratili potřebné návyky při zacházení se střelnou zbraní. Na tuto akci si každý může pozvat své kamarády nebo rodinu. Zákon o zbraních a střelivu umožňuje osobě bez zbrojního průkazu na střelnici ze zbraní střílet pod dohledem držitele zbrojního průkazu příslušné skupiny a který má zbrojní průkaz více než 5 let. Této možnosti se často a rádo využívá. Účast na střelbách není považována za povinnost, protože to je příjemně strávené odpoledne. V průběhu odpoledne případně proběhne soutěž ve střelbě o putovní pohár spolku a poté mohou střílet pozvaní hosté. Během odpoledne bývá pro účastníky připraveno dobré občerstvení a myslivci si v přestávkách sdělují své zážitky při letním pohybu v přírodě.

Druhá střelnice, kterou myslivci ve sledovaném prostoru využívají, je v honitbě MS Kluky. Kluky leží v bývalém správním okrese Kutná Hora, ale spadají pod ORP v Čáslav. Tuto střelnici využívá i OMS pro pořádání střeleckých soutěží. Střelnice má dvě části, a to

pro střelbu brokovými náboji a pro kulové zbraně. Je to jediné místo v okolí, kde mohou myslivci seřídít (zastřelit) své kulové zbraně. Dobře zastřelená kulovnice je základní podmínkou úspěšného lovu.

Následující tabulka svědčí o nevelké členské základně, vysokém věku členů, dosti rozličné velikosti honiteb a stejně tak o rozličné velikosti členského příspěvku u zhruba třetiny mysliveckých spolků působících ve sledované oblasti (výše členského příspěvku se zpravidla odvíjí od struktury příjmů mysliveckých spolků).

Tabulka 6 Údaje o vybraných mysliveckých spolcích ve sledované oblasti

Název spolku	Počet členů	Průměrný věk	Rozloha Honitby (ha)	Výše členského Příspěvku (Kč)
MS Diana Uhlířské Janovice	20	62	1926	2500
MS Buda Onomyšl z.s.	15	63	1916	2000
MS Úžice Nechyba z.s.	28	56	1513	2000
MS Vavřinec	24	58	776	100
MS Chřstovice	24	50	2045	500
MS Jindice	16	55	1043	500
MS Hulice Jendlice	16	55	600	0
MS Řendějov z.s.	14	50	650	0
Klub Brtník Zruč nad Sázavou	28	60	1250	900
MS Slavošov z.s.	14	53	890	50
MS Chbeřice z.s.	13	50	550	0
MS Horka Vlastějovice	17	50	2000	0
průměr	19	55	1237	1069

Zdroj: Autorská bakalářská práce Současnost a budoucnost venkovských spolků (případová studie - Střední Posázaví)

9.5 Chov a lov zvěře ve sledované oblasti

Jak již bylo v této části práce uvedeno, ve sledované oblasti se nachází několik typů honiteb a od toho se odvíjí i druhová skladba lovné zvěře. V jižní části oblasti se nachází zvlněná krajina severně od řeky Sázavy, pokrytá souvislejšími lesními porosty, které poskytují zvěři po větší část roku úkryt. V těchto honitbách je hlavní lovnou zvěří zvěř černá, dančí a srnčí.

Stavy černé zvěře jsou zde velmi vysoké a s příchodem jara se tato zvěř vydává do polí. Vzrostlé polní plodiny na velkých lánech jako je řepka a kukuřice poskytují zvěři dlouhou dobu úkryt a klid pro její spokojený život. Černá zvěř je velice pohyblivá, v nočních hodinách opouští svůj kryt a přechází na jiná pole, kde působí škody. V jarním období se nezdá stává, že zemědělci zasejí kukuřici a zvěř je schopna během noci část zasetého osiva sebrat a sníst. Další škody působí rozrýváním luk, v lánech kukuřice zase velké plochy porostů poléhají a tím porosty zničí. Velmi oblíbenou potravou je v letních měsících před sklizní pšenice, hlavně v době její mléčné zralosti. V těchto polích také dochází k velkému poškození porostu, vlivem pohybu zvěře v porostu a spásáním klasů pšenice. Každé myslivecké sdružení v této oblasti uloví 30–100 kusů černé zvěře.

Srnčí zvěř se v této části honitby drží na velice uspokojivých stavech, i když bylo zaznamenáno v posledních deseti letech mírné snížení počtu tohoto druhu, které bylo zřejmě způsobeno zvýšením počtu zvěře dančí, která tuto zvěř vytlačuje a v posledních patnácti letech se rozšířila po celém území sledované oblasti. Zvěř unikla z obor na Kutnohorsku a díky příznivým přírodním podmínkám se úspěšně rozmnožila. Jedná se například o oboru Švadlenka, která leží u obce Roztěž vzdálené 6 km od Kutné Hory. Zvěř dančí působí velké škody na lesních porostech i polních plodinách a je prvotní snahou lesních hospodářů tuto zvěř ze svých lesů dostat, jelikož se jedná o nepůvodní zvěř. Tuto snahu podporují i přes nesouhlas myslivců státní orgány dle směrnic EU. Zvěř dančí se vyskytuje téměř v celé sledované oblasti a myslivecké spolky ji mají zahrnutou v plánech lovu.⁴² Tento druh zvěře a její lov se stal pro myslivce velice oblíbený, protože se jedná o jediný větší trofejový druh zvěře žijící ve sledované oblasti. V neposlední řadě jde o velice chutnou a žádanou zvěřinu.

⁴² Plány odlovu zvěře určuje příslušný referát životního prostředí dle podkladů od mysliveckých hospodářů honiteb a kategorie honitby

Zvěř drobná, tedy zajíc a bažant se v této oblasti vyskytuje ve velice omezených počtech a místní spolky ji téměř neloví.

Druhou částí sledované oblasti je nížina v bezprostředním okolí Kutné Hory, zhruba do 8 km. Zde jsou příznivější podmínky pro chov drobné zvěře. Drobné zvěři se velice dobře daří ve vinicích a sadech, kterých je v okolí dostatek. Zvěř zde má klid, širokou potravní nabídku a je zde menší riziko střetu s projíždějícími vozidly. Její stavy sice za posledních třicet let také výrazně poklesly, ale pořád jsou na dobré úrovni. Hlavní spárkatou zvěří je zvěř srnčí a dančí. Zvěř černá se zde vyskytuje většinou pouze v době, kdy je na polích vzrostlá řepka a kukuřice, která skýtá zvěři kryt. Počet ulovené černé zvěře za rok se pohybuje v rozmezí 5–20 kusů na jeden spolek.

Poslední částí sledované oblasti je přechod mezi pásmem lesů u řeky Sázavy do nížiny u Kutné Hory. Tato oblast se nachází asi 10 km od Kutné Hory a vyznačuje se vyšší nadmořskou výškou. Nadmořská výška této oblasti je v rozmezí 400-500 m nad hladinou moře. V zimním období je zde více sněhu než v oblasti u řeky Sázavy a v nížině v bezprostředním okolí Kutné Hory. Celoročně je zde teplota vzduchu o 2 stupně nižší než v okolí Kutné Hory a řeky Sázavy. Zde je hlavní lovnou zvěří zvěř srnčí a černá. Stavby černé zvěře jsou zde také na vysoké úrovni, a i zde je intenzivně lovena. Roční odstřel v této oblasti je 30-50 kusů na jeden spolek. Stavby drobné zvěře jsou zde velmi nízké a myslivci ji téměř neloví. Vyjímkou bývají spolky, které odchovávají bažanty ve voliérách a následně je vypouští do volné přírody. Tyto spolky ročně při honech odstřelí několik desítek takto vypuštěných bažantů.⁴³

43 Počty odlovené drobné zvěře nejsou v této kapitole uvedeny proto, že jejich počty jsou zanedbatelné a pro téma této práce nedůležité. Také počty odlovu ostatní spárkaté zvěře nejsou uvedeny, protože ve sledované oblasti nedochází k větším škodám způsobeným touto zvěří. Myslivci se o počtech ulovených kusů této zvěře běžně nevyjadřují.

10 Empirická část – Vztahy mysliveckých sdružení s vybranými aktéry rozvoje venkova

10.1 Postup při získávání informací, jejich obsahové zaměření (konceptualizace výzkumného problému)

Vztahy mysliveckých spolků a ostatní, ať již odborné či laické veřejnosti, v dnešní době utvářejí rámeček života zejména na venkově. Tyto vztahy jsou stavěny na vzájemném pochopení, potřebě vzájemné spolupráce a utváření veřejného života v dané lokalitě. Do těchto vztahů, jak jsme již uvedli v teoretické části této práce, vstupuje mnoho činitelů. Tito činitelé mohou být objektivního charakteru, tedy takového, jenž se zakládá na skutečných reálných interakcích mezi jednotlivými aktéry. Těmi jsou myšleni především příslušníci mysliveckých sdružení, majitelé pozemků v prostoru honitby, soukromí zemědělci podnikající v dané lokalitě či zemědělská společenství, a také ostatní laická veřejnost žijící na území dané honitby. Na druhou stranu do těchto výše uvedených vztahů vstupují činitelé, které lze podporovat či eliminovat omezeným způsobem. Jedná se o činitele ve smyslu předsudků, mylných předpokladů a představ, které jsou zažité v celé společnosti nebo v její části. A nelze si nalhávat, že by mylné předsudky a informace o činnostech mysliveckých spolků nekolovaly. Naopak, přetrvávají v rámci společenského života již delší dobu. Na základě výše uvedených předpokladů a na základě kvalitativního výzkumu jednotlivé faktory a činitele ovlivňující jednotlivé vztahy sledujeme, popisujeme a charakterizujeme.

Vzhledem ke specifčnosti této problematiky jsme zvolili kvalitativní metodu výzkumu. Nastolená volba kvalitativního výzkumu byla zvolena vzhledem k cíli naší práce a pro vhodnější pochopení jednotlivých činitelů výše zmíněných interakcí mezi jednotlivými členy myslivecké a ostatní společnosti. Jedná se o činitele a faktory, jež vstupují do reálných vztahů mezi konkrétními osobami, jež mají vzhledem ke svému životnímu prostředí provázaný vztah a setkávají se v rámci běžných lidských činností. Na základě výše uvedeného kvalitativního výzkumu pochopíme a komplexněji popíšeme jejich vliv na utváření mezilidských vztahů mezi občany myslivci či mysliveckými spolky a ostatními aktéry žijícími na stejném území v působnosti mysliveckého spolku.

Kvalitativní výzkum jsme zaměřili takovým způsobem, aby byla zajištěna co největší spolehlivost tohoto výzkumu a současně jeho validita. Výše uvedené charakteristiky

výzkumu jsme založili na splnění několika kritérií. Základním kritériem byla daná obsáhlost a komplexnost strukturovaných rozhovorů. Otázky pokládané v rámci našeho výzkumu byly zahrnuty do polostrukturovaných rozhovorů a je doplňujících dotazníků. Respondentům byl ponechán přiměřený čas na pochopení každé otázky a nebyla kladena nijaká omezení, jež by vyvolávaly v korespondentech tlak a stresovou situaci.

Vlastní otázky se snažily pokrýt kompletní zkoumanou oblast práce. Otázky byly ve všech případech pokládány takovým způsobem, aby byly srozumitelné všem dotázaným. Odpovědi respondentů v jednoduchém doplňujícím dotazníku byly zaznamenávány již během strukturovaných rozhovorů. Odpovědi byly vyhodnocovány ihned po odevzdání textu odpovědí.

Druhým kritériem byla potřeba vyhodnocení odpovědí, jež musela zaručit jednotný pohled na hodnocení. Bez tohoto kritéria by nebylo možno zajistit odpovídající kvalitu výzkumu. Validita výzkumu byla založena na kritériích, jež zveřejnili ve své práci Lincol a Guba.⁴⁴ Mezi kritéria zvyšující validitu výzkumu na základě této odborné literatury lze považovat především:

- důvěryhodnost,
- přenositelnost,
- hodnověrnost,
- potvrditelnost.

Zvýšení validity výzkumu bylo provedeno navíc analýzou negativních respondentů, kteří byli vyloučeni z výzkumu. V těchto případech se vesměs jednalo o extrémní případy negativních vztahů členů mysliveckého sdružení k ostatním aktérům těchto mezilidských vztahů a naopak. Takto provedený pečlivý výběr souboru respondentů, kde byli zvažováni jednotliví kandidáti na základě jejich společenského postavení a charakteristice jejich vztahu k dalším aktérům, byl zárukou zodpovězení výzkumných úkolů kladených v rámci této práce a současně byl zárukou pro směřování práce k vytýčenému cíli.

Neméně důležitým dalším kritériem výzkumu je vztah tazatele, autora polostrukturovaného rozhovoru k respondentům. Tento vztah musel být vzhledem ke specifitě a charakteru práce otevřený a také důvěrný. Bylo tak zajištěno, že jednotliví dotázaní zodpověděli všechny otázky a nebylo zjištěno téma nebo okruh otázek, na které

44 Hendl, J. (2005). *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. (Vyd. 1., 407 s.) Praha: Portál.

by dotazovaní odmítli odpovědět nebo odpovídali vyhýbavě či nejasně.

Kritériem, které již bylo výše uvedeno, je kritérium jednotného hodnocení výzkumu. Jednotné hodnocení při analýze získaných odpovědí a následné analýze takto získaných informací je základem objektivitu a správnosti výsledků získaných výzkumem. Pouze objektivnost získaných informací dále může vést ke správným a komplexním závěrům, které se týkají dané problematiky.

Současně jsme v rámci objektivitu výzkumu provedli výzkum více technikami. V našem případě se jednalo o polostrukturovaný rozhovor a doplňující dotazníkové šetření. Pokud jsme mohli posoudit, tento způsob je v případě naší práce velmi výhodný. Lze totiž pokládat otázky i v případech, kde by dotazníkové šetření samotné nemohlo získat adekvátní odpovědi či jinak upřesněné odpovědi. Tento způsob sběru dat se v odborné literatuře nazývá „triangulace“.⁴⁵ I přes svou větší náročnost dokáže více navzájem provázat získané informace a předchází zkreslení informací či chybné interpretaci odpovědí. Použitím polostrukturovaných rozhovorů v kombinaci s dotazníky a případně následným upřesněním v následném rozhovoru jsme získali objektivní odpovědi na výzkumné otázky a následné vyvážené závěry. Především volba techniky polostrukturovaného rozhovoru vedla v našem případě k vyšší validitě výzkumu.

Objektivní nevýhodou použitých technik práce bylo použití osoby jednoho tazatele. Použití jednoho tazatele je z objektivních příčin jedinou možností pro zpracování zadané problematiky do této práce.

Objektivitu výzkumu navyšuje kvalitní zpracování podkladů pro polostrukturované rozhovory a kvalitní výběr osob použitých pro zodpovězení výzkumných a ostatních pracovních otázek. Neméně důležité je taktéž správně popsat a analyzovat jednotlivé fáze výzkumu, jejichž komplexnost je důležitá pro stanovení závěrů práce.

V našem výzkumu se konkrétně zabýváme určitými mysliveckými spolky na Kutnohorsku a jejich vztahem s dalšími aktéry života venkova. Především nás zajímají vztahy mezi aktéry, kteří musí nějakým omezeným způsobem koexistovat s mysliveckými spolky. Otázky jsou koncipovány tak, aby byly zaměřeny na problematiku soužití a zjistily, zda negativní stránky vztahů mezi jednotlivými aktéry mají povahu objektivní nebo zda ve společnosti i nadále přetrvává mnoho mylných představ o činnosti mysliveckých spolků

45 Hendl, J. (2005). *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. (Vyd. 1., 407 s.) Praha: Portál.

v rámci jejich honiteb.

Ve výzkumných otázkách pracujeme v několika oblastech, jež v konečném důsledku vytvoří představu o provázanosti mysliveckých spolků s jednotlivými aktéry a o jejich pohledu na danou problematiku.

Jak již bylo uvedeno na začátku této práce (kapitola „Cíl práce a metodika), stanovili jsme si tyto výzkumné otázky:

- Jaké faktory ovlivňují dnešní vnímání myslivosti a jaké jsou její dopady na živoucí ekosystém obce?
- Jakou roli zastávají veřejné informace v procesu rozhodování nových členů o vstupu do mysliveckého spolku?
- Jakým způsobem se formují vzájemné interakce mezi jednotlivými aktéry venkova (majitelé pozemků, myslivci, obecní úřady atd.) a jaká je jejich vazba na dosažení prospěchu rurálního rozvoje?

Tyto výzkumné otázky postihují celou škálu problematiky vnímání myslivců, mysliveckých spolků a činnosti mysliveckých sdružení. Současně sledují dopady existence či neexistence činnosti mysliveckých sdružení na mezilidské vztahy a život v dotčených obcích. Další velkou oblastí výzkumu je oblast vnímání mysliveckých sdružení ostatními obyvateli dotčených obcí a charakter tohoto vnímání. V návaznosti na tuto problematiku jsou řešeny otázky veřejných informací ve sdělovacích prostředcích a jejich následný vliv na členy mysliveckých sdružení, potažmo na budoucí žadatele o vstup do mysliveckých spolků. Komplexní a stěžejní otázkou tohoto výzkumu je tedy oblast mezilidských vztahů a interakce mezi členy mysliveckých sdružení a ostatními aktéry života na venkově. Ve vztahu k této problematice nás také zajímá (v souvislosti se vztahy lidí v dotčené lokalitě) následný prospěch nebo nepospěch vztahů členů mysliveckých sdružení s dalšími venkovskými aktéry v rurálním rozvoji.

Na základě výše uvedených obecných otázek byly sestaveny otázky pro použití při polostrukturovaných rozhovorech. Tyto otázky byly koncipovány odlišně pro jednotlivé okruhy respondentů. Jejich skupiny jsme rozdělili na základě jejich reálného vztahu k občanům – myslivcům, potažmo k mysliveckým spolkům jako sdružujícím organizacím. Na základě tohoto rozdělení byly stanoveny následující skupiny respondentů:

- skupina myslivců, členů mysliveckých sdružení,
- skupina majitelů pozemků, tedy osob vlastnících půdu v oblasti honitby daného

mysliveckého sdružení,

- skupina uživatelů honebních pozemků, tedy těch, kteří mají z těchto pozemků výnosy a finanční příjmy,
- skupina nemyslivecké veřejnosti,
- skupina osob – zastupitelů, tedy občanů zastávajících určitou funkci na obecních či jiných samosprávných úřadech.

Po vytvoření a stanovení těchto skupin obyvatel dané venkovské lokality (pouze v našem konkrétním případě, v obecné poloze jsou založeny myslivecké spolky a honitby náležející i k větším městům), je nutno stanovit charakteristiky těchto skupin a stanovit předpokládané vztahy mezi aktéry.

Na základě analýzy přístupných informací a dostupných zdrojů byly jednotlivé skupiny charakterizovány takto:

- Skupina myslivců a aktivních členů mysliveckých sdružení – tato skupina je jednoznačně stanovena. Její členové jsou myslivci dle platných zákonných norem, kteří mají naprosto opačnou pozici než ostatní skupiny námi charakterizované pro účely výzkumu potažmo pro zodpovězení výzkumných úkolů. Tato skupina osob zná a je si vědoma úkolů a cílů mysliveckého sdružení, je si vědoma svých povinností a také možností, jakým způsobem lze ovlivnit přírodu, životní prostředí a jaký mají dopad jejich činnosti na život v obci a dotčené lokalitě.
- Skupina majitelů pozemků – jedná se o skupinu osob, která vlastní pozemky v dané lokalitě mysliveckého sdružení, tedy v dané honitbě. Myslivecká sdružení mají prostřednictvím honebního společenstva s většinou majitelů pozemků v dané honitbě ze zákona uzavřeny platné smlouvy o výkonu práva myslivosti na těchto pozemcích.
- Skupina uživatelů honebních pozemků – tato skupina osob zahrnuje především soukromé zemědělce a zaměstnance zemědělských společností a společností zaměřujících se na pěstování ovoce a zeleniny v dané lokalitě.
- Skupina nemyslivecké veřejnosti – jedná se o skupinu, jež zahrnuje osoby nikterak spojené s myslivci a mysliveckými sdruženími. Jedná se o běžné obyvatele obcí a měst náležejících do dané honitby. Tyto osoby se setkávají s činností mysliveckých sdružení pouze v případě akcí organizovaných přímo mysliveckými sdruženími, a to určených pro veřejnost. Interakce mezi touto skupinou a myslivci se odehrává

buď pouze na společenské úrovni nebo vůbec ne.

- Skupina osob – zastupitelů. Samosprávné orgány obcí jsou aktéři, jež v rámci svých legislativních povinností musí ze zákona podporovat zájmová sdružení, starat se o obecní lesy ve spolupráci právě s mysliveckými spolky, a současně musí mnohdy řešit spory mezi aktéry konfliktů vznikajících na základě činnosti mysliveckých sdružení, na základě jejich nečinnosti, na základě činnosti a chování zvěře a samozřejmě na základě škod, jež vznikají činností a chováním zvěře na pozemcích jednotlivých vlastníků či pronajímatelů.

Poté, co jsme charakterizovali skupiny obyvatel z důvodu přehlednosti objektů výzkumu a základnímu vztahu k mysliveckým spolkům, přešli jsme k vytvoření otázek pro polostrukturované rozhovory se zástupci jednotlivých skupin obyvatel dotčené lokality. Tvorba otázek nebyla lehká. Museli jsme přihlídnout k několika skutečnostem. Otázky nutné pro polostrukturované rozhovory musí být odlišné pro každou výše uvedenou skupinu osob. Je to z důvodu odlišného vztahu, povahy a styku s mysliveckým sdružením. Současně musí tyto otázky reflektovat výzkumné úkoly a splnění cíle celé práce, kterým je analýza a detekce významných problémů mezi aktéry, kteří jsou účastníky zkoumané problematiky.

Sestavili jsme následující okruhy otázek pro polostrukturované rozhovory. Otázky jsou rozděleny do skupin reflektujících vztahové vazby respondentů na myslivce a myslivecká sdružení.

1. Skupina myslivců, členů mysliveckých sdružení

- Jaké problémy musíte řešit ve sdružení
- Co si myslíte o stavu české myslivosti
- Jak posuzujete současné stavy zvěře a nařízení tlumit nepůvodní druhy zvěře
- Jaké máte návrhy změny (např. v legislativě), které by pomohly zlepšit stav české myslivosti a přírody

2. Skupina majitelů pozemků

- Co si představujete pod pojmem myslivost a působením myslivců
- Jste aktivním členem honebního společenstva a co víte o jeho provozu

3. Skupina uživatelů honebních pozemků

- Co si představujete pod pojmem myslivost a působením myslivců

- Způsobuje zvěř škody na Vašich obhospodařovaných plochách a jaké jsou způsoby jejich řešení

3. Skupina nemyslivecké veřejnosti

- Co si představujete pod pojmem myslivost a působením myslivců
- Setkáváte se v osobním životě s myslivci
- Jaké máte názory na myslivce

4. Skupina osob – zastupitelů

- Co si představujete pod pojmem myslivost
- Setkáváte se v osobním i veřejném životě s myslivci
- Jak posuzujete činnost myslivců ve Vašem obvodu.

10.2 Výběr respondentů, účastníků výzkumu

Soubor respondentů byl vybrán velice pečlivě a takovým způsobem, aby reflektoval názory veřejnosti v celé její škále. Byly osloveny osoby, jež vzorově zapadají do jednotlivých skupin obyvatel, jež byly výše sestaveny pouze pro účely zjištění výzkumných úkolů. Pro každou skupinu bylo vybráno 5 osob, které bydlí ve sledované lokalitě, kde působí místní myslivecké sdružení a jedná se tak tedy o aktéry, které svou činností toto sdružení určitým způsobem zasahuje. Do každé jednotlivé skupiny byly zahrnuty osoby s rozdílným věkem. Toto opatření bylo provedeno z důvodu zisku adekvátních a relevantních odpovědí. Bylo rozhodnuto, že do empirického výzkumu nebudou zařazeny osoby s takovým vlivem, jenž dlouhodobě ovlivňuje a formuje názorové myšlenky účastníků výzkumu ve větším rozsahu. Jedná se o osoby, jež svým veřejným projevem mohou ovlivnit názory ostatních osob, protože jsou autoritami v rámci svého okolí. Jsou to osoby, které budou odpovídat podle vlastního uvážení zahrnujícího vlastní názory utvářené po delší čas. Konečný stanovený počet respondentů byl tedy 25 osob, jež byly rozděleny po 5 osobách do 5 pracovních výzkumných skupin.

Každé osobě bylo vysvětleno, z jakého důvodu daný výzkum probíhá, co má být jeho cílem, a jakým způsobem budou jejich odpovědi analyzovány a zařazeny do závěrů práce. Respondenti byli seznámeni se skutečností, že celý výzkum probíhá za jejich dobrovolného souhlasu, anonymně po celou dobu výzkumného úkolu, a že mohou kdykoliv účast na tomto výzkumu ukončit. Cíle výzkumu byly jednotlivým klientům vysvětleny takovým

způsobem, který zajistí (dle názoru autora výzkumu) neovlivnitelnost jejich odpovědí. Co se týče anonymity práce a výzkumu, dotazovaní jedinci byli mimo informaci o anonymním rozhovoru ubezpečeni také o skutečnosti, že i samotný výzkum zveřejněný v rámci této práce bude zveřejněn jako anonymní, resp. neadresný. V rámci práce byli záměrně vybíráni takoví respondenti, k nimž tazatel nemá žádné bližší vztahy a nemůže je jako autor výzkumu ovlivnit způsobem pokládání otázek ani neverbálním projevem.

10.3 Identifikace účastníků výzkumu

Nyní si blíže představíme skupiny dotázaných. V rámci této práce je podstatné, aby byl výzkum proveden co možná konkrétně a aby bylo zveřejněno, kdo a v jakém zastoupení odpovídal na výzkumné otázky.

Skupinu myslivců zastupují zcela jednoznačně členové mysliveckých sdružení působících na Kutnohorsku. Jedná se tedy o řádné členy ČMMJ, kteří vykonávají právo myslivosti dle platné legislativy. Nebyli vybráni záměrně nejvyšší funkcionáři jednotlivých sdružení, aby nemohl být převzat celorepublikový názor na danou problematiku a aby se výzkum nepřeměnil na prosazování požadavků mysliveckých sdružení formou textu této práce.

Skupinu majitelů pozemků v rámci honitby zastupují majitelé nikterak velkých, ale v rámci obce již nezanedbatelných lesních částí a polností. Jedná se o majitele pozemků, kteří tyto lesy a polnosti získali převodem majetku v rámci rodiny nebo jejich nákupem v rámci investice. Současně nejsou členy žádného mysliveckého sdružení a nemají ani vlastní honitby.

Skupinu uživatelů honebních pozemků pro účely této práce a námi navrženého výzkumu zastupují dva soukromí zemědělci vlastníci a hospodařící na polnostech o rozloze cca 40 ha. Jejich převážnou činností je pěstování polních plodin jako jsou cukrová řepa, obiloviny a kukuřice. Zbylí tři respondenti jsou členy zemědělských společností s podílem polností v těchto společnostech, a podílejí se také na vedení těchto společností. Uvedené tři zemědělské společnosti hospodaří ve sledované oblasti na Kutnohorsku na výměrách od 500 do 2000 ha, ať již ve svém podílovém vlastnictví nebo na pronajaté půdě.

Skupinu nemyslivecké veřejnosti zastupuje pět obyvatel obcí nacházejících se na území honiteb. Jedná se o majitele rodinných domů se zahradami, jenž nemají vztah k myslivosti ani k ČMMJ, ani nejsou majiteli či uživateli honebních pozemků.

Skupinu zastupitelů reprezentují zastupitelé obcí. Vždy jedná o starostu, místostarostu a v jednom případě o správce obecních lesů. Tyto osoby byly osloveny záměrně. Starostové a místostarostové jsou osoby s nedílnou pravomocí rozhodovat v působnosti platné legislativy o obecních věcech. Jsou to osoby, jež mohou jednat s mysliveckými sdruženími a zastupovat obec v honebním společenstvu a tím se podílet a ovlivňovat činnost myslivců na svém území. Současně jsou to osoby, mající předpokládaný přehled o potřebách obce vzhledem k ochraně a údržbě lesních a polních pozemků v kompetenci obce. Platná legislativa ukládá obcím rozsáhlé povinnosti a jednotlivá myslivecká sdružení dokáží v případě oboustranné spolupráce pomoci s plněním zákonných povinností obce. Současně byl do této skupiny začleněn také správce obecních lesů, jenž je téměř vždy současně myslivcem a dokáže takto posoudit jednotlivé aspekty spolupráce obcí a mysliveckých sdružení z obou stran.

10.4 Výzkum a jeho provedení

Polostrukturovaný rozhovor jako hlavní technika terénního šetření byl zvolen z důvodu pokrytí všech zájmových oblastí a výzkumných otázek. Výzkum probíhal od ledna 2019 do března 2019. Délka rozhovorů s respondenty se pohybovala od jedné do dvou hodin. Rozhovor byl polostrukturovaný, to znamená, že jednotlivým respondentům ve skupinách byly pokládány vždy stejné otázky. Jednotlivé otázky byly po přihlídnutí k odpovědi následně větveny na další podotázky a další doplňovací otázky. Některé otázky byly v rámci rozhovoru spontánně zodpovězeny, aniž na ně bylo tázáno. Jak bude uvedeno níže, každý rozhovor měl v sobě zahrnutu takzvanou obecnou rovinu a následně byly konkretizovány otázky podle zařazení do skupiny ve vztahu k mysliveckému sdružení.

Polostrukturovaný rozhovor určený pro skupinu myslivců a členy mysliveckého sdružení byl koncipován pro zjištění aktuálního stavu myslivosti v České republice. Odpovědi měly ozřejmit oblast aktuálních problémů myslivosti, mysliveckých sdružení a platné legislativy. V této části výzkumu proběhla taktéž analýza současných stavů zvěře a dopadů na tlumení nepůvodních druhů zvěře na našem území. Součástí výzkumu byla

odborná část věnovaná návrhu změn v rámci legislativy či činností mysliveckých sdružení ve vztahu k obcím.

Jiným způsobem byl veden polostrukturovaný rozhovor určený pro skupinu majitelů pozemků v honitbě. Zde byly kladené otázky nejdříve zaměřeny na znalost a pochopení obecných pojmů z oblasti myslivosti. Neznalému člověku by se mohlo zdát, že jsou otázky tohoto charakteru zcela zbytečné a nepovedou k nijakému cíli, nicméně na pochopení základní problematiky existence mysliveckých sdružení, jejich výsad a naopak povinností je založen vztah mezi řadou majitelů pozemků, a právě mysliveckými sdruženími. Dle platné legislativy musí tito majitelé pozemků mít prostřednictvím honebního společenstva uzavřenu smlouvu s mysliveckými spolky o pronájmu honitby, ve které se nacházejí jejich pozemky. A pochopení této problematiky může vést k odpovídajícímu vztahu mezi oběma aktéry.

Dalším odlišným obsahem byl charakteristický polostrukturovaný rozhovor určený pro skupinu uživatelů pozemků. Na jejich půdě, ať již vlastní nebo pronajaté, provádí pěstební či chovné činnosti zaměřené na zisk výnosů z prodeje nejrůznějších komodit. Polostrukturovaný rozhovor pro tuto specifickou skupinu osob byl sestaven takovým způsobem, aby zejména reflektoval nejvíce diskutovanou otázku. Úvod je veden obdobným způsobem jako u předešlé skupiny, je zaměřen na pochopení základních pojmů a dané problematiky myslivecké činnosti jako celku. V podstatné části tohoto rozhovoru se však otázky týkají především důsledků působení hlavně zvěře na obdělávaných polnostech a vztahu myslivců k nim. Základním problémem této skupiny obyvatelstva v kontextu výše uvedených činností jsou totiž v převážné většině škody způsobené zvěří na plodinách pěstovaných pro výnosy a další prodej. Pochopením této problematiky a možností mysliveckých spolků je možno omezit či jinak reagovat na vzniklé škody a následně napravit mezilidské vztahy obou dotčených skupin (myslivců a uživatelů honebních pozemků).

Polostrukturovaný rozhovor určený pro skupinu nemyslivecké veřejnosti měl samozřejmě také odlišnou strukturu. Cílem tohoto polostrukturovaného rozhovoru bylo v první části dosáhnout pochopení platné legislativy a činnosti mysliveckých sdružení. Následně byl veden směrem k mezilidským vztahům skupin myslivců a „ne-myslivců“ a podmínek, za kterých tyto skupiny v běžném životě kooperují nebo zda nikoliv. Výsledkem tohoto rozhovoru měly být poznatky s konkrétními údaji, zda jsou názory na

skupinu myslivců odpovídající, nebo zda tato skupina podléhá zobecněným názorům na činnost mysliveckých sdružení (předsudkům, neprověřeným představám).

Poslední sestavený polostrukturovaný rozhovor byl určený pro skupinu zastupitelů. Tento rozhovor byl sestaven opět odlišným způsobem. Úvodní dvě části rozhovoru se dotýkají povšechných vědomostí o myslivecké činnosti, a to zejména ve vztahu k obcím. Konkrétní část tohoto polostrukturovaného rozhovoru se ale týká osobních zkušeností s činností mysliveckého sdružení v rámci obce, úkolů a činností obce ve vztahu k obecním lesům a polnostem. Také byly zmíněny vztahy mezi obcí a konkrétními myslivci, tedy osobami, které musí za určitých podmínek koexistovat vedle sebe, pokud ne přímo spolupracovat a ve spolupráci být partnery.

Některá zjištění využitelná při výzkumu byla získána již před terénním šetřením. V rozhovorech bylo možné vracet se k nim. V období terénního šetření byly provedeny opisy polostrukturovaných rozhovorů a provedena následná analýza získaných informací. Aby byla možná zpětná vazba na účastníky polostrukturovaných rozhovorů, byli všichni respondenti telefonicky osloveni s tím, že byla uskutečněna analýza jejich rozhovorů a pokud by měli zájem, mohou nahlédnout na výsledky výzkumného šetření. Tuto možnost nevyužil ani jediný respondent.

Většina rozhovorů byla vedena buď na pracovištích jednotlivých zúčastněných osob nebo u dotazovaných doma v soukromí. Bylo zjištěno, že soukromé prostředí většině dotazovaných vyhovuje daleko více než pracovní prostředí. Pracovním prostředím jsou myšleny dopravní a pracovní stroje výše uvedených, kanceláře výkonu jejich povolání či volná krajina.

Každý polostrukturovaný rozhovor byl zahájen poděkováním za ochotu účastnit se tohoto výzkumu a již zmíněnou zpětnou nabídkou na seznámení s výsledky zjištění a uskutečněnými závěry jako výsledkem této práce. Současně byli všichni respondenti upozorněni opětovně na fakt, že se jedná o dobrovolný rozhovor. Pokud nebudou chtít na cokoli odpovídat, ať sdělí své dojmy, a v případě nepříjemného pocitu z otázek či směřování rozhovoru mohou požádat o jeho přerušení nebo ukončení. Také byli předem seznámeni s obsahem rozhovoru, který se skládal ze dvou částí. Jedna byla identifikační a týkala se přímo respondentů, druhá část rozhovoru již byla směřována na vlastní výzkumné otázky. Rozhovory byly nahrávány na mobilní telefon, a následně opsány do jednotlivých

záznamů. S tímto způsobem vedení polostrukturovaného rozhovoru všichni dotčení souhlasili bez výhrad.

Vlastní zpracování polostrukturovaných rozhovorů bylo provedeno takzvanou metodou „shrnujícího protokolu“⁴⁶. Tento způsob vzhledem k rozsahu nahrávek nezanechává celý rozhovor, ale pracuje s již upraveným textem, kde jsou především uloženy body textu důležité pro splnění výzkumných otázek a směřující k cíli práce. Velkým kladem bylo zaznamenání jednotlivých poznámek autorem výzkumu již při provádění polostrukturovaného rozhovoru, a to v písemné podobě do speciálního záznamového archu. Na základě opětovného poslechu provedených audiozáznamů poskytnutých respondenty byly v protokolu omezeny záznamy odpovědí nesouvisejících přímo s daným tématem, anebo míjejících přímou linii směřující k zodpovězení hlavního tématu práce. To se týkalo i poskytnutých odpovědí, které nebyly k otázce v relevantním vztahu. Ve stejném smyslu bylo postupováno i v případech opakujících se odpovědí. Bylo dbáno na skutečnost, aby při opisu záznamů nedošlo k degradaci obsahové stránky záznamů. Součástí opisu záznamu bylo taktéž upuštění od otázek navazujících úvodní kontakt s výzkumným pracovníkem a současně byly upravovány po stylistické stránce odpovědi takovým způsobem, aby byly odpovědi srozumitelné pro další zpracování ve vztahu k tématu práce. Opět je potřeba doplnit, že v žádném případě nedošlo ke změně obsahové stránky věci. Byla ponechána nespisovná spojení a myslivecký či jiný „slang“, aby zůstal srozumitelný obsah a autenticita záznamu. Součástí opisu audiozáznamů se také staly takzvané komentované přepisy, což jsou důsledky nepopsatelných projevů respondentů nebo jejich neverbální komunikace. Tyto projevy je důležité zaznamenat, jelikož téměř vždy se jedná o projev těla dotazovaného, a to v okamžiku položení otázky, jež vyvolává silnou až bouřlivou reakci a nějakým zásadním způsobem se dotýká přímo tázaného.

Ještě je nutno podotknout, že polostrukturovaný rozhovor byl zvolen také z důvodu jednoduchého vyslechnutí všech názorů na dané téma, možnosti sdělit poznatky z vlastního života a také zkušenosti z okruhu témat, na něž je polostrukturovaný rozhovor směřován.

46 V Příloze č.1 je uveden shrnující protokol za jednoho respondenta. Všechna ostatní sebraná a následně zpracovaná data tímto způsobem jsou uložena u autora této diplomové práce

Rozhovory v rámci této práce byly prováděny individuálně. Nebylo v možnostech autora výzkumu sezvat dotazované na jedno místo v konkrétní dobu. Délka jednotlivých rozhovorů tak mohla být vždy upravována na základě individuální potřeby a rozsahu právě probíraného tématu.

10.5 Výsledky - analýza a interpretace

Můžeme konstatovat, že výběr hlavní techniky polostrukturovaného rozhovoru byl výhodný, jelikož množství informací z něj získaných daleko převyšuje možnosti zisku potřebných informací jinou použitelnou dotazovací technikou. Analýza výsledků je v první fázi provedena po jednotlivých skupinách účastníků a zařazení osob do nich. Jak jsme již uvedli při stanovení těchto skupin, jedná se o rozdílné vztahy k mysliveckému sdružení a myslivcům jako celku. V další fázi této analýzy jsou získané informace převedeny na odpovědi na stanovené výzkumné otázky. Jejich zobecnění potom v další části práce povede k návrhu systémových změn nutných pro urovnání či lépe řečeno zlepšení mezilidských vztahů týkajících se mysliveckých činností na Kutnohorsku a zlepšení stavu dotčené oblasti venkova.

10.5.1 Skupina myslivců, členů mysliveckých sdružení

První skupinou dotazovaných byli členové mysliveckých sdružení bydlící či jinak žijící v naší zájmové oblasti. Z odpovědí můžeme vyčíst následující zásadní odpovědi na dotazy korespondující s obsahem polostrukturovaných rozhovorů. Myslivecká sdružení v dnešní době v převážné většině případů musí řešit stárnoucí základnu svých členů. Tento fakt je spojen se změnami ve struktuře obyvatel venkova a taktéž ve změně způsobu života na vesnici. Do mysliveckého sdružení ve většině případů vstupují mladí lidé jen v případech, kdy již jejich rodiče, prarodiče nebo ostatní členové rodiny byli taktéž myslivci a mladým lidem byl utvářen vztah k přírodě, rostlinám a živočichům již od malička. Tito lidé berou vstup do mysliveckého sdružení jako přirozenou součást svého života, nepřemýšlí o „zabíjení“ zvířat v poloze zábavy. Pro tyto lidi se jedná o přirozenou a nutnou starost o krajinu a přírodu jako celek, přičemž základy této starosti o krajinu položili jejich předci a v důsledku nutnosti zachování přirozené místní fauny je potřeba pro tuto

skutečnost něco vykonat a taktéž něco obětovat. Mladí lidé, kteří nejsou nikterak spojeni přes příbuzné s mysliveckými spolky, nemají zájem o navazování nesterorodých vztahů se členy myslivecké jednoty a veskrze nechápu činnosti mysliveckých spolků. Venkov v oblasti Kutnohorska stejně tak jako kdekoliv jinde naráží na změny ve struktuře osídlování krajiny ze strany výstavby nového bydlení a přenášení bytové zátěže z měst na venkov. Prapůvodním sociologickým záměrem totiž není u mladých lidí příchod na venkov a začlenění do místního způsobu života, ale především získání bydlení v samostatných bytových domech a mylná představa o skutečnosti, že vlastnit dům, potažmo usedlost na venkově je stejné, jako v minulosti, a je výsledkem práce generací rodiny a jejich života.

Co se týče stavu myslivosti, tak respondenti vesměs sdělili ty samé problémy, se kterými se potýkají obecně i jiná sdružení. Mimo staršího a stále se zvedajícího věku členů sdružení se jedná o problematiku řešení především sporů v oblasti případných škod na majetku hospodařících zemědělců a také nutných finančních prostředků na provoz honitby, jako je nájem honitby, krmení pro zvěř a prostředky na opravy a údržbu mysliveckých zařízení. Zatímco řešení škod si více rozebereme v odpovědích u jiné skupiny dotázaných, řekněme si něco k finanční zátěži mysliveckých sdružení. V současné době je sice zakotvena povinnost podpory spolkové činnosti v legislativě České republiky, nicméně tento aspekt neznamena jakoukoliv účinnou podporu ze stran mimo mysliveckou jednotu jako celek. Je nutno přiznat, že v rámci mysliveckých sdružení na Kutnohorsku převyšují náklady na provoz honitby reálné možnosti jednotlivých spolků. V aktuální době neustále stoupajících nákladů na veškeré činnosti nejsou schopny zajistit odpovídající péči, nicméně v rámci svého sdružení jsou ochotni její členové udělat maximum.

Současné stavy zvěře, jejich pestrost a zdravotní stav odpovídají reálným možnostem mysliveckých sdružení. Přemnožení určitých druhů zvěře je výsledkem systematické neschopnosti legislativně zakotvit určitá opatření a následně je provádět v reálném čase. Co se týče nařízení tlumit nepůvodní druhy zvěře, nesetkává se s odporem ani podporou. Myslivecká sdružení toto nařízení přijala za své, ale na základě informací z polostrukturovaných rozhovorů bylo zjištěno, že mimo vysokých představitelů a funkcionářů těchto sdružení není větší informovanost o tom, jaké stavy jsou aktuální, ani zda dochází k nějakému zlepšení ani zhoršení situace. Navíc se začínají množit neoborné názory, které vedou posluchače k přesvědčení, že příroda se „zařídí“ sama a není potřeba

regulovat nepůvodní druhy. Výsledkem je nejednotnost názoru na danou problematiku a ponechání řešení této problematiky na funkcionářích sdružení.

Poslední součástí osnovy polostrukturovaných rozhovorů s touto skupinou osob byly dotazy na potřebu změn v legislativě a činnosti jednotlivých mysliveckých sdružení na Kutnohorsku. Z výsledné analýzy informací vyplývá, že dotčení myslivci nemají zásadní připomínky k fungování sdružení, ani k platné legislativě. Nicméně bylo zřejmé, že je to spíše z důvodu aktuálního životního stylu, uspěchané doby a jiných životních problémů dotazovaných.

10.5.2 Skupina majitelů pozemků

Druhou skupinou dotazovaných jsou majitelé pozemků, jichž se dotýká činnost mysliveckých sdružení. Myslivecké sdružení je ze zákona povinno mít uzavřenou smlouvu s honebním společenstvem, které sdružuje majitele pozemků v dané honitbě. Na základě této smlouvy je potom vykonáváno právo myslivosti dle platné legislativy. V rámci polostrukturovaného rozhovoru byly kladeny otázky na pochopení pojmů, činnost mysliveckých sdružení a jejich úkoly a cíle. V druhé části byly otázky zaměřeny na pojmy honitba a honební společenstvo. Z odpovědí dotázaných můžeme vyvodit následující výsledky.

Majitelé pozemků jsou ve většině případů lidé bez bližší vazby na myslivecké sdružení, nicméně nejedná o osoby, které (jako u další skupiny) považují myslivce a myslivecká sdružení za protivníka-nepřítele. Tato skupina osob zná myslivecké pojmy, své pozemky po celou dobu pronajímají prostřednictvím honebního společenstva danému mysliveckému sdružení a v obecné rovině nemají problémový vztah s myslivci. V převážné většině se totiž jedná o starousedlíky, jimž pozemky patří delší dobu a ve většině případů na těchto pozemcích nevydělávají finanční částky, nebo se jedná o osoby s pozemky, které nejsou určeny pro primární pěstování plodin či chov dobytka. Tito majitelé pozemků chápou roli mysliveckých sdružení, jsou ochotni tolerovat na svých pozemcích průjezdy technikou, stavby mysliveckých zařízení a další činnosti vedoucí k ochraně a ošetřování zvěře v dané lokalitě. Pokud bychom si blíže měli analyzovat získané informace, potom je třeba konstatovat, že tato konkrétní skupina osob se orientuje v činnosti a úkolech mysliveckého sdružení, zná každoroční postupy při ochraně a ošetřování

zvěře. Současně chápe nutnost odstřelu limitovaného počtu zvěře v rámci sdružení a také je svým způsobem nápomocna zajistit pomoc členům sdružení myslivecké jednoty při jejich činnosti. Tyto osoby tedy můžeme zařadit do okruhu osob, které mají pozitivní vztah k myslivcům a mysliveckému sdružení, jsou zváni na společenské akce pořádané mysliveckými spolky a nejsou osobami vyvolávajícími konflikty. Současně ale nelze konstatovat, že by znali konkrétní činnosti, které myslivci provádějí. Tyto osoby pouze kooperují s mysliveckým sdružením a až na výjimky nejsou v opozici. Nevytváří tedy tlaky ze své strany na mezilidské vztahy a jsou to oni, kteří by za jistých podmínek byli ochotni pomoci s rurálním rozvojem a dotčené krajiny vůbec.

10.5.3 Skupina uživatelů honebních pozemků

Další skupinou osob jsou osoby uživatelů pozemků v rámci honitby. Tato skupina osob se většinou neúčastní (jakýmkoli způsobem až na výjimky) kooperace s mysliveckým sdružením. Tyto osoby pozemky využívají k farmaření, a to dvojitým způsobem. Buď jako soukromí zemědělci, anebo jako členové zemědělských společností, ve kterých jsou sdružení majitelé polních pozemků a ostatních lokalit vhodných k pěstování potravinářských a technických plodin či chovu dobytka. V obou případech se jedná o činnosti, které finančně závisí na výnosech polností. A každá škoda vzniklá především na pěstovaných plodinách se v dnešní době velmi citelně odráží ve finančních kalkulacích zemědělců nebo zemědělských společností. A právě z těchto důvodů a na základě zjištěných informací můžeme konstatovat následující.

Vztahy mezi touto skupinou a myslivci, resp. mysliveckými sdruženími nejsou dobré. Uživatelé honebních pozemků nejsou ochotni na základě vznikajících škod pochopit stav a činnost mysliveckých sdružení. Nejsou ochotni pomoci a už vůbec nejsou ochotni připustit, že by myslivecké spolky prováděly svou činnost dobře nebo měla nějaký smysl. Tyto osoby, pokud nejsou sami myslivci, se v zásadě nebudou ochotny setkávat se zástupci mysliveckého sdružení a řešit konfliktní situace smířlivou cestou. Pro tento okruh osob znamená každá škoda na pozemcích s pěstovanými plodinami finanční ztrátu-škodu, již je potřeba uhradit na straně mysliveckého sdružení. V případě škod menšího rozsahu lze tyto škody vykompenzovat vykonanou prací pro zemědělce jako je sběr kamene, selekce seťových plodin, případně další. U vyšších škod jsou zemědělci nekompromisní a požadují

za škody finanční náhradu. Z tohoto důvodu mohou myslivecké spolky pojistit honební pozemky pro případ škody způsobené zvěří či jiným způsobem, za které by mohla nést právní odpovědnost právě myslivecká sdružení. Škody na pěstovaných plodinách či jiné škody jsou ve své podstatě propláceny na základě odborného odhadu škody a vypláceny z uzavřených pojistných smluv.

Závěrem popisu a analýzy výsledků strukturovaných rozhovorů s touto skupinou osob můžeme konstatovat, že interakce těchto dvou skupin vždy vede i mimo pracovní jednání ke konfliktním situacím, které se mnohdy musí řešit soudní cestou nebo minimálně úřední cestou na dané obci. A tato skutečnost se promítá i do situací, které se analyzovaného problému škod způsobených zvěří vůbec netýkají.

10.5.4 Skupina nemyslivecké veřejnosti

Předposlední skupinou dotazovaných v rámci provedení polostrukturovaných rozhovorů byla skupina nemyslivecké veřejnosti. Tato skupina byla v rámci polostrukturovaných rozhovorů oslovena, jelikož není nijakým způsobem svázána ani napojena na myslivecké sdružení. Můžeme ji považovat za „neutrální skupinu“. Její výpověď ve vztahu k chápání myslivců širokou veřejností je velmi stěžejní. Osoby zařazené do této skupiny mají vysokou relevanci. Je zřejmé, že právě tato skupina ukáže na pohled veřejnosti a současně dokáže nastínit cestu pro trvalejší zvedání hodnoty činnosti mysliveckých sdružení ve vztahu k široké veřejnosti. Na základě výzkumu pomocí strukturovaného rozhovoru bylo zjištěno následující.

Pojem myslivost je pro tuto skupinu osob chápán jako činnosti založené na soužití s přírodou a vedoucí k záchraně přírodního bohatství a starých tradic. Tyto tradice nejsou ale pro tuto skupinu osob pouze kladné, jelikož součástí života myslivců jsou i stránky medializované v negativním světle. Právě především média utvářejí pro tuto skupinu osob obraz myslivce a obraz činnosti mysliveckých sdružení. Z tohoto důvodu je zřejmé, jakým způsobem pohlíží společnost na myslivce. Na základě strukturovaného rozhovoru bylo zjištěno, že pokud se jedná o osoby, mající osobní zkušenost se členem mysliveckého sdružení, potom je pohled na myslivce pozitivní. Pokud je pohled osob zahrnutých do této skupiny utvářen pouze na základě mediálního obrazu, vztah k mysliveckým sdružením je vcelku negativní, případně dotyčnou osobu členové mysliveckého sdružení vůbec

nezajímají. Byl také vznesen doplňkový dotaz, v čem dotyční vidí příčinu tak špatného mediálního obrazu myslivců. Podle výpovědi dotázaných se jedná především o komercializaci zpráv ze světa myslivců, a jsou vybírány takové příspěvky, které zaujmou větší množství diváků, tedy příspěvky vesměs negativní. Nicméně vědomí komercializace příspěvků nevede dotyčným převzít negativní vnímání myslivců jako celku. Co se týče znalosti dotázaných o platné legislativě, pojmech či činnostech prováděných na honebních pozemcích, mají dotázaní velmi malé či nijaké znalosti. Tato oblast společenského života je víceméně nezajímá.

Jejich vztah k myslivosti a myslivcům je široce variabilní, obsahuje nejen pozitivní, anebo negativní postoje, ale také postoje lhostejné.

10.5.5 Skupina osob zastupitelů

Poslední skupinou osob zúčastněných na prováděném strukturovaném rozhovoru byla skupina zastupitelů obcí, které leží ve sledované oblasti Kutnohorska. Jak již bylo v této práci uvedeno, byli osloveni starostové a místostarostové obcí a správce obecních lesů. Všichni tito zástupci obce jsou na základě výpovědi v polostrukturovaném rozhovoru velmi dobře seznámeni s platnou legislativou týkající se samosprávy obcí a jejich povinnostmi. Stejným způsobem jsou seznámeni s platnou legislativou určenou pro činnost ČMMJ, potažmo pro činnosti jednotlivých mysliveckých sdružení. Jsou taktéž seznámeni se základními používanými mysliveckými pojmy. Všechny zařazené osoby se každodenně při výkonu své funkce v obecních zastupitelstvech setkávají se členy mysliveckého sdružení a jejich vztah pro obec je přijímán jako partnerství.

Obecní pozemky a lesy jsou v případech obcí, z nichž byli zastupitelé respondenty, bez výhrad zařazeny do jednotlivých honiteb, a spolupráce mezi obecními zastupitelstvími a mysliveckými sdruženími funguje nad rámec povinností vyplývajících z platné legislativy.

Činnost myslivců v daných lokalitách přispívá výrazným způsobem k chodu a činnosti obcí a současně platí, že obě na základě rozhodnutí zastupitelských orgánů finančně i materiálně přispívají mysliveckým sdružením.

Tato oboustranná spolupráce alespoň nějakým způsobem nahrazuje negativní stránky pohledu na myslivost, v současnosti dosti rozšířené prostřednictvím médií. Základní aspekty spolupráce mezi obcemi a mysliveckou jednotou tvoří především oboustranná

výhodnost. Obce potřebují pomoci s ochranou a údržbou lesního porostu a ochranou zvěře na svém území, myslivecká sdružení potřebují naopak podporu místních obyvatel, podporu zázemí a místní samosprávy. Pouze tímto kooperativním způsobem může být rurální rozvoj zajištěn odpovídajícím způsobem.

Závěrem popisu a analýzy výsledků strukturovaných rozhovorů z touto skupinou osob lze konstatovat, že tato vzájemná spolupráce myslivců a obcí kompenzuje do značné míry negativně zabarvené veřejné mínění o myslivcích a jejich činnostech.

10.5.6 Shrnutí výsledků šetření podle vytýčených výzkumných otázek

Na základě provedené analýzy polostrukturovaných rozhovorů s respondenty všech pěti skupin zastoupených v našem výzkumu byly sestaveny odpovědi na položené hlavní tři výzkumné otázky:

1. Jaké faktory ovlivňují dnešní vnímání myslivosti a jaké jsou její dopady na živoucí ekosystém obce?

Hlavních faktorů ovlivňujících dnešní vnímání myslivosti v dané lokalitě je více. Jejich kombinace dělá z problematiky velice složitý mechanismus navzájem propojených sociálních aspektů. Především se jedná o faktor velikosti obce, demografického složení jejich obyvatel a taktéž sociálního původu obyvatel. Pokračuje opouštění malých obcí mladými lidmi, kteří odchází často z důvodu bydlení a zajištění práce mimo svou domovskou lokalitu. Tyto jevy ovlivňují i členskou základnu mysliveckých sdružení.

Taktéž způsob bydlení k tomuto fenoménu přispívá. Na základě politických změn a nástupu komunistického systému k moci došlo často k přetržení rodinných vazeb a ukončení několikageneračního bydlení na jednom místě. Toto pokračuje i v dnešním politickém systému. Mladí lidé nejsou schopni ani ochotni postoupit v mnoha případech složitosti bydlení ve vícegeneračních domech, a to ani se svými nejbližšími příbuznými. To znesnadňuje předávání tradic (týká se i myslivosti) socializačním působením.

Navíc obce na venkově pozbyly mnoho drobných zemědělců, kteří byli garanty vlastnictví půdy a původního způsobu života na venkově. Mnoho půdy a pozemků na venkově, zejména v dojezdové vzdálenosti cca do 1 hodiny od velkých městských metropolí, bylo prodáno novým vlastníkům pro rekreační účely. Tito noví vlastníci nemají tradiční vztah k půdě ani k venkovskému způsobu života. Vzhledem k takto rozsáhlé

změně struktury vlastníků půdy ve venkovských obcích dochází samozřejmě i k jiné interpretaci funkce myslivosti v obci.

Pokud zobecníme výše uvedené vlivy, můžeme konstatovat, že mezi faktory ovlivňující chápání myslivosti můžeme zařadit především způsob života v obci, dále potom vlastnictví honebních pozemků na území obce, a taktéž vztah nových obyvatel venkova k přírodě, fauně, flóře a samozřejmě k místnímu prostředí jako celku.

Speciálním zásadním faktorem podílejícím se na chápání myslivosti a jeho změnách jsou osobní vztahy mezi jednotlivými aktéry mezilidských vztahů v obci a zkušenosti jednotlivých osob podílejících se na životě v obci. V obecné rovině se jedná o ustavené názory o myslivosti a její vnímání jako celku. Prospěšnost myslivosti pro okolní krajinu je zcela zřejmá, a nesmí ji zastínit mylné předsudky nekompetentních osob a medializované negativní zkušenosti osob mimo myslivecká sdružení. Samozřejmě, že se můžeme setkat s osobami, které budou členy mysliveckých sdružení pouze z důvodu vlastního prospěchu, nicméně to lze nalézt v každé společnosti, a nic to nemění na užitečnosti těchto spolků. Užitečností je myšlen prospěšný vztah k obci, přírodě a celé společnosti

V poslední době stále více rezonuje stárnutí členské základny spolků s nutností generační výměny. A to se všemi pozitivy a snad ještě více negativy, které to s sebou přináší. Jde o změnu společenského náhledu na spolky a status jejich činovníků. To, co bývalo kdysi čestnou funkcí, se nyní stává administrativním balvanem s velkou odpovědností a minimem vděku. O časové náročnosti výkonu funkce v mysliveckých sdruženích ani nemluvě.

Vlivným faktorem a kapitolou samou pro sebe jsou finance, a to ve více ohledech. Nejde ani tak o finanční náročnost vlastního koníčka či profese. Jde o vztah s dominantními vlastníky honebních pozemků, s hospodáři a jejich zájmy. Problémem jsou i církevní restituční, anebo úsilí některých myslivců o takovou dohodu s majiteli pozemků, jejímž důsledkem může být získání honitby pro sebe, a to prostřednictvím honebního společenstva. Snahy o likvidaci stávajících vztahů soudními procesy či vymáháním smyšlených škod nenapravitelně devastují mezilidské vztahy a zasahují do ekosystému obcí.

V časech nedávno minulých fungoval život v obcích a maloměstech v relativním poklidu. Spolky plnily svou úlohu, aktivisté organizovali drobné akce. Změny v plynutí venkovského života způsobila jak urbanizace, tak dvojí změna politických režimů (ke

komunismu a poté od komunismu). Spolkový život po vzoru bývalých západních zemí bude zcela jistě pokračovat, bude však fungovat v jiném rozsahu a na jiných principech. A myslivost se zcela jistě bude více komercializovat, proměňovat se na lov a vzdalovat většinovému obyvatelstvu s rizikem, že obce přestanou mít zásadní vliv na výkon a fungování myslivosti. To není lákavá vyhlídka pro angažované myslivce.

2. Jakou roli zastávají veřejné informace v procesu rozhodování nových členů o vstupu do mysliveckého spolku?

Za zcela zásadní lze roli veřejných informací považovat v případě, že se nepředává láska k přírodě a myslivost z generace na generaci v rámci socializace v rodině, případně pokračující ve školní výchově.

V minulosti měly spolky to štěstí, že si zájemce mohli vybírat podle doporučení a referencí od společného okruhu známých. Mění se vlastnická struktura honebních pozemků však vede k posunu. Myslivost je stále více spjata s lesními pozemky, práce a povinnosti se přesouvají do polních honiteb, které ztrácejí atraktivitu. Je otázkou, jestli bude o hospodaření v těchto honitbách zájem. Zaměstnanci zemědělských společností již nejsou vlastníci pozemků a myslivost je neoslovuje. Právě u těchto honiteb bude vliv veřejných informací zásadní. Bude záležet na jejich zdroji. Bude-li zdrojem komerční televize informující o postřelených lovcích, anebo zprávy z velkoměstských „plátků“ informující o „vrazích v zeleném“, myslivecké spolky nemohou očekávat nové adepty. Otázkou je, jak pozitivní informace o práci mysliveckých spolků dostat k širší veřejnosti a jak oslovit zejména mladou generaci. Kdo z kritiků myslivců má představu o práci kynologů, sokolníků o mezinárodních úspěších loveckých střelců či ochraně tetřívka nebo koroptve? Veřejně se zrovna tak nešíří informace o počtu hodin nutných k eliminaci zavlečené zvěře, anebo času a nákladů k odlovení přemnožené spárkaté zvěře a dalších činnostech prospěšných k zachování ekosystému obcí.

Nebýt v centru dění, musel bych konstatovat, že veřejně dostupné informace poskytované médiu mají zcela negativní dopad na nové zájemce o vstup do mysliveckých spolků. Mírně optimističtější jsem, pokud jde o informace dostupné v rámci dané obce nebo na úrovni okresu. Tuto osobní poznámku jsem si dovolil uvést, neboť ji podporují informace získané terénním šetřením.

Závěrem nutno poznamenat že, informace budou mít rozdílný dopad s ohledem na věk, místo bydliště, sociální původ a životní styl příjemců.

3. Jakým způsobem se formují vzájemné interakce mezi jednotlivými aktéry venkova (majitelů pozemků, myslivců, obecních úřadů atd.) a jaká je jejich vazba na dosažení prospěchu rurálního rozvoje?

Pestřejší škálu vztahů a interakcí si asi nelze ani představit. Ve svém nejbližším okolí mám příklad osobních i neosobních vztahů, které byly předmětem terénního šetření. Výsledky dovolují následující interpretaci. Jde o symbiózu stejně tak, jako o predační vztah. Budu konkrétnější. Honební společenstvo v obci pronajme v honitbu místnímu spolku, bez ohledu na vyšší finanční nabídku od pražského podnikatele. Tato obec přispěje mysliveckému spolku na práci s mládeží. Za to získá spokojené občany, ale také skupinu osob, která vychovává mládež, uspořádá kulturní akce, vybuduje naučnou stezku, pomůže obci s údržbou okolí. Druhým příkladem je jiná (sousední) honitba. Obec je netečná, „nic po nás nechtějte“, činnost myslivců nás nezajímá, finančně podpoříme jen fotbalisty. Myslivci reagují podobným způsobem, a aktivity přesouvají do sousedního katastru se vstřícnějším přístupem. Nejhorším vztahem (pomíjíme vztahy na osobní úrovni) je konkurenční a mocenský souboj, který také můžeme sledovat.

Nejeden myslivecký spolek rozleptal zájem části členů o změnu hranic honitby s cílem rozštěpit ji. Pokud se do tohoto procesu vloží snaha církví o vytvoření vlastní honitby založená na směnách honebních pozemků, výměnou za obecní majetek či pozemky pod stavbami rodinných domů, lze hovořit o totální devastaci snahy o prospěšný rurální rozvoj. Bohužel i s tímto modelem se osobně seznamuji.

Také další fenomén (který znám i z praxe) je poplatný našemu postkomunistickému vývoji. Stačí politický souboj dvou kandidátek do obecního zastupitelstva. Na jedné stojí stávající starosta obce, konkurenční vede myslivecký hospodář. V civilizovaném světě by s ohledem na veřejný zájem a snahu o rurální rozvoj mělo dojít k podání ruky. Skutkem je opak.

Celkově však hodnotím vztahy mezi jednotlivými účastníky jako dosti korektní a jejich zájmy (s výjimkou osobních sporů a excesů) směřují k dalšímu rozvoji regionu. Svou nemalou roli zde může hrát politika podpory spolků a spolkového života, který náš venkov dělá venkovem.

11 Institucionální řešení spolkového života v obcích

Nedílnou součástí polostrukturovaného rozhoru pro všech pět skupin osob s rozdílnými vztahy k mysliveckému spolku byl dotaz na možnosti institucionálního řešení běžného spolkového života v dané obci.

Dotázaní totiž v jakémkoliv institucionálním řešení vidí jednoznačně byrokratickou zátěž ztíženou legislativními omezeními. Odezva tedy byla zcela negativní. Respondenti v obecné rovině neuznávají jakékoliv kroky ze strany státu potažmo České republiky. Bojí se obecně navýšení omezení ve své dobrovolné činnosti včetně papírové zátěže a dohledu státu nad svým působením v rámci obce.

Současně, jak nabývá na významu nové opatření pod názvem GDPR, tak se zvyšuje neochota dobrovolných spolků cokoliv podnikat. Neochota, možno použít i strach z represí při provedení mylného kroku v rámci své organizace, je reakcí na soudobá institucionální opatření. Spolky již mají vlastní a mnohdy i osobní zkušenosti se:

- zápisů statutárních orgánů spolku do rejstříku spolků,
- dokládáním listu vlastníků pozemků z pozemkových knih,
- prováděním a zajištěním prohlídek střelených kusů zvěře,
- zápisy orgánů dobrovolných spolků do rejstříků,
- doložením vlastníků půdy, nejen jejich nájemců,
- evidencí plomb a následující administrativa.

Není pochyb o tom, že nelze nalézt systémové řešení jednoduchým způsobem na tak komplexní soubor činností. Vlastní obor myslivosti je souhrnem činností podložených poznáním mnoha vědních oborů, jenž v sobě navíc zahrnuje několik druhů podnikání a zájmů. To platí také pro dopady na jedince v obci, instituce a organizace v České republice.

Mezi zásadní patří především Ministerstvo vnitra České republiky a také Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Tyto organizace totiž zastřešují především vznik dobrovolných spolků včetně těch mysliveckých, zastřešují registrace jejich členů, organizaci a fungování jejich členů. A to vesměs s vysokou mírou administrativní náročnosti. Místo tohoto dobrovolnické spolky požadují zcela logicky jednoduchá organizační pravidla, jež budou konzistentní a stabilní.

Desetiletí trvají spory o honitby, o nevyjasněná pravidla k uplatňování škod způsobených zvěří. Soudy, které rozhodují ve stejných podáních, rozhodují naprosto rozdílně. Je zde zcela patrný nesoulad oproti soukromým společnostem nebo jednotlivcům. Jedná se totiž o zájmovou činnost amatérů, kteří z nějakého důvodu musí splnit tytéž administrativní povinnosti jako výdělečné společnosti v oboru.

Spolková činnost by měla být pojímána jako odlišný institut. Její administrativní zátěž musí být vyjmuta od ostatních. Spolkové činnosti by zcela jistě prospělo, kdyby část administrativy byla povinná až od určitého obratu, výměry či jiného vhodného kritéria.

Co se týče Ministerstva financí České republiky, jedná se o osvobození dobrovolnických spolků od daní, jehož dopady jsou velmi významné. Roční limit stanovený Ministerstvem financí ČR je stanoven velmi vhodně. Bylo by ale potřeba navrhnout zrušení vyplnění formulářů, které tato daňová povinnost v rozsahu 0 Kč požaduje. Jednotlivá data vyplňovaná na formulářích finanční správy má stát každoročně k dispozici, není potřeba je dále vypisovat, usilujeme-li o „vlídnou státní správu“.

Co se týče Ministerstva kultury České republiky, interakce s mysliveckými sdruženími je velice zajímavá. Ač již bylo několikrát řečeno, že činnost myslivců jednoznačně udržuje historické a kulturní prameny dob dávno minulých. Například české sokolnictví, jež je součástí myslivosti, bylo v roce 2016 organizací Unesco zapsáno v seznamu „*Mistrovských děl ústního a nehmotného dědictví lidstva*“. Ministerstvo kultury České republiky myslivost v žádném ohledu moc nezajímá. Vlastní kulturnost těchto mysliveckých akcí a slavností tak určují pouze jednotlivé spolky, neexistuje zastřešení této specifické kulturní činnosti ze strany státu.

V obecné rovině do tohoto kulturního prostředí samozřejmě náleží také pedagogická činnost, vzdělávací činnost, výstavy, kulturní akce a další. To vše by mělo být zařazeno pod ministerstvo kultury anebo ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Potom by mohly myslivecké spolky žádat také o granty a dotace pro svou činnost. Některé základní školy ve sledované oblasti jsou ochotny zdarma poskytnout prostory pro vedení zájmových kroužků (včetně myslivosti), ale nebudou vyvíjet vlastní iniciativu pro založení a vedení těchto kroužků.

Institucionální řešení tak v tomto případě může vytvořit vhodnější legislativu pro práci s nastupující generací v rámci školního i mimoškolního vzdělávání a vlastních

činností spolků, ať již v obecném kontextu nebo zaměřených přímo na mysliveckou činnost.

Problematické je také určování vedoucích funkcionářů jednotlivých mysliveckých spolků. Doposud to vzhledem k zažité odpovědnosti vykonávají nejstarší a nejzkušenější členové mysliveckých spolků. Nadále to však bude stále větší problém. Vzhledem k době, ve které žijeme a působíme, a vzhledem k situaci na venkově, musíme vytvářet aktivně předpoklady pro nábor a zainteresování členů i do různých volených spolkových funkcí. Nikterak k tomu nepřispívá také nemožnost ocenění jejich činnosti a současná velká odpovědnost za správné vedení administrativy potřebné k zajištění fungování spolků.

Ministerstvo životního prostředí České republiky na základě své nekoncepční práce a neschopnosti reagovat na dynamické proměny populační hustoty jednotlivých druhů zvěře působí konkrétní přímé i nepřímé škody. V mnoha případech je i prostředkem k šikaně myslivců a nástrojem, který umožňuje jednotlivcům devastovat venkovské prostředí. Nesmyslná ochrana druhů bez vazby na širší mezidruhové vztahy zabíjí drobnou zvěř (například koroptve nebo křepelky). Obrovské částky ze státního rozpočtu směřují na základě schválených žádostí ochráncům přírody ve formě velkých společností a ne těm, kdo pro ni opravdu něco dělají.

Jediným odpovídajícím partnerem pro myslivecká sdružení tak zůstává Ministerstvo zemědělství České republiky. Platný Zákon o myslivosti č. 449/2001 Sb. je alespoň pokusem najít přijatelné řešení v současném právně nepřehledném prostředí. Nicméně v okamžiku jeho schválení došlo zároveň k ukončení veškeré spolupráce tímto směrem. Až opět výskyt prasečího moru v nedávné době aktivoval úředníky ministerstva k dalším počínům.⁴⁷

V rámci podpory spolkové činnosti by zcela jistě uživatelé uvítali snížení byrokratické zátěže a převzetí části administrativy placenými úředníky (plánování, statistiky, elektronické výkazy). Významnou pomocí by pak byly jednoduché dotace (na plochu) směřující na podporu mizejících druhů zvěře a ochranu zemědělských kultur.

Podporu by však spolky uvítaly i od krajských úřadů jako přímou pomoc a podporu spolkového života. Obce s rozšířenou působností jsou myslivcům nejbližší institucí státní správy. A vztahy jsou tak diametrálně odlišné a založené na osobních kontaktech, že lze

47 V současné době probíhá schvalování novely mysliveckého zákona

usuzovat na osobní postoje kompetentního úředníka k problematice myslivosti. V kutnohorském regionu je několik úředníků, kteří myslivosti rozumí, mají také vliv na činnost spolků a svým přístupem dokáží ovlivnit i obecní a městské úřady.

Členové ČMMJ a mysliveckých spolků by se měli také zamyslet, jak vlastní iniciativou přispět k zachování současného stavu myslivosti v ČR. Řešením může být přístup k volbám do všech případných institucí, ať je to parlament Evropské unie, obě komory parlamentu České republiky, krajská a obecní zastupitelstva. I přes všeobecně rozšířený názor, že politika do myslivosti nepatří, je třeba, aby myslivci přistupovali k volbám zodpovědně, protože jmenované instituce ovlivňují pomocí zákonů a vyhlášek i myslivost v ČR. V případě, že zákony a politiku budou vytvářet politici lhostejní (nepřátelští) vůči myslivcům, může se stát, že většina činností, které myslivci dělají, bude omezena nebo zakázána. Snahou všech myslivců by mělo být zachování a zlepšení příznivé legislativy, což jde prostřednictvím účasti ve volbách a výběrem vhodných kandidátů alespoň částečně ovlivnit.

O nezpochybnitelné roli obecních úřadů, jako samosprávného orgánu jsme v této práci již psali. Proto by mělo být snahou všech mysliveckých organizací mít v zastupitelstev obcí, co nejvíce svých členů, anebo alespoň volit do zastupitelstev občany s kladným vztahem k myslivosti.

12 Závěr

Hlavním cílem této práce bylo zjistit, jaké jsou vztahy mezi aktivními myslivci sdruženými v mysliveckých spolcích a dalšími aktéry rozvoje venkova, a to se zřetelem k lokálnímu rozvoji.

Práce byla rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zaměřila na seznámení s historií lovu a myslivosti, na seznámení s Českomoravskou mysliveckou jednotou jako organizací zastřešující působení mysliveckých sdružení, to vše zarámované do lokálního rozvoje. Nedílnou součástí této teoretické části je také popis historie ČMMJ, která byla rozdělena na několik částí dle vývoje této organizace. Tato část práce je koncipována jako rešerše odborné literatury, z níž dále čerpá především popis aktuálního postavení myslivců vzhledem k postojům ostatní veřejnosti.

Další kapitoly teoretické části práce jsou věnovány aktérům rozvoje venkova, kteří se podílí na mezilidských vztazích spolu s mysliveckými spolky. Je stručně nastíněna myslivecká legislativa, honební společenstvo a pozemky, a taktéž organizace mysliveckých sdružení a dokumentace vedená těmito sdruženími.

V poslední části je popsána krajina dotčené a námi analyzované části České republiky, jíž je Kutnohorsko a činnost Okresního mysliveckého spolku. Dále jsou zde popsány myslivecké spolky na tomto území a jejich činnost a lov.

Poznatky získané rešerší odborné literatury jsou následně použity v empirické části práce.

V praktické části práce jsme nejdříve představili metodologii a to v návaznosti na kapitolu, věnovanou nastínění cílů a metodiky práce. Byla vybrána technika polostrukturovaných rozhovorů jako nejvhodnější pro tuto specifickou práci. Byly stanoveny tři výzkumné otázky, jejichž zodpovězením byl splněn cíl práce, respektive detekce problematických míst pro fungování vztahů v kontextu mysliveckých sdružení a jejich činnosti. Pro polostrukturované rozhovory byl výzkumný soubor osob rozdělen na pět základních skupin, se kterými bylo dále pracováno, neboť těchto pět skupin vytváří relevantní obraz vztahů s mysliveckými sdruženími.

Závěr práce pak tvoří úvaha nad možností institucionálního řešení vztahů mezi myslivci a jejich spolky s dalšími aktéry venkovského života ve prospěch rurálního rozvoje a zachování mysliveckých spolků pro budoucnost.

Mezi základní faktory ovlivňující chápání mysliveckých sdružení patří na základě provedeného výzkumu především faktor velikosti obce, demografického složení jejích obyvatel a taktéž sociálního původu obyvatel. Dále toto chápání ovlivňuje způsob života obyvatel obce, vlastnictví honebních pozemků na území obce, a také vztah nových obyvatel sledovaných lokalit k přírodě a osobní vztahy mezi aktéry, kteří spolu vytvářejí důležitou podmínku lokálního rozvoje.

Na základě výzkumu byla dále zodpovězena otázka týkající se mediálního obrazu myslivosti a myslivců v očích veřejnosti. Můžeme konstatovat, že veřejně dostupné informace poskytované médiu mají negativní dopad na případné nové zájemce o vstup do mysliveckých spolků a aktivní členy mysliveckých sdružení degradují v očích ostatní veřejnosti. Komerční způsob práce s informacemi přivedl tuto spolkovou činnost na okraj české společnosti.

Předposlední částí výzkumu bylo rozkrytí interakcí mezi aktéry venkovského rozvoje v kontextu mysliveckých činností. Škála zjištěných vazeb mezi aktéry je u každého spolku velmi složitá a množstvím velice pestrá. Činnost mysliveckých sdružení je tak založena na osobních i neosobních vazbách převážně mezi jedinci, na sympatiích či nesympatiích mezi mysliveckým sdružením a zastupiteli jednotlivých obcí. Jedná se o vztahy s místní samosprávou. V obcích, kde myslivci aktivně spolupracují s místní samosprávou, mohou od obce očekávat podporu při svých činnostech, a hlavně při jednání honebního společenstva o pronájmu honitby. V opačném případě obce mohou mysliveckým sdružením institucionálními zásahy znepříjemnit jejich provoz. Vztahy mezi členy mysliveckých sdružení narušují snahy některých členů o pronájem honiteb pro sebe a neshody s vedením spolku nejednou končí u soudů. Toto jednání může ostatní ve spolku znechutit natolik, že přemýšlejí, zda mají zapotřebí se snažit o vyvíjení jakékoliv snahy o aktivní činnost ve spolku, nemluvě o velké finanční zátěži spolkové pokladny.

Co se týká úvahy nad institucionálním řešením možného zlepšení výše uvedené činnosti, terénní šetření potvrdilo nedůvěru v takové řešení. Nalézt jednoduché řešení na tak rozsáhlý komplex činností je prakticky nemožné. Myslivost a s ní spojené aktivity, stejně tak jako spolková činnost s ní spojená je průřezem mnoha vědních oborů, mnoha druhů podnikání, mnoha zájmů a dopadů jak na jednotlivce, tak na instituce. Znamená to, že není mnoho možností, jak zlepšit činnost mysliveckých spolků a s tím spojené vztahy s ostatními aktéry venkovského života prostřednictvím institucionálních zásahů.

Spolky pro svou činnost potřebují jednoduchá a kontinuální pravidla. Základem by měl být nový zákon o myslivosti, který by vznikl s pomocí odborníků z řad myslivců a ostatních zákonodárců. Bohužel právě novela současného zákona o myslivosti, která byla v době dokončování této práce ve schvalovacím řízení je výsledkem toho, že se na jejím vzniku nepodíleli myslivci a dle odborníků z řad myslivců tato novela zákona žádný nový posun nepřinese, spíše myslivosti uškodí. Ministerstvo financí by v rámci omezení administrativy mělo odstoupit od nutnosti vyplňovat zúčtování dotací se státním rozpočtem. Tato data již stát má a požaduje je duplicitně. V širším pojetí do mysliveckých tradic patří také pedagogická a vzdělávací činnost v působnosti ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Problémem je však nedostatek vedoucích a nulové ocenění jejich práce při obrovské zodpovědnosti za práci s mládeží. Přidáme-li k tomu požadavky na odbornou kvalifikaci vedoucích kroužků, volnočasových aktivit, není divu, že není zájem o tuto činnost. Institucionálním řešením zde zcela jistě může být vytvoření vhodnější legislativy pro práci s nastupující generací v rámci mimoškolního i školního vzdělávání.

Pro venkov a myslivost stěžejním ministerstvem bylo a doufejme že i nadále bude, ministerstvo zemědělství. Většina uživatelů by ocenila jeho aktivnější roli, zejména ve výkladu sporných ustanovení a při metodickým vedením ORP. Aktivnější přístup byl vidět v okamžiku výskytu prasečího moru a je více než pravděpodobné, že pomohl odvrátit závažnější škody. V rámci podpory spolkové činnosti by uživatelé uvítali snížení byrokratické zátěže a převzetí části administrativy placenými úředníky (plánování, statistiky, elektronické výkazy). Významnou pomocí by pak byly jednoduché dotace (na plochu) směřující na podporu mizejících druhů a ochranu zemědělských kultur.

Krajský úřad známe ve vztahu k myslivosti pouze z určení termínu sčítání zvěře a jako administrátora omezeného počtu dotačních titulů, jak z oblasti zemědělství (políčka, lapáky), tak regionální politiky (Program rozvoje venkova, podpora hejtmana). Zde by však spolky uvítaly přímou pomoc a podporu spolkového života. Podporu politiků, více informací o aktivitách myslivců a v neposlední řadě uznání zásluhy o udržení aktivity v regionech.

Obce s rozšířenou působností jsou myslivcům nejbližší institucí státní správy. A vztahy jsou tak diametrálně odlišné. V našem regionu, jak je v této práci již zmíněno, jsou úředníci, kteří myslivost řídí kompetentně. Opakem může být úředník a ORP bez zájmu.

Tento přístup je silně devastační a nenutí spolky k dodržování termínů a zásad řádného mysliveckého života v souladu s tradicemi.

O nezpochybnitelné roli obecních úřadů jako samosprávného orgánu je v této práci již zmíněno také. Osvícení zastupitelé by měli nepochybně podporovat spolkový život v obci.

Pokud budou mít myslivci kvalitní zastřešující orgány, zůstanou-li jednotní, budou se chovat podle tradic myslivosti, bezpečně zacházet se zbraní a dodržovat platné zákony, aby vyvrátili negativa o myslivosti šířená médii a pseudoochránci, je šance udržet českou myslivost v podobě, jakou známe.

13 Seznam literatury a zdrojů

ODBORNÁ LITERATURA:

BOUKALOVÁ, Ing. Kateřina. *Spolupráce v rozvoji venkova: vize nebo realita (případ místních akčních skupin)*. Praha, 2017. Disertační práce. Česká zemědělská univerzita v Praze. Vedoucí práce Vedoucí práce Doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D

JEŽEK, Jiří. *Budování konkurenceschopnosti měst a regionů v teorii a praxi.*, V Plzni: Západočeská univerzita, 2007. ISBN 978-80-7043-632-5.

RAY, C. 2006. Neo-endogenous rural development in the EU. In: Cloke, M., Marsden, T., Mooney, R.: *Handbook of Rural Studies*. London

OSTATNÍ PRAMENY:

ARCHIV PRÁVNÍ PORADNY JUDr. ČECHURY: *soustava orgánů státní správy myslivosti* [online]. neuvedeno [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivot.cz/Poradny/Pravni-poradna/soustava-organu-statni-spravy-myslivosti>

ČESKOMORAVSKÁ MYSLIVECKÁ JEDNOTA: *historie* [online]. [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/>

DIVIŠ, Ing. Vladimír. *MYSLIVOST / Stráž myslivosti: ČERNÁ ZVĚŘ Jediné možné řešení je spolupráce zemědělců a myslivců* [online]. 2013 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivot.cz/Casopis-Myslivot/Myslivot/2013/Rijen---2013/CERNA-ZVER--Jedine-mozne-reseni-je-spoluprace-zeme>

HROMAS, CSC, Prof. Ing. et Ing. Josef. *Myslivot: 85 let jednotné myslivecké organizace* [online]. 2008 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivot.cz/Casopis-Myslivot/Myslivot/2008/Duben---2008/85-let-jednotne-myslivecke-organizace>

KDELOVIT.CZ: *Základní stavební kameny myslivecké etiky* [online]. HASAP Consulting, 2015 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.kdelovit.cz/cz/clanky/myslivecka-mluva>

KOUDELKA, Oldřich. *MYSLIVOST: ETICKÉ V BRAŠNÁCH MYSLIVECKÝCH* [online]. 2015 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2015/Rijen-2015/ETICKE-V-BRASNACH-MYSLIVECKYCH>

KOUDELKA, PhDr. Oldřich. *Kdelovit.cz: Základní stavební kameny myslivecké etiky* [online]. HASAP Consulting, 2015 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.kdelovit.cz/cz/clanky/etika-a-historie-myslivosti/zakladni-stavebni-kameny-myslivecke-etiky>

KUBŮ, Milan. *Myslivost: Ústavní soud – pojistka zákonnosti* [online]. 2007 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Cervenec---2007/Ustavni-soud---pojistka-zakonnosti>

Ministerstvo zemědělství: Škody způsobené zvěří [online]. 2009 [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/lesy/casto-kladene-otazky/skody-zpusobene-zveri.html>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ: *Škody způsobené zvěří* [online]. 2009 [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/casto-kladene-otazky/lesni-hospodarstvi/skody-zpusobene-zveri.html>

MRTKA, Jiří. *Myslivost: Myslivci a veřejnost* [online]. 2010 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2010/Cervenec---2010/Myslivci-a-verejnost>

OBECNÍ ÚŘAD, DOLNÍ PODLUŽÍ: *Uznání honiteb* [online]. neuvvedeno [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.dolnipodluzi.cz/zivotni-situace/uznani-honiteb-4377.html>

PENZUM: *Myslivecké desatero* [online]. DRUCKVO, 2010 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.penzum.cz/cs/eshop/3-listiny/56-myslivecke-desatero.htm>

PONDĚLÍČEK, PH.D., Ing. Jiří. *Myslivost: Legislativa a státní správa myslivosti*. [online]. 2009. [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2009/Zari---2009/Legislativa-a-statni-sprava-myslivosti>.

SOUKUP, Václav. *Myslivost: Definice a význam myslivosti* [online]. 2009 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2009/Leden---2009/Definice-a-vyznam-myslivosti>

Vyhláška č. 553/2004 Sb. Vyhláška o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě [online]. nevedeno [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-553>

Zákon č. 449/2001 Sb. Zákon o myslivosti [online]. nevedeno [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-449>

14 Přílohy

Příloha č.1 Přehled financování vybraného spolku za posledních 10 let

Hospodaření MS Buda Onomyšl

Rok 2009			
Výdaje	kč	Příjmy	Kč
Bažantí kuřata + provoz bažantnice	204 171	Bažantí kuřata	280 005
Kateřinská zábava	7 496	Kateřinská zábava	15 400
Krmení pro zvěř	6 386	Prodej zvěřiny	14 500
Nájmy-honitba+ rybník	12 650	Poplatky za občerstvení na honech	11 300
Občerstvení na honech	15 937	Povolenky na ryby	6 000
Nákup bažantích kohoutů	18 000		
Provoz traktoru	8 232		
Mobilní telefon	7 661		
Provozní náklady	11 884		
Celkem	292 417	Celkem	327 205
Výsledek hospodaření			34 788

Rok 2010			
Výdaje	kč	Příjmy	Kč
Bažantí kuřata + provoz bažantnice	226 182	Bažantí kuřata	272 495
Kateřinská zábava	7 057	Kateřinská zábava	23 400
Krmení pro zvěř	5 646	Prodej zvěřiny	9 980
Nájmy-honitba + rybník	35 213	Poplatky za občerstvení na honech	12 300
Občerstvení na honech	20 247	Povolenky na ryby	5 000
Nákup bažantích kohoutů	18 000	Vnitřní vyúčtování	3900
Provoz traktoru	10 016		
Mobilní telefon	5 382		
Provozní náklady	23 737		
Celkem	351 480	Celkem	327 075
Výsledek hospodaření			-24 405

Rok 2012			
Výdaje	kč	Příjmy	Kč
Bažantí kuřata + provoz bažantnice	230 658	Bažantí kuřata	284 654
Kateřinská zábava	7 601	Kateřinská zábava	22 986
Krmení pro zvěř	8 500	Prodej zvěřiny	6 300
Nájmy-honitba + rybník	22 300	Poplatky za občerstvení na honech	12 600
Občerstvení na honech	15 600	Povolenky na ryby	6 000
Nákup bažantích kohoutů	18 000	Vnitřní vyúčtování	1200
Provoz traktoru	7 620		
Mobilní telefon	6 100		
Provozní náklady	12 600		
Celkem	328 979	Celkem	333 740
Výsledek hospodaření			4 761

Rok 2014			
Výdaje	Kč	Příjmy	Kč
Bažantí kuřata + provoz bažantnice	265 019	Bažantí kuřata	317 900
Kateřinská zábava	11 602	Kateřinská zábava	24 430
Krmení pro zvěř	0	Prodej zvěřiny	16 286
Nájmy-honitba + rybník	3 000	Poplatkový odstřel (srnec)	5 000
Občerstvení na honech	3 861	Povolenky na ryby	3 000
Právní pomoc	17 640	Vnitřní vyúčtování	2 500
Provoz traktoru	2 222		
Mobilní telefon	0		
Provozní náklady	10 888		
Celkem	314 232	Celkem	369 116
Výsledek hospodaření			54 884

Rok 2015			
Výdaje	Kč	Příjmy	Kč
Provoz bažantnice	6 782	Bažantí kuřata	0
Kateřinská zábava	11 599	Kateřinská zábava	30 000
Krmení pro zvěř	0	Prodej zvěřiny	2 850
Nájmy-honitba + rybník	22 300	Poplatky za občerstvení na honech	0
Občerstvení na honech	16 571	Prodej traktor + valník	87 112
Nákup bažantích kohoutů	18 000	Vnitřní vyúčtování	0
Provoz traktoru	0		
Právní pomoc	22 300		
Provozní náklady	5 812		
Celkem	103 364	Celkem	119 962
Výsledek hospodaření			16 598

Rok 2016			
Výdaje	Kč	Příjmy	Kč
Provoz bažantnice	7 489	Bažantí kuřata	0
Kateřinská zábava	12 132	Kateřinská zábava	33 830
Krmení pro zvěř	0	Prodej zvěřiny	13 700
Nájmy-honitba + rybník	22 300	Poplatky za občerstvení na honech	9 200
Občerstvení na honech	20 590	Povolenky na ryby	3 000
Nákup bažantích kohoutů	5 600	Vnitřní vyúčtování	0
Nákup louky	12 036	Členský příspěvek	37000
Mobilní telefon	0		
Provozní náklady	11 076		
Celkem	91 223	Celkem	96 730
Výsledek hospodaření			5 507

Rok 2017			
Výdaje	Kč	Příjmy	Kč
Provoz bažantnice	8 583	Bažantí kuřata	0
Kateřinská zábava	11 798	Kateřinská zábava	29 400
Krmení pro zvěř	0	Prodej zvěřiny	5 400
Nájmy-honitba + rybník	46 485	Poplatky za občerstvení na honech	9 400
Občerstvení na honech	16 540	Povolenky na ryby	3 000
Nákup bažantích kohoutů	19 600	Vnitřní vyúčtování	0
Provoz traktoru	0	Členský příspěvek	37000
Mobilní telefon	0		
Provozní náklady	7 744		
Celkem	110 750		84 200
Výsledek hospodaření			-26 550

Rok 2018			
Výdaje	Kč	Příjmy	Kč
Provoz bažantnice	16 187	Bažantí kuřata	0
Kateřinská zábava	16 695	Kateřinská zábava	24 600
Krmení pro zvěř	0	Prodej zvěřiny	8 000
Nájmy-honitba + rybník	22 300	Poplatkový odstřel (srnec)	7 000
Občerstvení na honech	9 240	Prodej Tery	8 000
Provozní náklady	2 590	Vnitřní vyúčtování	0
Nákup bažantích kohoutů	10 000	Členský příspěvek	36000
Celkem	77 012	Celkem	83 600
Výsledek hospodaření			6 588

Příloha č. 2: Shrnující protokol

Skupina uživatelů honebních pozemků

Respondent: B

Věk: 57

Dosažené vzdělání: Středoškolské vzdělání

Současné zaměstnání: Agronom zemědělského podniku (člen představenstva)

Doba, kterou tuto práci vykonává: 31 let

Stav: Ženatý

Délka rozhovoru: 65 minut

Místo rozhovoru: kancelář agronoma

Okruhy otázek:

- Co si představujete pod pojmem myslivost a působení myslivců
- Způsobuje zvěř škody na Vašich obhospodařovaných plochách a jaké jsou způsoby jejich řešení

Otázky:

1. Pojem myslivost?

Místní myslivecké sdružení a jeho akce

2. Znáte se s místními, nebo i přespolními myslivci?

Ano, s členy sdružení, kteří bydlí v okolních vesnicích se znám. S ostatními cizími, kteří zde nebydlí se neznám.

3. Máte mezi myslivci přátele?

Ano, s třemi se přátelím

4. Bavíte se s nimi o myslivosti?

Občas, ale radši se na toto téma moc nebavíme, protože máme na toto téma odlišné názory a mohlo by to vést ke zbytečným rozepřím

5. Zajímáte se o činnost myslivců?

Pouze okrajově, moc mne to nezajímá

6. Chodíte na akce pořádané myslivci?

Ano. S manželkou chodíme na myslivecký ples do místní hospody, protože je to jedna z mála kulturních akcí v blízkém okolí.

7. Máte přehled, jaká zvěř se pohybuje na Vašich obhospodařovaných plochách?

Pravidelně vídám skupinky srnek na polích, a někdy zahlédnu zajíce, nebo bažanta

Při sklizni řepky, nebo kukuřice jsem zahlédl několikrát i divoká prasata.

8. Jaké škody působí zvěř na Vašich polích?

Máme štěstí, že škod není mnoho. Někdy prasata udělají pěšiny ve pšenici anebo trochu přerýjí část luk. Jednou (je to již asi 10let) nám prasata sezbírala čerstvě zasetou kukuřici na cca 10 hektarech a museli jsme to znova zasít. Místní myslivci pak několik nocí pole hlídali, než kukuřice naklíčila a pro prasata se stala neatraktivní potravou. Od té doby žádná větší škoda nevznikla.

9. Jakým způsobem jste tuto vzniklou škodu řešili?

Jelikož to byla první větší škoda, tak jsme se myslivci dohodli na sběru kamene na polích. Vzhledem k tomu, jak se k tomu myslivci postavili (hlídání pole), tak jsme finanční náhradu nepožadovali

10. Spolupracujete s myslivci i v současné době?

Ano, myslivci sbírají kámen, a za to jim někdy věnujeme odpad z čističky obilí na krmení pro zvěř, nebo přehlédneme drobné škody

11. Radíte se se zástupci myslivců při tvorbě osevního plánu?

Ne. Dle mého názoru by Nám do toho neměli mluvit

12. Proč? Vždyť by se někdy dalo zabránit větším škodám?

Vzhledem k tomu, že škody na polích jsou zanedbatelné, mi případně zbytečné se v současné době na toto téma bavit.

13. Uvažujete o větší spolupráci s myslivci?

Ne. Toto neřeším.

14. Jste členem honebního společenstva?

Ano, několik hektarů půdy v honitbě vlastním a na valné hromady chodím i s pověřením možnosti hlasování za podnik, ale jinak se neangažuju.